

วารสาร ห้องสมุด

T.L.A. Bulletin

๑

ปีที่ ๒๙ ฉบับที่ ๒ เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๘

เธอทั้งหลายยอมมิใช่อรุณรุ่ง
หากคือฟ้าเรืองรุ่งเมื่อแดดกल้า
ยังเยาว์เธอมิใช่สนธยา
ยังมีภาระกิจไปอีกไกล

วาณิช จรุงกิจอนันต์

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

รายนามคณะกรรมการบริหารประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๕

นางแม่นาส ชวลิต

นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

นางสาวตรุณา สมบูรณ์กุล

ม.ล.จ้อย นันทวิชรินทร์

นางพิบูลย์ศิลป์ วัฒนะพงศ์

นางสาวสุภัทรา จิตรเงิน

นายทวี มุขระโกษา

นางสาวรศนา สวัสดิภาพ

นางสาวนฤมล ปราชาโยธิน

นางสมบุญ ศรีขมานันท์

นางอัมพร ปันศรี

นางจรี อุดรรัตน์

นายบุญเรือง เนียมหอม

นางสาวชุติมา สังขานันท์

นางเรณู เปียชื่อ

ม.ล.ประทานพร เสรษฐวิวัฒน์

นายประจักษ์ พุ่มวิเศษ

นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

นางเอมอร ศรีนิลทา

นางฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน

นางกาญจนา สุนสวัสดิ์

นางชนิษฐ์ ตันพิรัตน์

นางสวคนธ์ ผดุงอรุณ

นายอภิรักษ์ ประกอบผล

นางเอมอร เจริญรัตน์

นางสาวกานต์มณี ศักดิ์เจริญ

นางสาวชุติมา สังขานันท์

นายกสมาคม

อุปนายก คนที่ ๑

อุปนายก คนที่ ๒

เหรัญญิก คนที่ ๑

เหรัญญิก คนที่ ๒

บรรณารักษ์

ปฏิคม

ปฏิคม คนที่ ๒

นายทะเบียน

ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

ประธานแผนกวิชาการ

ประธานแผนกประชาสัมพันธ์

ประธานแผนกจัดทำวารสาร

ประธานแผนกจัดพิมพ์

ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด

ประธานแผนกห้องสมุดโรงเรียน

ประธานแผนกวิจัย

ประธานแผนกแลกเปลี่ยน

หนังสือและสิ่งพิมพ์

ประธานแผนกส่งเสริม

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการและเลขานุการ

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

นางจรัส ศรีน้ำเงิน

เลขานุการบริหาร

หอสมุด

T.L.A. Bulletin

ISSN 0857-0086

ปีที่ ๒๙ ฉบับที่ ๒ เมษายน-มิถุนายน ๒๕๒๘

ส	า	ร	บ	ญ
บรรณาธิการ				ก
บทนำ				ข
บทร้อยกรอง...สำหรับเยาวชน				๑
วาทิช จรุงกิจอนันต์				
การฝึกฝนให้เยาวชนรักการอ่าน				๓
ดร.สุจินต์ พนาปวิสิกุล				
คิดและค้นแบบวิทยาศาสตร์				๑๘
ดร. योगยพธ ยุทธวงศ์				
บางส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน				๒๓
ทองใบ ทองเปาต์				
เยาวชนกับการพัฒนาประชาธิปไตย				๓๘
สุรพันธ์ ทับสุวรรณ์				
นิตินสารสาธก				๔๒
หลวงสารประเสริฐ				
รายงานผลงานวิจัย				
การศึกษาและการวิเคราะห์สถานการณ์ของโลกในเชิงเศรษฐกิจและสังคมอันมีผลสะท้อนต่อ-				
อนาคตของเยาวชนในทศวรรษนี้				๔๔
ประทีป ม.โกมลมาศ				
สรุปผลงานการวิจัย เรื่องหนังสืออ่านสำหรับเยาวชน				๕๔
นิตา ชูโต, กล่อมจิตต์ พลายเวช, กานต์มณี ศักดิ์เจริญ				
แนะนำเยาวชนดีเด่น: เยาวชนดีเด่นสาขาวิทยาศาสตร์ ประจำปี ๒๕๒๘				๕๘
นวลจันทร์ รัตนการ				
แนะนำหนังสือสำหรับเยาวชน				๖๒
สุกัลยา จิระวัฑโธ				
บทคัดย่อ: การพัฒนาเยาวชนระยะยาว				๖๖
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ				
บรรณนิทัศน์หนังสือสำหรับเยาวชน				๗๒
สุภัทรา ฉัตรเงิน				

Executive Board of the Thai Library Association 1985 - 1986

Mrs. Maenmas Chavalit
Mrs. Kullasap Gesmankit
Miss Daruna Somboonkun
Miss Karnmanee Suckcharoen
M.L. Joy Nandhivajrin
Mrs. Piboonsin Watanapongse
Miss Supatra Chatngain
Mr. Dawee Mooktharagosar
Miss Rosana Sawatdiparb
Miss Narumon Prajayayothin
Mrs. Somboon Singkamanan
Mrs. Amporn Punsri
Mrs. Juree Usuparat
Mr. Boonruang Niamhom
Miss Chutima Sacchanand
Mrs. Renoo Piaseu
M.L. Pratanporn Sethawat
Mr. Prachak Poomvises
Mrs. Kullasap Gesmankit
Mrs. Aim-orn Srinilta
Mrs. Kanchana Soonsawad
Mr. Aphai Prakobpol
Mrs. Em-on Charoenrath
Mrs. Suwakhon Phadung Ath
Mrs. Knid Tantavirat
Mrs. Chaveelak Boonyakarnchana

President
Vice President I
Vice President II
Secretary
Treasurer I
Treasurer II
Librarian
Chairman of Hospitality I
Chairman of Hospitality II
Chairman of Membership
Chairman of Foreign Relations
Chairman of Continuing Education
Chairman of Public Relations
Chairman of the T.L.A. Bulletin
Chairman of Publications
Chairman of Library Supervision
Chairman of School Library
Chairman of Research Projects
Chairman of Gift and Exchange
Chairman of Library Cooperation
Member
Member
Member
Member
Member
Member

THAI LIBRARY ASSOCIATION

273 - 275 Viphavadee Rangsit Road, Phyathai, Bangkok 10400

Tel. 2783439, 2790773

วารสารวิชาการรายสามเดือน ของ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ ความคิดในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
2. เผยแพร่ผลการทดลอง การค้นคว้า และการวิจัยของสถาบันที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นสื่อกลางในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกและผู้สนใจ

กำหนดออก

ปีละ 4 ฉบับ (มกราคม-มีนาคม, เมษายน-มิถุนายน, กรกฎาคม-กันยายน, ตุลาคม-ธันวาคม)

อัตราค่าสมาชิก

จำหน่ายปลีกฉบับละ 20 บาท สมาชิกประจำปีละ 70 บาท ให้เปล่าสำหรับสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ฯ คิดค่าบริการและสมัครเป็นสมาชิก ได้ที่ นางจรัส ศรีน้ำเงิน สำนักงานสมาคมสมาชิกและผู้สนใจต้องการเผยแพร่ความรู้ หรือแสดงความคิดเห็น โปรดส่งเรื่องให้นายบุญเรือง เนียมหอม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท กทม.10500 โทร.2153597

วารสารห้องสมุดยินยิ่รับบทความจากผู้อ่านทุกท่าน

การส่งบทความมาตีพิมพ์ โปรดแจ้งประวัติการศึกษาตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เขียนพร้อมทั้งสถานที่ทำงานหรือที่อยู่ติดต่อได้ ความยาวของบทความประมาณ 10-15 หน้า มีการอ้างอิงตามหลักวิชาการ บทความที่มีภาพประกอบ ขอให้ส่งภาพที่ชัดเจนมาด้วย และโปรดเก็บสำเนาต้นฉบับเอาไว้ด้วย คณะผู้จัดทำจะไม่ส่งคืนต้นฉบับให้ผู้เขียน

ขอคิดเห็นที่ปรากฏในวารสารนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่านซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงกับความคิดเห็นของสมาคม ฯ และคณะผู้จัดทำ

การนำบทความไปตีพิมพ์ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ

บรรณาธิการบริหาร

บุญเรือง เนียมหอม

บรรณาธิการ

นวลจันทร์ รัตนากร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ยุวดี พิทักษ์

แน่นน้อย จามรมาน

สุปรณี สังขะเวส

ชวนพิศ สุคันสนีย์

กองบรรณาธิการ

ดร.จิรวรรณ ภักดีบุตร

ชวนพิศ สุคันสนีย์

ชุติมา สัจจามันท์

นวลจันทร์ รัตนากร

เบญจมาศ วิวัฒน์ชาญกิจ

เปล่งศรี อิงคนินันท์

ภัทรภู่ จงเพื่องปริญญา

เรืองศรี จุลละจินดา

วิมล กลิ่นหอม

ศิริพร สุวรรณะ

สุธันนี กิติริ

อภิญญา เบญจวรรณการ

บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

จรัส ศรีน้ำเงิน

สำนักงาน

273,275 เชียงสะพานลอยสุทธิสาร

ถนนวิภาวดีรังสิต พญาไท

กทม.10400

โทร.2783439,2790771

พิมพ์ที่ หจก.รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์

93/93/1 ถ.นครสวรรค์

กทม.10100 โทร.2814291

บรรณาธิการ

สมัชชาสหประชาชาติได้กำหนดให้ พุทธศักราช ๒๕๒๔ เป็นปีเยาวชนสากล เพื่อสร้างสำนึกให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง และความรับผิดชอบของเยาวชนที่พึงมีต่อสังคม

ประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ ได้สนองนโยบายดังกล่าว โดยรัฐบาลมอบให้คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ(สยช.)สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ดำเนินการ ด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับคำขวัญที่ว่า **"ร่วมแรงแข่งขัน ช่วยกันพัฒนา ใฝ่หาสันติ"** กิจกรรมของ สยช. ที่จัดในปีเยาวชนสากล มีหลายประการ เช่น การรณรงค์เรื่องการอ่าน การรณรงค์เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมไทย และอื่น ๆ

ดังเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีกิจกรรมส่วนใหญ่ว่าเกี่ยวข้องกับเยาวชนอยู่แล้ว และยิ่งในโอกาสพิเศษเช่นนี้สมาคมฯ ย่อมจะละเว้นเสียมิได้ ที่จะมีส่วนร่วมในการเข้ารับ **"ปีเยาวชนสากล"** อย่างแข็งขัน

วารสารห้องสมุด ฉบับปีเยาวชนสากล จึงเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่สมาคมฯ ได้จัดทำขึ้น เนื่องในโอกาสปีเยาวชนสากล ดังที่ท่านผู้อ่านจะได้รับทั้ง **"อรรถ"** และทั้ง **"รส"** เรื่องเยาวชนในทรรศนะต่าง ๆ จากวารสารห้องสมุดฉบับนี้

ปีเยาวชนสากล
๒๕๒๔

นวลจันทร์ รัตนกร

บทนำ

กิจกรรมต่าง ๆ ที่คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.) ได้จัดขึ้นเพื่อร่วมเฉลิมฉลองปีเยาวชนสากล ๒๕๒๘ มีจำนวนมาก และที่เป็นโครงการพิเศษก็มีอยู่หลายโครงการ โครงการหนึ่งที่จะนำมากล่าวในที่นี้ได้แก่ การรณรงค์เรื่องการอ่านและแก้ไขการไม่รู้หนังสือ

การรณรงค์เรื่องการอ่าน ที่ สยช. จัดขึ้นในโอกาสปีเยาวชนสากลนี้มีวัตถุประสงค์ให้เยาวชนไทย อ่านออก เขียนได้ และมีนิสัยรักการอ่าน เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ของกระทรวงศึกษาธิการที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการใน “โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๗-๒๕๒๙” โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะลดอัตราการไม่รู้หนังสือของปวงชน จึงนับได้ว่า เรื่องการอ่านเป็นกิจกรรมที่สำคัญในปีนี้เป็นเรื่องที่ควรจะได้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพื่อสร้างสรรค์ต่อไป

การรณรงค์เรื่องการอ่านเป็นเรื่องสำคัญ และควรเริ่มต้นอย่างจริงจังมา

นานแล้ว เพราะสถิติการไม่รู้หนังสือของคนไทยยังอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก แท้ก็ยังไม่สายเกินไปที่จะเริ่มต้น เพราะเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า “การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ” ความข้อนัย่อมอธิบายได้อย่างกว้างขวาง กล่าวโดยย่อว่า เพราะการอ่านเป็นสื่อที่สำคัญในการทำความเข้าใจระหว่างประชาชนด้วยกัน และระหว่างรัฐบาลกับประชาชน และยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอีกด้วย

การส่งเสริมให้คนไทยรู้หนังสือ ไม่ใช่เรื่องใหม่ เป็นเรื่องที่ได้ทำกันมานานแล้ว โดยเฉพาะการศึกษาในรูประบบโรงเรียนนั้น เริ่มมาจากการปฏิรูปการศึกษาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนหลวงสอนภาษาไทย และตั้งโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบในพระบรมมหาราชวัง มีพระราชประสงค์ให้เป็นสถานศึกษาสำหรับบุตรหลานเจ้านายและข้าราชการ เพื่อมุ่งฝึกคนให้เข้ารับราชการ

(ค)

ต่อมาเมื่อมีพระราชประสงค์ที่จะให้คนไทยได้รู้หนังสือโดยถ้วนหน้า จึงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนสำหรับราษฎรขึ้น ที่วัดมหรณพารามเป็นแห่งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๓ และได้โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนตามวัดต่างๆ สำหรับราษฎรเพิ่มขึ้นอีกในเวลาต่อมา ดังความในประกาศโรงเรียนตอนหนึ่งว่า

“...ทรงพระราชดำริเห็นว่า การวิชาหนังสือเป็นต้นทางของวิชาความรู้ทั้งปวง สมควรจะทำนุบำรุงให้เจริญยิ่งขึ้น เพราะคนในพื้นบ้านเมืองสยามเรานี้ทจนโตใหญ่ไม่รู้หนังสือไทยก็มีโดยมาก ที่รู้พออ่านได้เขียนได้แต่ไม่ถุกถ้วนนั้นก็มีโดยมาก เพราะโรงเรียนที่สอนวิชาตามแบบหลวงมีน้อยไม่พอกับผู้ที่จะได้เรียน”

การศึกษาสำหรับประชาชนได้รับการส่งเสริมตามลำดับ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๖๔ กำหนดให้เด็กทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ ๗ ปีบริบูรณ์ เรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนจนอายุ ๑๕ ปีบริบูรณ์ โดยไม่เสียเงินค่าเล่าเรียน

นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๔ เป็นต้นมา ได้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติประถมศึกษาหลายครั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม พระราชบัญญัติประถมศึกษาฉบับปัจจุบัน ได้แก่พระราชบัญญัติการประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๓ กำหนดให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่แปด เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาจนกว่าจะมีอายุย่างเข้าปีที่สิบห้า

นอกจากนี้ ทางราชการยังได้ตั้งโครงการเพื่อรณรงค์เรื่องการอ่านอีกหลายโครงการด้วยกัน เช่น โครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ โครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน เป็นต้น และโครงการที่กำลังรณรงค์กันอยู่ในปัจจุบันก็คือ “โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๒๕”

จากอดีตที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า ทางราชการได้รณรงค์เรื่องการรู้หนังสือ รณรงค์เรื่องการอ่านมานานแล้ว นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ตั้งโรงเรียนหลวงพระราชทานแก่ปวงชน เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๗ จนถึงปัจจุบัน ก็เป็นเวลามากกว่าหนึ่งศตวรรษ แต่เหตุใดจึงยังต้องมารณรงค์เรื่องการอ่านกันอยู่อีก นั่นก็เพราะว่าการศึกษาปวงชนยังไม่บรรลุผลตามเป้า

หมาย ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยหลายประการ แต่ประการที่สำคัญคือ คนไทยไม่มีนิสัยรักการอ่าน เราไม่ได้รับการปลูกฝังให้มีความรักการอ่านตั้งแต่ในวัยเด็ก ดังนั้นเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว จึงมิได้สนใจที่จะฝึกฝนเรื่องการอ่านหรือนำการอ่านมาใช้เพื่อประโยชน์ในชีวิตประจำวัน จึงได้มี “การลืมนหนังสือ” เกิดขึ้น

ในปัจจุบัน สื่อประเภท ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิดีโอเทป เข้ามามีบทบาทมากขึ้น เวลาของการอ่านก็ยิ่งลดลงตามลำดับ บวกกับการไม่มีนิสัยรักการอ่านเป็นทุนอยู่แล้ว จำนวนผู้อ่านออกเขียนได้ จึงมิได้เพิ่มขึ้นตามที่ควรจะเป็น อีกทั้งยังมีสถิติการลืมนหนังสือเข้ามาเกี่ยวข้อง จนต้องมีการรณรงค์เรื่องการอ่าน เช่นที่เห็นกันอยู่

ความจริงนับเป็นปีที่ดีที่สุด ที่หน่วยงานต่าง ๆ เห็นพ้องกันว่า เรื่องการอ่านเป็นปัญหาที่จะต้องพัฒนาและแก้ไข นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะเริ่มปฏิบัติกันอย่างจริงจัง กิจกรรมทั้งหลายที่ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนร่วมกันจัดเพื่อรณรงค์เรื่องการอ่านอยู่ในขณะนี้ต่างก็มีเป้าหมายอันเดียวกัน นั่นคือ รณรงค์เพื่อลดอัตราการไม่รู้หนังสือและสร้างนิสัยรักการอ่านแก่เยาวชนไทย โครงการดังกล่าวควรได้รับการขานรับจากทุกหน่วยงาน ด้วย

การร่วมมือปฏิบัติอย่างจริงจังและสร้างเป็นโครงการสืบเนื่องต่อไป

โครงการรณรงค์เรื่องการอ่าน การสร้างนิสัยรักการอ่าน เป็นโครงการที่ต้องใช้เวลา เพราะการสร้างนิสัยรักการอ่านก็เช่นเดียวกับการสร้างนิสัยอื่น ๆ เช่น การสร้างวินัย การสร้างนิสัยรักความสะอาด ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาทั้งสิ้น มิใช่ต้นตอคลิกกักกันอยู่เพียงปีสองปี แล้วก็จบเขาไป เหมือนไฟไหม้ฟาง ซึ่งมีตัวอย่างให้เห็นอยู่เสมอจากโครงการต่าง ๆ

เราพูดกันเรื่อง โครงการสร้างความนิยมไทย โดยต่อต้านสินค้าจากต่างประเทศ เช่น สินค้าจากประเทศญี่ปุ่น ถ้าเรามองญี่ปุ่นในแง่มุมอื่นบ้างว่า ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เจริญก้าวหน้าได้อย่างไร ก็จะได้คำตอบว่า ญี่ปุ่นมีทรัพยากรที่มีค่า คือ “คน” คนญี่ปุ่นรักชาติ มีระเบียบวินัย มีความขยันหมั่นเพียร และคนญี่ปุ่นยังเป็นนักอ่านอีกด้วย ในเรื่องความเป็นนักอ่านของคนญี่ปุ่นนั้น หนังสือกินเนสส์ บุก (Guinness Book of Records) ถึงกับบันทึกไว้เป็นสถิติโลกทีเดียวว่า หนังสือพิมพ์ที่ขายดีที่สุดในโลก คือหนังสือพิมพ์โยมิอูริ ชิมบุน (Yomiuri Shimbun) ขายได้วันละประมาณ ๑๓ ล้านฉบับ กินเนสส์ บุก ฉบับ ค.ศ. ๑๙๘๔ บันทึกอีกว่าหนังสือพิมพ์โยมิอูริ

(๑)

เคยขายได้ถึง ๑๔,๐๑๕,๗๒๓ ฉบับ เฉพาะ
ในวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๖

สถิติการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย
ไทยนั้น ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ฉบับที่ขายดี
ที่สุดในประเทศไทยยังขายได้เพียงวันละประ-
มาณ ๗ แสนฉบับ ถ้าเป็นวันที่สลากรินแบ่ง
รัฐบาลออก จะขายได้วันละประมาณ ๘ แสน
ฉบับ ในกรณีที่มีข่าวสำคัญ เช่น ข่าวปฏิวัติ
ข่าวการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะ
ขายได้มากขึ้น แต่ก็ยังไม่เคยถึงล้านฉบับ ถ้า
เปรียบเทียบว่าประชาชนไทยมีประมาณ ๕๐
ล้านคน หนังสือพิมพ์ฉบับที่ขายดีขายได้ ๗-๘

แสนฉบับต่อวัน ในขณะที่ประชาชนญี่ปุ่นมี
ประมาณ ๑๑๙ ล้านคน หนังสือพิมพ์ฉบับที่ขาย
ดีขายได้ถึง ๑๓-๑๔ ล้านฉบับต่อวัน ย่อมมี
ผลต่อสถิติที่จะกล่าวต่อไปว่า อัตราการไม่รู้
หนังสือของคนไทยสูงถึงร้อยละ ๑๔.๕ ในขณะที่
ที่ญี่ปุ่นมีอัตราการไม่รู้หนังสือเพียงร้อยละ ๑
เท่านั้น

จากสถิตินี้จะเห็นว่า ถึงเวลาแล้ว ที่
เราต้องช่วยกันรณรงค์เรื่องการอ่าน ต้องช่วย
กันสร้างนิสัยรักการอ่านแก่เด็กและเยาวชนไทย
ตั้งแต่บัดนี้ เพราะพรุ่งนี้ก็อาจสายเกินไป
เสียแล้ว □

บรรณาธิการ

บทร้อยกรอง... สำหรับเยาวชน

วาทินี จรุงกิจอนันต์

เธอทั้งหลายย่อมมิใช่อรุณรุ่ง
ยังเยาว์เธอมิใช่สนธยา
แดดแรงหลังอรุณมีคุณมาก
คุณโทษทั้งหมดกำหนดไว้
อโณทัยไขแสงเรืองสว่าง
จำไว้ให้ตลอดอย่าทอดทิ้ง
คนเดินนำหน้าอยู่ทันนั้น
ถึงเวลาสายัณห์เป็นอย่างไร
วันหนึ่งเธอย่อมคือสายัณห์
ยุคสมัยแห่งกาลกับวารเวียน
ชั่วดีมีคนเขานำหน้า
นำซึ่งชั่วช้ามาอย่างไร
กำหนดใจจดจำให้รู้แจ้ง
เป็นลายแทงนำทางสร้างชั่ว
ศรัทธาว่าความดีคือชีวิต
แดดแรงเมื่อผ่านกาลเวลา
สิ่งไหนใดสะอาดคงรู้ได้
โตแล้วไม่ต้องให้เขาเตือน

หากคือฟ้าเรืองรุ่งเมื่อแดดคล้า
ยังมีภาระกิจไปอีกไกล
แต่ถ้าหากร้อนร้าวเกิดเผาไหม้
ให้กระจ่างแก่ใจและเห็นจริง
เริ่มต้นการเดินทางไม่อยู่นิ่ง
สรรพสิ่งที่เธอเห็นย่อมเป็นไป
คือยามย่ำสายัณห์ที่อาจเปรียบได้
ดูเอาไว้จำเอาไว้เป็นบทเรียน
กาลเวลาผกผันและแปรเปลี่ยน
ผ่านผืนเปลี่ยนยุคสมัยไป
ศึกษาสังเกตดูย่อมรู้ได้
และเด่นดีโดยใจจึงว่าดี
ถือเป็นลายแทงให้ควรที่
ให้มีศกดิ์ศรีโดยศรัทธา
กำหนดจิตให้ประจักษ์ตระหนักค่า
และแล้วสนธยาจะมาเยือน
และคงรู้ว่าอะไรสิ่งไหนเปื้อน
เพื่อนตนตนคือเพื่อนจริงเตือนตน

รุ่งอรุณของเรานี้ผ่านล่วง
 ถ้าหากเรานั่งนับวันอันจน
 นำทางใครอยู่รู้ไว้ด้วย
 ลงต่ำ^๕ นกลงสบาย
 แม้นรุ่นเรากลุ่มหลงแต่ลงต่ำ
 ห่วงคนข้างหลังระวังตน
 ศึกษาคนนำไปข้างหน้า
 จำไว้ว่าถ้าวันยัง
 ให้แจ้งความจริงโดยสัจจะ
 อย่าคิดว่าเรื่องของเขาไม่เอาความ
 ไม้ป่าในป่าทุกแห่งหน
 ถ้าป่าแดงแล้งเศร้าลงขีดเขียว
 ไซ้แล้ว เรอมิไซ้อรุณรุ่ง
 อย่าหลับเลยเวลาล่วงสายัณห์

แต่จังหวังอรุณหลังเขาตง^๕ตน^๖
 คนข้างหลังจะถูกลนและผันร้าย
 อย่าลงเหวลงห้วยโดยมั่งง่าย
 แต่ขึ้นสูงนั้น^๕ ทำทายความเป็นคน
 คนที่ต้อยคอยตามคงสับสน
 หาหนทางงามตามกำลัง
 เมตตาเขาผู้อยู่ข้างหลัง
 อย่าสิ้นหวังสัจธรรมการนำตาม
 พันระทั้งผองอย่ามองข้าม
 จะเอางามแต่ตนเพียงคนเดียว
 ทุกต้นเขียวอยู่จึงดูเขียว
 จะโดดเดี่ยวเขียวได้ไหนกัน
 หากถือฟ้าเรืองรุ่งสวยเจิดจรัส^๖
 โดยมีได้สร้างสรรคอะไรเลย

วาณิช จรุงกิจอนันต์

ดร. สุจินต์ พนาปวุฒิกุล

การฝึกฝนให้เยาวชนรักการอ่าน

“การอ่านมีความสำคัญ เพราะเป็น
การเปิดประตูค้นหาความรู้ทางวิชา
การสาขาต่าง ๆ”

บทนำ

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า
ในชีวิตประจำวันของการทำงานในระดับ
สำคัญ ๆ นั้น จะหลีกเลี่ยงการค้นคว้า
เอกสาร หนังสือ ข้อมูลต่าง ๆ ไปไม่
ได้เลย โดยเฉพาะผู้ที่ประสบความสำเร็จใน
ชีวิตในการดำเนินธุรกิจหรือกิจการต่าง ๆ ทั้งนี้
เพื่อให้ตามทันคู่แข่งหรือวิทยาการต่าง ๆ ต้อง
ติดตามข่าวสารของโลก รับทราบความเป็นไป
ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ ดังนั้น
การอ่านการค้นคว้าหนังสืออย่างกว้างขวางย่อม
ทำให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจหรือกิจการนั้น ๆ
อย่างแท้จริง การที่จะค้นคว้าได้มาก ๆ ต้อง
ได้รับการฝึกฝนมาตั้งแต่เล็ก ๆ โดยพยายามให้
เกิดความรู้สึกกระหายใฝ่รู้และอยากค้นคว้าใน
สิ่งที่ต้องการจะรู้ได้ ซึ่งในระยะแรก ๆ จะต้อง

หาสิ่งที่เด็กสนใจมาให้รู้จัก เพื่อก่อให้เกิดความ
 เพลิดเพลิน ความกระหายใคร่รู้ ดังนั้นการ
 ฝึกฝนให้รักการอ่านตั้งแต่เป็นเยาวชนจนเป็น
 คนรักการอ่านนั้นจำเป็นต้องมีวิธีการต่าง ๆ
 จูงใจให้เกิดความกระหายใคร่รู้แก่เด็กตั้งแต่
 เยาววัยเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับตัวเขา
 เมื่อเติบโตขึ้นและเป็นผู้มีประสิทธิภาพในการ
 ทำงานสูง

การอ่านมีความสำคัญเพราะเป็น
 การเปิดประตูของค้นหาคำความรู้ทางวิชา-
 การสาขาต่าง ๆ ได้รวดเร็วทันเหตุการณ์
 และสามารถใช้ประโยชน์ของข้อเขียน
 ทางอื่นมาเป็นประโยชน์แก่ตนการอ่านได้
 เข้าใจได้ในสาขาต่าง ๆ จะมาช่วยส่งเสริม
 การเขียน การเขียนต่างๆเช่น รายงานมีความ
 สำคัญมากในชีวิตประจำวันของการทำงาน
 เพราะเป็นการบันทึกเหตุการณ์ทางด้านธุรกิจ
 เพื่อนำมาวางแผนงานต่างๆแทนการใช้ความจำ
 จากสมอง ซึ่งจำได้เพียงขีดจำกัดเท่านั้น ราย
 ละเอียดต่าง ๆ ภายในรายงานอาจประกอบไป
 ด้วยเรื่องต่าง ๆ ที่ค้นได้จากหนังสืออ้างอิง
 รายงานเก่า ๆ หนังสือทางวิชาการ เพื่อผสม-
 ผสมผสานเข้าไปในรายงานและทำให้รายงานมีความ
 สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ในต่างประเทศที่เจริญแล้ว
 การเขียนรายงานถือว่าเป็นเรื่องจำเป็นและต้อง
 จัดทำ เพราะเอกสารตีพิมพ์นั้นสามารถจะถ่าย-

ทอดความคิดในรูปเล่ม ไปยังผู้ร่วมงานนับสิ-
 ร้อย หรือพันได้ ในระยะเวลาสั้นและเป็นการ
 เพิ่มประสิทธิภาพส่วนบุคคลได้ดี ในเมือง ไ
 น้อยคนจะเห็นความสำคัญของการเขียนกา-
 รพิมพ์ แต่ใช้วิธีถ่ายทอดความคิดทางปากหรือ
 บอกกล่าวเป็นทอด ๆ ไป ทำให้ข้อมูลผิดพล-
 ไปเป็นช่วง ๆ จากคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่ง
 ให้การบริหารงานขาดประสิทธิภาพ

“หนังสือจะเป็นสื่อสำคัญที่สุด และ
 ยังไม่มีสื่ออื่น ๆ ที่จะลบล้างได้”

ความสำคัญของหนังสือ

การอ่านหนังสือนับว่ามีความสำคัญ
 เพราะหนังสือเป็นเอกสารที่บันทึกรายละเอียด
 ของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการต่าง ๆ อยู่
 กว้างขวาง เพราะหากมีความสามารถในการ
 ค้นคว้าก็สามารถจะค้นเรื่องเฉพาะที่ต้องการ
 ในระดับต่าง ๆ นับพัน หมื่นเรื่องได้ จะเสีย
 อ่านเล่มหนึ่งเล่มใดที่ตรงกับความต้องการใ
 เวลาหนึ่งเวลาใดก็ได้ ในสถานที่หนึ่งใดก็ได้
 จะอ่านช้าหรือเร็วหรือเพื่อคัดลอกจากบันทึก
 อ่านผ่านๆ ไปมาเร็วๆ หรือหยุดคิดสักนิดก็ทำ
 สภาพของความยืดหยุ่นนี้ทำให้หนังสือได้ร
 ความนิยมและเกิดผลอย่างจริงจังต่อการอ่าน
 หนังสือจะเป็นสื่อสำคัญที่สุดและยังไม่มี

สื่ออื่น ๆ ที่จะลบล้างได้ จนอาจกล่าวได้ว่าหากผู้มีความสามารถน้อยกว่าได้คล่องทุก ๆ เรื่องของสาขาวิชา ก็จะเห็นห้องสมุดเป็นชมุทรรพ์แก้วสารพัดนึก เมื่อเข้าห้องสมุดแล้วก็เหมือนกับเดินท่องได้รอบโลก ไปสัมผัสกับสาขาวิชาการต่าง ๆ ได้ทุกสาขาตามที่ต้องการได้ แม้ว่าในปัจจุบันจะมีสื่ออื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ ซึ่งได้แย่งเวลาของมวลชนไปไม่น้อย และทำให้เกิดความเกียจคร้านในการอ่านมากขึ้น สื่อทางโทรทัศน์ วิทยุ และภาพยนตร์ นั้นแม้ว่าจะให้ประโยชน์บ้างสำหรับการแนะนำเรื่องต่าง ๆ ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยทราบเคยเห็นมาก่อน และอาจจะกระตุ้นให้เกิดความสนใจในระยะแรก ๆ ได้ แต่มีข้อเสียที่ไม่อาจติดตามในรายละเอียดต่อไปได้เมื่อต้องการในภายหลัง ดังนั้นเราควรจะได้แยกความสำคัญของหนังสือและโทรทัศน์ว่าแตกต่างกันอย่างไรด้วย

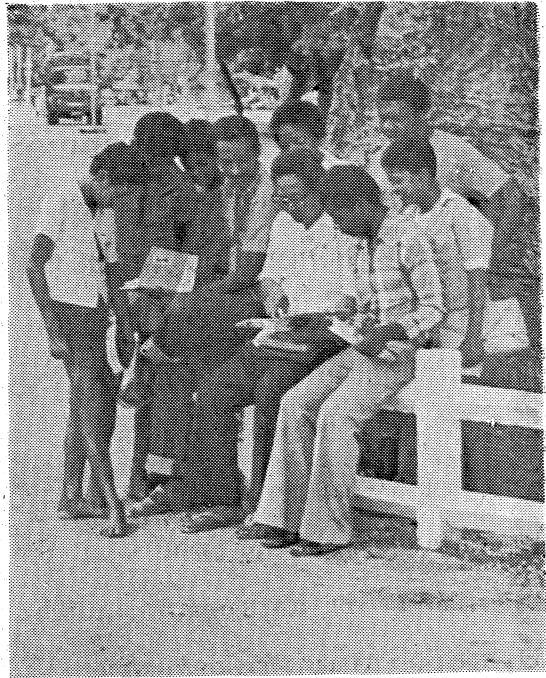
จุดประสงค์ของการอ่านที่บุคคลทั่วไปมักจะกล่าวถึงประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญคือ เพื่อความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ เพราะเป็นงานอดิเรกที่ดี เพื่อเข้าใจรอบรู้ถึงสถานการณ์ในปัจจุบันรอบตัว เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพส่วนบุคคลในการชวนช่วยหาความรู้เพิ่มเติมให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นในสาขาที่ถนัด หรือสาขาใกล้เคียงเพื่อความสมบูรณ์ของวิชาชีพที่ดำเนิน

การอยู่ เพื่อสนองความใคร่รู้เฉพาะเรื่องอื่น ๆ ให้กว้างขวาง เฉพาะอย่างยิ่งสำหรับบุคคลระดับปัญญาชน เพื่อทราบข้อมูลเช่น เรื่องกฎหมายสุขภาพร่างกาย เพื่อปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมืองที่ดีและเพื่อความสุขกาย และในที่สุดก็เพื่อให้เกิดความสุขสงบทางใจจากการอ่านหนังสือธรรมะเป็นต้น

ความสำคัญของพ่อแม่ในการฝึกอบรมเยาวชนให้รักการอ่าน

เมื่อพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนมีความเข้าใจถึงความสำคัญของหนังสือแล้ว ก็จะได้สนับสนุนลูก ๆ และเยาวชนให้รักการอ่านตามไปด้วย การอบรมจะทำได้โดยยากหากพ่อแม่ไม่ได้ทำตัวอย่างที่ดีให้ดู เช่น ในบ้านไม่มีหนังสือชนิดต่าง ๆ และพ่อแม่ก็ไม่ได้ชอบอ่านหนังสือจริงจัง ทั้งนี้เพราะเด็ก ๆ ก็คอยดูพ่อแม่เป็นตัวอย่างอยู่แล้ว พ่อแม่อาจคิดว่าเรื่องการฝึกอบรมนี้เป็นเรื่องของครูที่โรงเรียน และตนเองไม่อาจจะรู้ดีไปกว่าครูจะมาสอนลูกให้ชอบอ่านหนังสือได้ หรืออ้างว่าไม่มีเวลา แต่ในความเป็นจริงแล้วพ่อแม่จะมีบทบาทสำคัญกว่าครูมากนัก เพราะครูหลายคนอาจไม่ได้รับการฝึกฝนในเรื่องการหาหนังสือดี ๆ เฉพาะสำหรับเด็กคนหนึ่ง นอกจากนั้น

ครูจะต้องสอนเด็กหลายคน และอาจไม่เข้าใจความต้องการของเด็กแต่ละคน ได้พ่อแม่จะเป็นผู้ที่สนใจของลูกๆ เป็นอย่างดีและจะเลือกหนังสือที่เหมาะสมให้ลูกได้ นอกจากนั้นการสอนของพ่อแม่ต่อลูกก็จะเต็มไปด้วยหลักจิตวิทยาเพราะความรักลูกนั่นเอง นอกจากนั้นพ่อแม่เริ่มเห็นผลของความก้าวหน้าแล้วก็มีกำลังใจมาแนะนำอบรมสอนลูกอย่างไม่เห็นเหน็ดเหนื่อยต่อไป หากจะดูสถิติที่เด็ก ๆ มีความเป็นอัจฉริยะในการศึกษา เช่น จบมหาวิทยาลัยก่อนเด็กคนอื่น ๆ หรืออายุไม่เต็ม ๒๐ ปี ส่วนใหญ่มาจากการฝึกอบรมของพ่อแม่จากบ้านทั้งสิ้น พ่อแม่บางคนมีการศึกษาจะอดใจไม่ไหวที่จะปล่อยลูกของตนไปให้ครูคนอื่นสอนในทางที่ไม่ถูกต้องนัก ถึงกับบางคนลาออกจากงานที่จำเจและรายได้น้อยมาทุ่มเทสั่งสอนลูกเป็นครูประจำของลูกที่บ้าน ทำให้เด็กไม่มีเวลาที่สูญเสียไปกับเรื่องอื่น ๆ นอกจากการศึกษาและการเรียนเท่านั้น สิ่งเหล่านี้บางคนอาจคิดว่าจะทรมานเด็กเกินไป แต่แท้ที่จริงแล้วเด็กๆ ก็มีความสนใจในเรื่องสิ่งที่มีความรู้รอบตัวเขาอยู่แล้ว หากพ่อแม่รู้จักกระตุ้นความสนใจโดยใช้หนังสือเป็นสื่อแล้วเด็กก็สามารถเรียนรู้ได้เร็วและกว้างขวางมากอย่างที่คาดคิดไม่ถึงมาก่อน

“วิธีการที่จะส่งเสริมให้เยาวชนรักการอ่านจะต้องทำต่อเนื่องกันอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่เด็กยังอยู่ในวัยเด็กเล็ก คือ ตั้งแต่อายุราว ๑-๒ ขวบขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยก่อนเข้าโรงเรียน โดยค่อยๆ เพิ่มเนื้อหาสาระของเรื่องจากหนังสือต่าง ๆ ตามวัยของเด็ก และตามความสนใจของเด็ก แล้วพ่อแม่จะพบความมหัศจรรย์ต่าง ๆ ว่าลูก ๆ นั้นสามารถรับได้มากอย่างไม่คาดคิดมาก่อน”

สำหรับวัยเด็กเล็กตั้งแต่ ๑-๕ ขวบ

วัยนี้เป็นวัยก่อนเข้าโรงเรียน และเด็กเริ่มเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ รอบตัว และเริ่มจะพูดได้แล้ว พ่อแม่ก็ควรจะต้องเลือกหนังสือเป็นรูปภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กเห็นอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น บ้าน รถ ห้องครัว ห้องน้ำ องใช้ต่าง ๆ ตุ๊กตา เฟอร์นิเจอร์ สัตว์ต่าง ๆ นธรรมชาติของเด็กจะมีความกระหายใคร่รู้ ทุกคนเกี่ยวกับสิ่งของรอบตัวเขา เช่น ถ้า ๆ อาจเห็นของใช้ต่าง ๆ ในบ้าน หรือ พ่อแม่อาจพาเด็กไปเที่ยวสวนสัตว์ เด็กก็จะเกิดความกระตือรือร้นถามโน่นถามนี่ว่าอะไร กยแสดงท่าทางชี้ไปทีสิ่งนั้นสิ่งนี้แล้วถามว่า คืออะไร? โดยออกเสียงถามแบบเด็ก ๆ ที่ยังไม่ได้ (อายุ ๑-๕ ขวบ) เช่น “อ้อ?” หรือ “หือ?” เมื่อเด็กชี้และถามสิ่งนั้นสิ่งนี้พ่อแม่ก็ควรจะตอบเด็กอย่างชัดเจนของชื่อสิ่งเหล่านั้น เช่น แก้ว ทีวี ลิ้ง ยีราฟ ฯลฯ จากนั้น พ่อแม่ก็จะไปเลือกหาหนังสือที่เป็นภาพสีของสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กเห็นโดยรอบตัว หรือสัตว์ต่าง ๆ พ่อแม่ก็เห็นหนังสือมีรูปสิ่งของที่เขาเคยเห็น จะถาม คราวนี้เราก็ต้องตอบอีกแต่จากหนังสือ หนังสือภาพเหล่านี้จะมีรูปต่าง ๆ รวมคำบรรยายใต้ภาพ เพื่อให้ผู้ใหญ่อ่านได้ในคำที่เหมือนกันทุกครั้งที่เด็กถาม เด็กจะมีสิ่งของต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้นและจะถาม

สิ่งที่เขาค้นเคยมากที่สุดบ่อยครั้งจนจำได้ และภายในเวลาไม่นานราว ๒-๓ เดือน ต่อมาเด็กก็จะพูดคำนั้น ๆ ได้อย่างคล่องแคล่วและจะรีบเร่งให้อ่านหนังสือวันละหลายๆ ครั้ง หากคนอื่นมาพบเขาก็คงนึกว่าพ่อแม่คงจะเคยเชิญบังคับเด็กอย่างน่าสงสารธรรมดาเด็กให้อ่านเหลือเกิน แท้ที่จริงแล้วเด็กจะกระหายใคร่รู้ด้วยตนเอง และผู้เขียนเชื่อว่า จะเกิดกับเด็กทุกคน ยกเว้นที่อาจจะแตกต่างกันไปบ้างสำหรับเด็กที่มีปัญหาที่เป็นโรคหรือปัญญาอ่อน และระบบประสาทและสมองไม่สมบูรณ์พอ เมื่อพ่อแม่เห็นปรากฏการณ์เช่นนี้ก็พลอยตื่นเต้นไปกับความอยากรู้ของเด็ก และจะสังเกตว่าเด็กจะรักหนังสือภาพเล่มนั้น เพราะเป็นเล่มแรกในชีวิตของเขา และหากได้จับดวงหนังสือเล่มนั้นในมือที่เขามองง่าย ๆ ท่านอาจจะแปลกใจว่าเด็กจะมาขอให้เราอ่านวันละนับสิบครั้งทีเดียว

ต่อมาพอเด็กอายุมากขึ้นราว ๒-๕ ขวบ และมีความคล่องกับหนังสือภาพสีแล้ว และเด็กพอจะมีความสามารถในการฟังเรื่องและเข้าใจได้ ก็ควรหาหนังสือประเภทนิทานที่สนุก ๆ เหมาะกับนิสัยเด็ก เช่น เรื่องธรรมชาติ เรื่องสุภาษิตสอนใจต่าง ๆ ซึ่งการอ่านและเล่านิทานนี้จะเป็นการใช้คำพูดเป็นประโยคสั้น ๆ ให้เด็กเข้าใจความหมายและเพิ่มพูนคำ

ศัพท์ใหม่ ๆ ให้กับเด็ก เพราะหนังสือเล่มแรกที่เป็นภาพสีนั้นจะมีแต่คำอธิบายเป็นคำ ๆ เป็นคำนามอธิบายความหมายของภาพ แต่เมื่อเริ่มเป็นหนังสือนิทานจะเปลี่ยนจากภาพมาเป็นประโยคและมีความหมายที่สมบูรณ์ขึ้นกว่าการใช้เป็นคำ ๆ การเล่านิทานนี้ควรจะเล่าช้า ๆ เรื่องเดียวกันหลาย ๆ ครั้ง เพราะเด็กจะเรียนรู้ความหมายของประโยคนานพอสมควรและต้องเล่าช้า ๆ จนเด็กเข้าใจได้ดีและซาบซึ้งกับเนื้อเรื่องนั้น ๆ เมื่อได้ลองเลือกเรื่องต่าง ๆ แล้วเด็กก็จะแสดงออกให้เห็นว่าชอบเรื่องใดเป็นพิเศษ ผู้ใหญ่ก็จะได้เข้าใจอุปนิสัยของเด็กได้ดีขึ้นว่าเรื่องนิทานนั้น ๆ สามารถเข้ากับนิสัยและชีวิตประจำวันของเด็กในสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ได้ สามารถรับเอานิทานเรื่องใดเข้าไปเป็นลักษณะเด่นของเด็กได้ เมื่อได้ทราบความต้องการของเด็กว่าชอบนิทานประเภทนั้น ๆ แล้วก็จะได้ลองจัดหาเรื่องที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาเสริมเพิ่มเติมต่อไป การเลือกเรื่องนิทานพยายามหลีกเลี่ยงเรื่องโหดร้าย อาฆาตพยาบาท เรื่องหวาดเสียว น่ากลัว เพราะอาจไปสร้างนิสัยร้ายหรือกลายเป็นคนขี้กลัวให้กับเด็กได้เช่นกัน

การสอนการอ่านก่อนเข้าโรงเรียน

เมื่อเด็กมีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๑ ขวบ และคุ้นกับการใช้คำแทนความหมายของสิ่งของ

และเข้าใจความหมายของนิทานบ้างแล้ว ในขั้นต่อไปผู้ปกครองหรือพ่อแม่ก็ต้องถามตัวเองต่อไปว่า “ควรจะสอนลูกให้อ่านหนังสือหรือไม่” เพราะงานนี้ก็จะไปเข้าซ้อนกับงานที่ครูสอนที่โรงเรียน และวิธีสอนอาจจะไม่สอดคล้องกับของโรงเรียนจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกสับสน หรือเด็กหัดเรียนอ่านได้ก่อนจะเบื่อกับการเรียนเร็วขึ้นในภายหลัง เพราะเด็กคนอื่นตามไม่ทัน ว่าที่จริงแล้วเมื่อเด็ก ได้สัมผัสกับหนังสือใน ๒ ขั้นตอนแรก คือ หนังสือภาพและนิทาน เด็กจะเริ่มเกิดความสุขและสนุกกับหนังสือแล้ว และเห็นว่าหนังสือนี้มีประโยชน์และก่อให้เกิดความเพลิดเพลินได้ เมื่อเด็กมีความชอบในหนังสือแล้วก็อาจจะพัฒนาต่อไปถึงการอ่านคำโดยอาจจะยังไม่ได้เรียนวิธีผสมคำ การผสมคำนี้จะต้องเรียนรู้จากโรงเรียนต่อไป เพราะเด็กที่ได้อ่านหนังสือจนจำภาพได้จนจำเข้าก็จะเริ่มจำคำที่บรรยายอยู่ใต้ภาพ พ่อแม่ก็อาจจะลอกคำเหล่านั้นเป็นคำ ๆ โท ๆ บนกระดานดำ เช่นคำว่า พ่อ แม่ ขี้ บ้า น้ำ อา มด นก ฯลฯ เป็นต้น ให้เด็กหัดจำและอ่านออกเสียง ในไม่ช้าเด็กอายุราว ๓ ขวบ ก็สามารถอ่านหนังสือเป็นคำ ๆ ได้ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าเด็ก ๓ ขวบจะมีประสิทธิภาพพิเศษกว่าเด็กคนอื่น ๆ อาจเป็นกรณีพิเศษสำหรับเด็กบางคนที่มีสิ่งแวดล้อม

เหมาะสมกว่าเด็กคนอื่น ๆ เช่น มีพี ๆ อายุไล่เลี่ยกันได้ถ่ายทอดการช่วยการอ่านให้กัน ก็อบตลอดเวลาที่เล่นด้วยกัน และพ่อแม่ก็ไม่มีความรู้ด้วยว่าลูก ๆ ถ่ายทอดวิชาให้กัน และกันได้อย่างไร และในบางกรณีก็อาจเกิดเป็นผลตรงกันข้ามกับเด็กบางคนทีกว่าจะอ่านได้ก็อายุเกือบ ๘ ขวบไปแล้ว เพราะพี ๆ ที่อายุห่างกันได้เรียน ไปกั่วน้ำมากแล้วทำให้เด็กคนหนึ่งเกิดท้อถอยและกลัวว่าสู้พวกพีไม่ได้ จึงปฏิเสธไม่กล้าลองอ่านทำให้เกิดความล่าช้าในการอ่าน แต่พ่อแม่ก็ต้องอดทนและมีความเข้าใจในปัญหาค่อย ๆ แก้ปัญหาความกลัวของเด็กให้หมดไปและสร้างความมั่นใจให้แก่ทำให้เด็กกำลังใจเอาชนะการอ่านได้ในที่สุด อย่างไรก็ตามก็ยาก ๆ ของท่านไม่ได้อ่านได้เร็วตามบรรยายมาข้างต้น ก็ขออย่าได้ท้อถอยและน้อยใจว่า “ลูกเราสู้เขาไม่ได้” ทั้งนี้เพราะเด็กอาจมีความต้องการสร้างความมั่นใจในความเข้าใจในเรื่องเหล่านั้นมากกว่าจนถึงระยะเวลาหนึ่งจึงจะแสดงออกมา สิ่งที่เลวร้ายที่จะทำให้เด็กยุ่งยากใจก็จะเกิดจากการที่พ่อแม่บางใจร้อนจับกับเด็กเกินไปโดยบังคับเด็กมากเกินไปให้พยายามเรียนรู้เร็วให้ทันเหมือนเด็กคนอื่น ๆ ทำให้เด็กเหนื่อยมาก และอาจเป็นผลเสีย ทำให้เด็กกลับเกลียดหนังสือในโอกาส

ต่อมาก็ได้ พ่อแม่ควรสนับสนุนเด็กในสิ่งที่สนใจและเพียงแต่เสริมในรายละเอียดเท่านั้น ความสนใจริเริ่มต่าง ๆ แม้ผู้ใหญ่จะแนะนำให้เด็ก และควรระวังจากความสนใจของเด็กประกอบด้วย เด็กที่สนใจหนังสือแล้วจะมีจิตใจผูกพันกับหนังสือและความพยายามที่จะอยากอ่านให้ได้เองอยู่แล้วด้วยตนเอง ในที่สุดเด็กก็จะเป็นผู้ริเริ่มเอง ผู้ใหญ่ก็เพียงแต่ติดตามคอยตอบคำถาม พยายามให้กำลังใจ ชมเชยในสิ่งที่เขาพยายามได้ทำแล้ว เตรียมกระดาษดินสอสิ่งขีดเขียนต่าง ๆ ให้แก่เขาตามที่เขาต้องการ

สิ่งที่ต้องทำอยู่อย่างสม่ำเสมออีกก็คืออธิบายคำพูด ศัพท์ใหม่ ๆ ของสิ่งโดยรอบตัวเขาอยู่ตลอดเวลาถ้าทำได้ แม้กระทั่งดูโทรทัศน์ก็อธิบายให้เขาทราบว่าสิ่งเหล่านั้นคืออะไร โดยใช้คำพูดง่าย ๆ และหมั่นถามเด็กว่าเขาเข้าใจไหม เขาอาจตอบว่าเข้าใจ หากไม่เข้าใจก็ต้องพูดซ้ำใหม่ หรือเปลี่ยนเรื่องง่าย ๆ ใหม่ ๆ ให้อีก

เมื่อเด็ก ๆ ได้พัฒนาไปถึงการอ่านคำแล้วก็อาจเสริมการวาดรูปเพื่ออธิบายรูปร่างของสิ่งของต่าง ๆ เช่น ส้ม มะละกอ ลูกโป่ง เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และสังเกตความแตกต่างของสิ่งของเหล่านั้น เพื่อให้เข้าใจได้ลึกซึ้งในเรื่องนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น

การเริ่มชีวิตภายในโรงเรียน

คราวนี้ภาระหน้าที่การสอนหนังสือได้เปลี่ยนมาเป็นครูที่โรงเรียนแล้ว แต่มิได้หมายความว่าพ่อแม่จะปล่อยวางมือได้หมด ในทางตรงกันข้ามพ่อแม่ยังคงจะต้องสนับสนุนลูกๆ ต่อไปอีกไม่น้อย ทั้งนี้ เพราะเด็กจะต้องใช้เวลาที่จะคุ้นกับโรงเรียนไปอีกระยะหนึ่ง เมื่อเด็กได้มาเข้าเรียนที่โรงเรียนแล้วครูจะมองดูได้ในระยะเวลาไม่นาน ว่าเด็กคนไหนมาจากครอบครัวที่เอาใจใส่หรือไม่เอาใจใส่ลูกๆ ของตน เพราะเด็กจะพร้อมที่จะเรียน จะเห็นได้ชัดในโอกาสต่อมา หากลูกหลานท่านเข้าเรียนในโรงเรียนได้อย่างรวดเร็วและมีความก้าวหน้ามาก ก็แสดงว่าผลงานต่างๆ ที่ท่านได้สั่งสอนให้บุตรหลานท่านก่อนเข้าโรงเรียนนั้นได้สำเร็จผลแล้ว แต่หากว่าเด็กยังช้าในการเรียนไปบ้างในระยะแรกๆ ก็อย่าตกใจเพราะอาจเป็นได้ว่าเด็กยังอายอยู่ เมื่อเด็กได้คุ้นกับสภาพแวดล้อมแล้วก็พร้อมจะมีความก้าวหน้าในการเรียนได้ดี อย่างไรก็ตาม ท่านก็ไม่ควรละความพยายามที่จะตรวจสอบดูบ้างในการให้ความช่วยเหลือลูกๆ ในการอ่านหรือเล่านิทาน และตรวจสอบความสามารถของลูกในการอ่าน โดยการหาโอกาสพูดคุยกับครูที่สอนเราก็จะได้เรียนรู้ถึงความก้าวหน้า หรือปัญหาของเด็กถ้ามี

เมื่ออายุเด็กได้ราว ๕ ขวบแล้วก็อาาการแนะนำให้เด็กหัดเขียนจดหมายถึงญาติมิตรและเพื่อน นอกจากนั้นก็มีการทบทวนความต่างๆ ที่เรียนมาจากโรงเรียนมาทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นอีกที่บ้าน โดยที่พ่อแม่พยายามให้เด็กช่วยตัวเองก่อนเมื่อช่วยไม่ได้แล้วพ่อแม่ก็จะช่วยสนับสนุนต่อไป ความยากสำหรับเด็กต่อไปก็จะเป็นคำยากต่างๆ แก่ไม่เข้าใจและไม่คุ้น ซึ่งพ่อแม่ก็ต้องช่วยอธิบายให้แก่เข้าใจโดยใช้ภาษาง่ายๆ ที่เพราะสิ่งที่เรียนมาจากโรงเรียนเด็กอาจไม่เข้าใจและไม่กล้าถามครู ดังนั้น ยังมีความจำเป็นที่พ่อแม่จะต้องคอยตอบลูกๆ ให้กระจ่างต่อแม้ว่าลูกจะเข้าโรงเรียนแล้วก็ตาม ทั้งนี้เพราะหากพ่อแม่ละเลย เด็กอาจเบื่อหนังสือเพราะมีข้อสงสัยมาก และไม่มีทางระบายที่บ้านจึงเป็นแหล่งที่เหมาะสมที่จะคลายความทุกข์ภายในใจของเด็กที่มีข้อสงสัยจากโรงเรียนแม้ว่าการอ่านให้ลูกแล้วก็ไม่ได้หมายความว่าเด็กจะเคยตัวและไม่ยอมอ่าน ในทางตรงข้ามเด็กจะรับเอาเรื่องราวจากพ่อแม่ซึ่งเต็มไปด้วยเรื่องน่าสนุกและตื่นเต้นในหลายรสชาติหรือเรื่องต่างๆ ก็ยังจะเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ยิ่งรักหนังสือเล่มที่สนุกๆ นั้นมากขึ้น นอกจากนี้ก็ยังเป็นโอกาสให้พ่อแม่ได้อธิบายศัพท์ต่างๆ ให้ลูกได้ทราบด้วย

เมื่ออายุเพิ่มเป็น ๗-๘ ขวบแล้ว เด็ก ๆ สามารถช่วยตัวเองในการอ่านหนังสือด้วยตัว และเด็กจะแสดงให้เห็นเองว่ามีความ ใจในหนังสือมากขึ้นโดยเฉพาะหนังสือการ์- หนังสืออ่านเล่มอื่น ๆ การอ่านหนังสือ รุ้ทันนั้นว่าที่จริงแล้วไม่ค่อยเหมาะสมนัก ราะมีเนื้อหาความรู้น้อย นอกไปจากอ่าน เวลาหรือต้องการให้เกิดอารมณ์ขึ้น เพราะ ึ่งสื่อการ์ตูนไทยส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องขบขัน ึ่งแม่จะต้องช่วยหาหนังสือต่าง ๆ ที่เหมาะสม ูก ๆ ด้วย

เมื่อมีหนังสือสะสมมากขึ้นก็ต้อง ึ่งถึงที่เก็บที่เบ้นระเบียบด้วย ทั้งนี้ ราะเมื่อเด็กจะเริ่มสนใจในหนังสือ ัว แต่ก็มีความต้องการค้นหาอ่าน อย ๆ ดังนั้นจะต้องมีที่เก็บให้เป็น ะียบเรียบร้อย และให้เด็กค้นหาอ่าน ึ่งโดยง่าย สิ่งนี้เป็นเรื่องสำคัญมากเรื่อง ึ่ง เพราะบางครั้งหากการค้นหาไม่พบ เด็ก ะเริ่มเบื่อหน่ายหนังสือ เพราะต้องใช้ความ ายามและเสียเวลาในการค้นหาหนังสือที่ต้อง ึ่ง ทั้งนี้เพราะว่าเวลาเกิดความคิดขึ้นมาว่า ึ่งค้นเรื่อง ๆ หนึ่งที่เคยพบและอ่านมาแล้ว ึ่งเป็นที่เด็กจะต้องรีบเข้ามาค้นหาเรื่องนั้น ๆ ึ่งค้นหนังสือได้ทันที แต่หากการจัดไม่มี

ระเบียบและใช้เวลาหามานาน เด็กก็จะเลิกค้น ึ่งทันที

ปัญหาของการชมโทรทัศน์นั้นหากเด็ก ูกปล่อยปละละเลย โดยพ่อแม่ไม่มีกิจกรรม ึ่งเกี่ยวกับหนังสือให้เด็ก เช่น การเล่านิทาน การแนะนำหนังสือต่าง ๆ หรือโดยที่พ่อแม่ไม่ ึ่งเวลาให้เด็กเลยขณะอยู่บ้าน เด็กก็จะหันไป ึ่งหาทีวีทุก ๆ รายการเพื่อฆ่าเวลาและเพื่อความ ึ่งบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่มีเวลาสำหรับ ึ่งพูดคุยกันระหว่างพ่อแม่ลูก ซึ่งทำให้เหมือน ึ่งกับอยู่ห่างกัน และหากปล่อยให้เป็นเช่นนั้นอยู่ ึ่งเรื่อย ๆ ก็ยากที่จะแก้ไขสถานการณ์เหล่านี้ได้ ึ่งวิธีที่ถกกันพ่อแม่ควรแนะนำรายการโทรทัศน์ ึ่งที่เป็นสารคดีสร้างสรรค์ หรือเป็นเรื่องที่เด็ก ึ่งสนใจอยู่แล้วโดยการดูรายการทีวีล่วงหน้าจาก ึ่งหนังสือพิมพ์ อย่างที่กล่าวแล้วข้างต้นว่าทีวี ึ่งนั้นก็ให้สารบันเทิงอยู่บ้าง หรือแนะนำเรื่อง ึ่งใหม่ ๆ นำรู้ให้ทราบอยู่ นับว่ามีประโยชน์อยู่ ึ่งบ้าง แต่เมื่อดูไปแล้วไม่สามารถเอากลับมา ึ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเทียบกับหนังสือ ึ่งไม่ได้ เพราะหนังสือนั้นเราเลือกหาอ่านได้ ึ่งเฉพาะเรื่องและนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประ- ึ่งจวันได้ อย่างไรก็ตามที่พ่อแม่ที่ฉลาดก็อาจแก้ ึ่งปัญหาเด็กดูทีวีมากเกินไปด้วยการถามว่าเขาชอบ ึ่งรายการประเภทไหนมากที่สุด และเมื่อชอบ ึ่งเรื่องนั้นแล้วก็ควรแนะนำว่าน่าจะหาหนังสือ

ดี ๆ จากห้องสมุดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ มาอ่านให้
กระจำขึ้นเป็นต้น

การอ่านที่ได้ประสิทธิภาพนั้นเป็น
เรื่องที่ลับซับซ้อนไม่น้อย และต้อง
การความชำนาญ ๔ ขั้นตอนด้วยกัน คือ ใน
ขั้นที่ ๑ เด็กจะต้องสามารถสังเกต
กลุ่มคำจำนวนมาก และต้องสามารถ
สะกดออกเสียงและอ่านได้อย่างถูกต้อง
และคล่องด้วย ทั้งนี้เพื่อให้มีโอกาสนำ
ใจความหมายของกลุ่มคำได้ ในขั้น
ต่อไปก็ได้อีก ความเข้าใจของกลุ่มคำ
เหล่านี้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะสาขา
วิชาต่าง ๆ จะมีคำศัพท์เฉพาะซึ่งยากต่อ
การเข้าใจหากผู้อ่านไม่คุ้นกับสาขาวิชา
นั้น การอ่านเพื่อความเข้าใจก็ยังไม่ถือ
ว่าสมบูรณ์พอเพียง ดังนั้นขั้นที่สาม ผู้
อ่านจะต้องใช้หรือปฏิบัติงานในสิ่งที่เขา
อ่านไปแล้ว หมายถึงว่าต้องอ่านบาง-
ส่วนจนเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้จริง
ในขั้นที่สี่ ผู้อ่านจะต้องทบทวนและมี
ความสามารถตัดสินใจจากสิ่งที่อ่านได้
ว่าจะนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้ดีที่สุด
จากประสบการณ์ของตน

เมื่ออายุเด็กเข้า ๘ ขวบในระดับประถม
ต้นก็นับว่าเด็กยังมีความแตกต่างกันมาก บาง
คนก็อ่านได้คล่องแล้วบางคนก็ยังไม่คล่องเท่า

ที่ควร หากพ่อแม่พอทราบว่เด็กยังอ่านไม่
คล่องก็ต้องช่วยเหลือโดยให้เด็กลองอ่านแล้ว
ช่วยอธิบายคำศัพท์ให้ เมื่อเด็กอ่านได้คล่อง
แล้วขั้นต่อไปก็ต้องลองถามว่าอ่านแล้วเข้าใจ
ในเรื่องที่อ่านไหม? ซึ่งก็ทดสอบได้โดยการ
ให้เด็กอ่านดัง ๆ แล้วคอยตั้งคำถามว่าจับใจ
ความได้ไหม? เมื่ออายุระหว่าง ๙-๑๐ ขวบ
เด็กผู้ชายก็เริ่มจะแสดงออกว่าอยากทำกิจกรรม
ต่าง ๆ เช่น การดูแลเลี้ยงสัตว์และพืช การ
เล่นเกมต่าง ๆ วาดภาพ ทำหุ่นจำลอง
การพายเรือ การเก็บสะสมแสตมป์ การจัด
ทำวรรณคดีหนังสือ เด็กผู้หญิงก็มักจะชอบทำ
ครัว เย็บปักถักร้อย ทำตุ๊กตา เย็บผ้า
เป็นต้น และเด็กเหล่านี้ก็จะถามพ่อแม่ใน
เรื่องเหล่านี้ไม่ได้ เพราะเด็ก ๆ สมมุติเอาว่า
พ่อแม่จะต้องรู้เรื่องเหล่านี้ดีกว่าตัว และแต่ละ
พ่อแม่คงจะไม่รู้เรื่องเหล่านี้ไปทั้งหมด ดังนั้น
จึงเริ่มมีความจำเป็นจะต้องอาศัยห้องสมุดเพื่อ
หาหนังสือเฉพาะเรื่องเหล่านี้ ทำให้เด็กเริ่ม
เห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือ ไม่ว่าจะ
สนใจในเรื่องใดก็สามารถค้นหาหนังสืออ่านได้
ตรงกับความต้องการทุกครั้ง โดยเฉพาะกับ
เรื่องทั่วไปในชีวิตประจำวัน ซึ่งเมื่อได้หนังสือ
แล้วก็จะพบคำตอบต่าง ๆ ครบถ้วนอยู่ใน
หนังสือ

ในกรณีที่เป็นการกิจกรรมที่เด็กสนใจมาก ๆ อาจหาซื้อหนังสือเล่มใหม่ ๆ มาสุ่มมาเก็บไว้บนหนังสือ เพื่อหยิบฉวยได้ทุกโอกาส หนังสือที่เหมาะสมสำหรับทุกครอบครัวควรจะ เป็นลักษณะของหนังสืออ้างอิง (reference books) เช่น หนังสืออัลมานัค (Almanac) หนังสือสารานุกรม พจนานุกรม สมุดโทรศัพท์ เยลโล่เพจเยส หนังสือท่องเที่ยว เป็นต้น

นอกจากนั้นเมื่อเด็กสนใจหนังสือชนิดต่าง ๆ และอ่านแล้วพ่อแม่ก็ควรจะถามว่า หนังสือเล่มไหนที่เขาชอบมากที่สุด หากเป็นหนังสือนิทานก็ถามว่าชอบใครมากที่สุด เธอจะทำอะไรหากเป็นตัวละครตัวนั้นตัวนี้ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดคำถามให้เด็กคิด ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหา การปรึกษาหารือกัน มากยิ่งขึ้นภายในครอบครัว

เด็กในอายุขนาดนี้มักจะชอบเป็นผู้เลือก เรื่องหนังสือเองตามลำพัง ส่วนพ่อแม่ก็ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับหนังสือ และหากเด็กจะยืมหนังสือจากห้องสมุด ประเภทของหนังสือที่ไม่ตรงกับ ความพอใจของพ่อแม่ก็ไม่ควรไปแสดงท่าทีที่ไม่พอใจ ทั้งนี้เพราะทุกคนต่างก็มีความพอใจที่ไม่ตรงกัน

เมื่อเด็กมีอายุระหว่าง ๑๒-๑๕ ขวบ เรียนในระดับมัธยมศึกษา พ่อแม่ก็ควรจะเร่ง

เร้าให้เด็กเกิดความสนใจที่จะเรียนและสร้างความเชื่อมั่นว่าหากเขาต้องการอะไร ย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ แม้ว่าเด็กอาจจะสามารถปรับตัวเองให้มีสติปัญญา ความสามารถอย่าง ที่พ่อแม่ต้องการ สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งก็คือ ควรจะต้องจัดหาที่เงียบๆ ให้เด็กได้มีโอกาสใช้สมาธิในการอ่านหนังสือ เพราะสภาพของบ้านที่อยู่กันหนาแน่นทำให้ไม่สามารถมีสมาธิในการอ่านได้ เพราะมีสิ่งดึงดูดความสนใจให้เสียสมาธิไป สำหรับบ้านบางบ้านการจัดหาที่ว่างดังกล่าวไม่ใช่เรื่องง่ายเลยโดยเฉพาะในแฟลตเล็กๆ มีเสียงทีวี วิทย์ ระบายไปทุกห้อง

ประเภทหนังสือสำหรับเด็กชายเพื่อการเร้าให้เกิดความสนใจนั้นก็ได้แก่ นิยายสำหรับวัยรุ่นที่มีสาระและไม่เยิ่นเย้อเรื่อง ดำเนินไปโดยเร็ว หรือสิ่งที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นในภาวะปัจจุบัน เช่น ฟุตบอล การแข่งรถยนต์ นิยายวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กหญิง หนังสือควรเกี่ยวกับ การเดินทาง ความรัก เรื่องลึกลับ และหากหนังสืออื่นๆ ทำให้น่าสนใจอยู่ด้วยก็เป็นแน่นอนว่าน่าจะทำให้ลูกๆ สนใจไปด้วย และจะได้มีเรื่องสนทนากันเกี่ยวกับหนังสือเรื่องนั้นๆ อย่างไรก็ตามเด็กของเราอาจเลือกหนังสือที่ยากเกินไปหรือง่ายเกินไปในเรื่องหนึ่งๆ ก็ได้ ก็ควรจะปล่อย

ตามใจให้เด็กเลือกเองบ้าง และไม่ตึงตังใจว่าเด็กของเราทำไมปัญญาคืออ่านหนังสือง่าย ๆ อย่างนั้น เพราะในที่สุดเมื่อความกระหายใคร่อ่านของเด็กเกิดขึ้นแล้วเขาก็จะค่อย ๆ ปรับตัวขึ้นไปอยู่เรื่อย ๆ และจะต้องหาเรื่องยาก ๆ แปลกอ่านต่อไปอีก ทั้งนี้เพราะเรื่องง่ายที่เลือกในครั้งแรกอาจเป็นไปได้ว่าแท้จริงไม่มีประสบการณ์ในเรื่องนั้นจึงต้องเลือกเรื่องง่ายอ่านก่อน

เด็กในวัยนี้ทั้งชาย-หญิง จะโตเร็วขึ้นมากและเป็นช่วงของวัยที่สำคัญ เด็ก ๆ จะพยายามเอาอย่างพ่อแม่จากการกระทำมากกว่าจากการพูด ดังนั้นหากท่านได้ปฏิบัติเป็นตัวอย่างในการอ่านหนังสือบ่อย ๆ เด็กก็พยายามทำตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านอาจเล่าตัวอย่างการทำงานที่ออฟฟิศว่าท่านต้องค้นคว้าเพิ่มเติมอะไรบ้างในชีวิตประจำวัน และท่านได้ใช้ประโยชน์ของหนังสือมากน้อยเพียงใด และหน้าที่การงานของท่านได้มีความก้าวหน้าไปเพราะการใช้หนังสืออย่างไร ซึ่งก็อาจยกตัวอย่างว่าตอนที่ท่านเรียนหนังสือในระดับโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ท่านได้ใช้ประโยชน์หนังสืออย่างไร ? และถามว่าลูก ๆ ว่ามีเรื่องที่ยากจะค้นคว้าหรือไม่ที่อาจค้นคว้าจากหนังสือที่มีอยู่ไม่ได้ บางครั้งพ่อแม่ก็ต้องพาลูก ๆ ไปลองหัดใช้ห้องสมุดสาธารณะ หรือ

ห้องสมุดวิทยาลัย มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อให้เด็กคุ้นเคย เป็นต้น

กิจกรรมต่าง ๆ

กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กใช้หนังสือ ค้นคว้านับว่ามีความจำเป็นเพราะเรื่องการบ้านทางโรงเรียนอาจมีไม่มากพอที่จะสนับสนุนให้เกิดการค้นคว้าเรื่องอื่น ๆ ที่อยู่นอกตำราเรียน ซึ่งจะเป็นจะต้องชี้ให้เด็กเห็นว่าความรู้ที่เรียนมาแต่ก่อน ๆ นั้น เป็นการเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ เพื่อการสัมผัสเป็นครั้งแรกในชีวิตสำหรับเรื่องใหม่ ๆ แต่การค้นคว้าจะลึกซึ้งไปถึงว่าได้รับรู้วิธีการเก็บเอกสารของระบบห้องสมุดและวิธีค้นหาเรื่องที่เคยทราบมาก่อนแล้วมาใช้โดยเร็ว กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นมากเพื่อสนองตอบต่อการให้เกิดการค้นคว้ามายิ่งขึ้น

กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ก) การจัดนิทรรศการภาพ คำบรรยาย เรื่องต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้เหมาะกับเหตุการณ์ เช่น ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ข) การรวบรวมภาพประกอบการสอนโดยนำมาทำสารบัญและตรวจขึ้นเพื่อค้นหาเรื่องต่าง ๆ โดยง่าย และหากภาพใดยังขาดเอกสารข้อความที่ไม่สมบูรณ์ก็จะต้องไปค้นคว้าหารายละเอียดจากห้องสมุด ค) การสะสมสะสมปกِّيให้มีการเก็บรวบรวมสะสมปัสัสมัยต่าง ๆ แล้วค้นคว้าหารายละเอียด

ของยุคสมัยต่าง ๆ จากหนังสือ ง) การดูรายการตอบปัญหาทางทีวี ซึ่งจะนำไปสู่ความสนใจในการเก็บรวบรวมเอกสารด้านความรู้รอบตัวให้มาก แล้วนำมาเรียงสารบัญและตรวจขึ้นใหม่ จ) การตัดคอลัมน์หนังสือพิมพ์ที่สนใจเป็นพิเศษ เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม งานสังคมสงเคราะห์ งานเกษตร การปราบคอร์รัปชันในวงการราชการ เป็นต้น โดยนำมารวบรวมไว้แล้วทำสารบัญและตรวจขึ้นเพื่อการค้นคว้าในภายหลัง และยังเสริมเพิ่มเติมข้อความต่าง ๆ ที่น่าสนใจและหาอ่านได้จากหนังสือที่หาได้จากห้องสมุด หรือซื้อจากห้างร้านหนังสือมาประกอบเป็นหนังสืออ้างอิงก็ได้ให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ฉ) การรวบรวมสารบัญของหนังสือพิมพ์ที่ได้จัดทำจากหนังสือพิมพ์ เช่น สยามจดหมายเหตุที่ออกมาเป็นรายปีรวม ๘-๙ ปี แล้วให้มีสารบัญรวมทั้ง ๘ เล่มเข้าเป็น ๑ เล่ม เพื่อให้การค้นคว้าทำได้เร็วขึ้น และหากค้นคว้าเรื่องที่สนใจได้แล้ว ก็อาจค้นหารายละเอียดจากหนังสือเล่มอื่นมาเสริมได้ต่อไป ช) การจัดหาหนังสือวารสาร นิตยสาร คอลัมน์หนังสือพิมพ์สำหรับเรื่องที่นำเสนอรวบรวมไว้ในทำนองเดียวกัน ซ) การรวบรวมหนังสืออ้างอิงดี ๆ มาใช้ประจำบ้าน เช่น พจนานุกรม สารานุกรม สมุดโทรศัพท์ ยัลโลเพาเยส หนังสือท่องเที่ยว การทำอาหาร

หรือเรื่องอื่น ๆ ที่สนใจและใช้ประจำก็อาจจัดให้เป็นงานอดิเรกสำหรับเด็ก หรืองานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานก็ได้ (สำหรับผู้ใหญ่) ทั้งนี้เพื่อจะได้มีหนังสือที่เหมาะสมใช้งานได้ทันที

กิจกรรมเหล่านี้ นับว่ามีความจำเป็น เพราะหนังสือประเภทบรรณานุกรมที่แนะนำเรื่องต่าง ๆ ว่าจะค้นคว้าหาอ่านได้ที่ใด ๆ นั้น มีน้อย และอาจต้องศึกษารายละเอียดภายในนานพอสมควรว่าจะใช้หนังสือประเภทไหนได้อย่างไรก็กิจกรรมเหล่านี้จะนำไปสู่การอ่าน การค้นคว้าหนังสือกว้างขวางยิ่งขึ้น ในการเลือกกิจกรรมเหล่านี้ควรจะต้องเลือกให้เหมาะสมตามฐานะและกำลังทรัพย์ที่จะทำได้ และสำคัญที่สุดก็คือทำให้เด็กเข้าใจประโยชน์ของการจัดทำอย่างแท้จริงว่ามีโอกาสใช้งานได้ทันทีที่ต้องการและทันเหตุการณ์ ซึ่งจะนำไปสู่แนวคิดในการวางแผนที่ดีต่อไป สิ่งสำคัญอีกข้อหนึ่งก็คือการจัดหาห้องเงียบให้เด็กทำงาน และอ่านหนังสือโดยปราศจากเสียงรบกวน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และอื่น ๆ นอกจากนั้นไม่ควรพยายามไปบังคับหรือฝืนใจให้เขาทำงานหรือค้นคว้าในเรื่องที่ยากเกินไป โดยที่เด็กยังไม่มีประสบการณ์ชีวิตมากนัก อาจจะทำให้เขาไปอย่างฝืนใจและไม่ถูกต้องบ้าง ผู้ใหญ่ก็ไม่ต้องแสดงความผิดหวังหรือโกรธให้เด็กเห็น เพราะจะทำให้เด็กกลัวและไม่กล้าจะทำต่อไป ทั้งนี้เพราะพื้นฐาน

ความสนใจของเด็กมีต่างกันจากโรงเรียนและบ้าน หากได้มีการพูดคุยอธิบายให้เกิดความเข้าใจถึงความจำเป็นต้องเรียนรู้ในการค้นคว้าให้กว้างขวางแล้วจะเกิดประโยชน์จริงๆอย่างไร เมื่อเด็กเริ่มเข้าใจและเห็นดีด้วย โดยใช้ประสบการณ์ของตัวเองแล้ว เขาก็เชื่อมั่นจิตใจและชวนขวยที่จะช่วยตัวเองในการเรียนรู้ต่อไปได้

ความจำเป็นในการมีหนังสือในบ้าน

บางท่านอาจสงสัยว่าทำไมเมื่อห้องสมุดมีหนังสือเกือบทุกชนิดแล้ว ราคาหนังสือในปัจจุบันก็แพงทำไมเราต้องไปหาซื้อหนังสือให้เปลืองสตางค์มาเก็บไว้ในบ้าน หนังสือที่อยู่ในห้องสมุดนั้นมียู่มากก็จริงแต่ถ้าต้องไปห้องสมุดทุกครั้งเพื่อจะใช้นั่งหนังสืออยู่บ่อยๆ ก็จะเสียเวลาไม่น้อย เพราะห้องสมุดอาจอยู่ไกลและไม่ได้เปิดทุกวัน ทุกเวลาที่เราต้องการ บางเล่มเป็นหนังสืออ้างอิงก็ห้ามยืมหรืออาจมีคนยืมไปแล้ว

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอยู่บ้างที่จะต้องซื้อหนังสือไว้ใช้เองบ้าง โดยเฉพาะเล่มที่คิดว่าใช้อ้างอิงได้บ่อยๆ มีรายละเอียดที่น่าสนใจ เช่น หนังสืออ้างอิง หรือหนังสือเฉพาะเรื่องทางวิชาการที่หาไม่ได้ทั่วไป แต่เมื่อมีหนังสือที่ต้องการแล้วต้องมีที่เก็บ และจัดให้หาได้ง่าย

เพื่อเป็นหลักให้คิดถึงการใช้นั่งสืออยู่อย่างสม่ำเสมอ และคิดถึงว่าเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะปรึกษาหนังสือก่อน หนังสือที่เป็นเรื่องที่สำคัญเท่านั้น ใช้นั่งสืออาจใช้วิธียืมจากห้องสมุดเพื่อนำมาศึกษาเพิ่มเติมหรือถ่ายเอกสารเอาไว้ใช้งานในโอกาสต่อไป ทรัพยากรหนึ่งที่สำคัญของแหล่งข้อมูลที่ดีๆ ก็คือจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเฉพาะที่เขาถนัดเพื่อให้ได้ทราบเป็นแนวทาง แต่ในรายละเอียดมากขึ้นก็ยังหนีไม่พ้นจะต้องใช้นั่งสืออย่างเดิม เพราะบางทีเรื่องที่ผู้รู้ทราบมาเป็นเรื่องเฉพาะและอาจใช้ไม่ได้กับคำถามที่ต้องการ

สรุปความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของหนังสือ

จากบทความที่เขียนข้างต้นนี้หากท่านสามารถฝึกอบบรมลูกหลานให้ปฏิบัติตามคำแนะนำแล้วก็จะแสดงให้เห็นว่าท่านเข้าใจและยอมรับหลักการ แต่ทั้งนี้ก็ยังขึ้นอยู่กับสภาพทางการเงิน และเวลาเลือกหนังสือดี ๆ ที่ต้องการที่ท่านจะเป็นผู้บอกเบิกให้เด็กได้ แม้ว่าท่านไม่สามารถฝึกอบบรมให้เป็นไปได้ทันทีก็ไม่หมายความว่าความจะสายเกินไป ท่านอาจหาเวลาที่จะอธิบายให้เด็กเข้าใจถึงประโยชน์ของหนังสือ และพยายามที่จะช่วยเหลือลูกๆ ให้ได้เข้าใจตัวก็จะได้มีการเตรียมตัวที่จะเสริมสร้างประสิทธิภาพ

ส่วนตัวให้กับลูก ๆ ของท่านได้มีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตการงานได้ต่อไป นี่เพราะกระบวนการทำความเข้าใจ และใช้ประโยชน์ของหนังสือจะต้องอาศัยระยะเวลาพอสมควรกว่าจะเห็นผลจริงจังได้ และนอกจากหนังสือดี ๆ ที่ทันสมัยเกี่ยวข้องกับแนวเช่นเดียวกันนี้อาจนำมาใช้เป็นแนวทางได้ดีต่อไป

กล่าวโดยสรุปแล้วหากสามารถแนะนำ ๆ ให้เข้าใจถึงประโยชน์ของหนังสือตั้งแต่ชั้นน้อย ๆ ราว ๒ ขวบขึ้นไป สิ่งที่ได้เห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของหนังสือจะผูกพันไปตั้งแต่เด็กและเด็กจะเห็นและเข้าใจถึงประโยชน์ของหนังสือได้ขึ้นและสามารถจะนำเอาประโยชน์เหล่านั้นมาใช้กับชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือมีความสุขกับงานอดิเรกจากการอ่านหนังสือก็ได้ □

นางสาวอัง

LADYS WILLIAMS (1970) Children and Their Books., Gerald Duckworth of Company.

ดร. สุจินต์ พนาปวุฒิกุล

วิศวกร

บริษัท ไตรเทคคอนซัลแตนท์ จำกัด

คิดและค้นแบบวิทยาศาสตร์

“การเป็นคนช่างสังเกต ช่างหาเหตุ
ผลเป็นลักษณะสำคัญของผู้ที่มีความคิด
แบบวิทยาศาสตร์”

ดร. ยงยุทธ ยุทธวงศ์

ท่านคิดแบบวิทยาศาสตร์หรือเปล่า
สมมติว่ามีฝนตกหนักติดต่อกันเป็นเวลา
หลายวัน ท่านคิดว่าอย่างไร

- ก. ปีนาคให้น้ำหลายตัวโดยไม่เกี่ยวกัน
- ข. ฝูงทศลงระเบิดนิวเคลียร์กันมา
จนดินฟ้าอากาศแปรปรวน
- ค. เรื่องฟ้าเรื่องฝนคนไม่เกี่ยว
- ง. น่าจะศึกษาสาเหตุของการที่ฝนตก
มากเช่นนี้ จะค้นหาสาเหตุได้
อย่างไรดีนะ

ถ้าท่านคิดแบบ ก. ถึง ค. ท่านอาจ
เป็นคนที่ถือโบราณคติหรือเชื่อง่าย หรือชอบ
อะไรง่าย ๆ ซึ่งเกี่ยจคิดให้เปลืองสมอง แต่ถ้า
ท่านคิดแบบ ง. ท่านเป็นคนทีคิดแบบวิทยาศา
สตร์

การที่ท่านคิดแบบวิทยาศาสตร์ก็เพราะ
ท่านเป็นคนช่างสังเกต ช่างถามเหตุผลไม่ทัก
ทักโมเมื่อง่าย ๆ หรือไม่เชื่อตามใครบอ
ง่าย ๆ หลายคนมีวิธีการคิดแบบวิทยาศาสตร์

โดยไม่ต้องมีการฝึกฝนเป็นพิเศษ โดย
ย้่าว่าวิทยาศาสตร์คืออะไร

การเป็นคนช่างสังเกต ช่างหาเหตุ
นลักษณะสำคัญของผู้ที่มีความคิด
วิทยาศาสตร์ การคิดแบบวิทยาศาสตร์
ไปแล้วมีความลึกซึ้งมากน้อยต่างกัน ยิ่ง
มากเท่าไร ยิ่งสามารถคิดได้ลึกซึ้งมาก
นั้น ลักษณะที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของ
แบบวิทยาศาสตร์ ก็คือไม่พอใจที่จะ
ักเฉย ๆ แต่จะต้องค้นคว้าด้วยวิธีการ
ตอน สามารถให้ข้อสรุปแน่ชัดมายืนยัน
ปฏิเสธความคิดขึ้นแรกนั้นด้วย อาจทำ
นคว้า โดยศึกษาจากผลงานของผู้อื่นที่
มาแล้ว หรือไม่ก็ค้นคว้าจากการทดลอง
สังเกตของตนเอง หลักการที่สำคัญไม่ว่า
วิธีใดก็ตามก็คือ ต้องใช้เหตุผล

ขั้นตอนต่าง ๆ ในการคิดและการกระทำ
วิทยาศาสตร์นั้น ผลสุดท้ายก็จะให้ความรู้
ได้ผู้กระทำนั้น ความรู้ที่ว่านี้ หากเกี่ยว
รรมชาติรอบ ๆ ตัวเรา (หรือภายในตัว
ง) ก็เรียกว่าวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ หาก
กับสังคมของเราก็เรียกว่าวิทยาศาสตร์
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติอาจจำแนกออก
ว่า เกี่ยวกับอะไรเป็นสำคัญ เช่น หาก
กับสิ่งมีชีวิต ก็เรียกว่าชีววิทยา หาก

เกี่ยวกับสสารและปฏิกิริยาระหว่างกันก็เรียกว่า
เคมี เป็นต้น เช่นเดียวกันวิทยาศาสตร์สังคม
ที่เกี่ยวกับการผลิตและการใช้ก็เรียกว่าเศรษฐ-
ศาสตร์ ที่เกี่ยวกับการเมืองและการปกครองก็
เรียกว่า รัฐศาสตร์ เป็นต้น

เราอาจจะแบ่งวิทยาศาสตร์ได้อีกแบบ
หนึ่ง คือ แบ่งออกเป็นวิทยาศาสตร์พื้นฐาน
และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ วิทยาศาสตร์พื้นฐาน
มุ่งให้คำอธิบายสิ่งต่าง ๆ แต่วิทยาศาสตร์
ประยุกต์นั้น มุ่งนำเอาความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ให้
เป็นประโยชน์ ตัวอย่างเช่น ถ้าเรารู้ว่า
ไฟฟ้าคืออะไร เกิดขึ้นจากอะไร นั่นเป็น
วิทยาศาสตร์พื้นฐาน แต่ถ้าเราหาทางเอา
ไฟฟ้าไปใช้ส่งวิทยุ โทรทัศน์ไปให้แสงสว่าง
นั่นเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์

กลับมาถึงเรื่องการคิดแบบวิทยา-
ศาสตร์ใหม่ ถ้าแยกแยะไปแล้ว ก็จะ
เห็นว่าประกอบด้วย การตั้งคำถามที่จะ
ตอบได้ด้วยการทดลองหรือการสังเกต
นั่นเอง คิดถึงขั้นนั้นแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือ การ
กระทำ นั่นคือ การค้นคว้าจากผลงานของ
ผู้อื่น การทดลองหรือการสังเกต ซึ่งก็จะนำ
ไปถึงขั้นต่อไป ก็คือการคิดหาคำอธิบายผล
ที่ได้จากการทดลอง การสังเกต คำอธิบายนี้
ก็คือคำตอบคำถามอันแรกนั่นเอง แต่คำอธิบาย
นี้ก็มักจะนำไปสู่คำถามใหม่ ซึ่งลึกซึ้งขึ้น

กว่าเดิมขั้นตอนของการคิดและการกระทำแบบ
วิทยาศาสตร์นั้นเวียนเป็นวัฏจักร ยิ่งคิดยิ่งค้น
ยิ่งได้ความรู้ที่ลึกซึ้งขึ้นเรื่อย ๆ

ตัวอย่างเช่น หากต้นไม้ที่บ้านท่านเกิด
มีใบซีดลง ๆ ท่านก็อาจจะตั้งคำถามว่าเป็น
เพราะขาดธาตุอาหารหรือเพราะถูกแมลงเบียน
เบียน ท่านลองนึกยามาแมลงดูปรากฏว่าไม่มี
ขึ้น แต่ถ้าให้ปุ๋ยก็จะกลับขึ้นดังเดิม ท่านก็
อาจสรุปได้ว่าต้นไม้ นั้นขาดธาตุอาหารบาง
อย่าง ถ้าท่านสนใจจะติดตามเรื่องนี้ก็อาจตั้ง
คำถามต่อไปว่าขาดธาตุอาหารอะไร แล้วก็ทำ
การทดลองให้ธาตุอาหารที่แตกต่างกัน เพื่อ
ดูว่าผลจะต่างกันอย่างไรดังนี้ เป็นต้น

การศึกษาหาความรู้จากที่มีผู้ได้ค้นพบ
มาก่อนเป็นการค้นคว้าขั้นแรกสำหรับผู้ที่มี
ความคิดแบบวิทยาศาสตร์ ยิ่งสิ่งที่ท่านสนใจมี
ความสลับซับซ้อนมากขึ้นเพียงใด ความจำเป็น
ที่จะต้องศึกษาจากความรู้ที่สะสมกันไว้ก็จะ
ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น ถ้าท่านสนใจเรื่องกังหันลม
ท่านอาจสามารถสร้างมันขึ้นมาได้โดยการคิด
การกระทำของท่านแต่ผู้เดียว

แต่ถ้าท่านสนใจเรื่องวิทยุทรานซิสเตอร์
ท่านจำเป็นจะต้องศึกษาเรื่องวงจรไฟฟ้า เรื่อง
อิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการรับคลื่นวิทยุจากตำรา
และแหล่งอื่น ๆ กว่าที่จะเข้าใจหรือสามารถ
ประกอบขึ้นมาได้ด้วยตนเอง

ในการศึกษานี้ สิ่งที่สำคัญที่จะขาดเสีย
ไม่ได้ คือ ความกระตือรือร้นที่จะรู้มากขึ้น
เข้าใจมากขึ้นด้วยตนเอง ไม่ใช่เพียงรับจาก
ครูผู้สอนเท่านั้น ท่านควรสร้างนิสัยกา
ชอบค้นคว้าด้วยตนเองนี้ไว้ โดยการอ่านแล
ทบทวนให้แน่ใจว่า เข้าใจสิ่งที่ได้อ่านนั้นแล้ว
เป็นส่วนมาก

ท่านคงเห็นได้แล้วว่าความคิดแล
การกระทำแบบวิทยาศาสตร์นั้นไม่จำเป็น
ต้องเป็นนักวิทยาศาสตร์อาชีพก็ทำไ
เพียง ขอให้มีความอยากรู้อยากเห็น เป็นพิ
เท่านั้น การคิดและการกระทำแบบวิทยาศาสตร์
นี้ไม่ใช่จะทำให้เปลืองสมองและเปลืองแรงงา
โดยเปล่าประโยชน์เลย ตรงกันข้ามกลับจะช่ว
ให้ท่านแก้ปัญหาประจำวันต่าง ๆ หรือช่วยใ
การทำมาหากินได้มากที่สุดทีเดียว จะช่วยได้มา
เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับว่า ท่านได้ลงทุนลงแรง
ฝึกฝนมากน้อยเท่าใด

อาชีพหลายอย่างมีวิทยาศาสตร์เป็น
ฐานที่สำคัญ ผู้ที่ประกอบอาชีพเหล่านี้จำเป็น
ต้องได้รับการฝึกฝนให้คิดค้นและกระทำแบบ
วิทยาศาสตร์จนเป็นนิสัย การฝึกฝนมักต้องใ
เวลาหลายปี ทั้งนัวมถึงการศึกษาในระดับ
โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ตัวอย่าง
เช่น หากจะมีอาชีพเป็นแพทย์แผนปัจจุบัน
จำเป็นที่จะต้องผ่านการศึกษาศาสตร์อย

“ในการศึกษา สิ่งที่สำคัญที่จะขาดเสียไม่ได้ คือ ความกระตือรือร้นที่จะรู้มากขึ้น เข้าใจมากขึ้นด้วยตนเอง ไม่ใช่เพียงรับจากครูผู้สอนเท่านั้น ท่านควรจะสร้างนิสัยการชอบค้นคว้าด้วยตนเองนี้ไว้ โดยการอ่านและทบทวนให้แน่ใจว่า เข้าใจสิ่งที่ได้อ่านนั้นแล้วเป็นส่วนมาก”

ซ้ำของในมหาวิทยาลัยแล้ว จึงจะสามารถฝึกรักษาพยาบาลรวมถึงป้องกันโรคภัยไข้เจ็บอย่างได้ผล ทั้งนี้เพราะวิชาแพทย่มองในแง่หนึ่งแล้วก็เป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์นั่นเอง ผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นวิศวกรก็เช่นเดียวกัน จะต้องผ่านการศึกษาวិทยาศาสตร์มามาก กว่าจะนำมาใช้ในอาชีพของตนได้ ผู้ที่ประกอบวิชาชีพอื่น ๆ ซึ่งต้องใช้วิทยาศาสตร์เป็นหลักมีอีกมาก ตัวอย่างเช่น เกษตรกร พยาบาล ครู สถาปนิก นักวิชาการเกษตร เป็นต้น บุคคลเหล่านี้ต้องนำวิธีคิดแบบวิทยาศาสตร์ รวมทั้งผลสำเร็จทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการงานของตน จึงอาจจัดได้ว่าเป็นนักวิทยาศาสตร์ประยุกต์

บุคคลอีกจำพวกหนึ่งมีอาชีพโดยตรงทางวิทยาศาสตร์ พวกที่เรียกว่า นักวิทยาศาสตร์นี้ มักอยู่ในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ หน้าที่หลักของเขา นอกจากจะสอนแล้ว ก็คือ ค้นคว้าหรือไต่หาความรู้ใหม่ ๆ ในธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนประกอบของแร่ธาตุ ลักษณะของสิ่งมีชีวิต หรือความเปลี่ยนแปลงของภาวะลมฟ้าอากาศก็ตาม การค้นคว้าหรือไต่หาความรู้ใหม่ ๆ เรียกว่า การวิจัย และความรู้ที่ได้มาก็จะนำมา สละสลบ กับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว วิเคราะห์เปรียบเทียบจนเกิดความเข้าใจในธรรมชาติอย่างถ่องแท้ยิ่งขึ้น

การวิจัยวิทยาศาสตร์ มักต้องการ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งบางอย่างอาจมีราคาแพง นักวิจัยเองก็เป็นทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีค่าสูง เพราะกว่าจะฝึกฝนจนถึงขั้น ก็ต้องลงทุนไปมาก แต่ถึงจะต้องการทุนรอนสูงอย่างไร เราก็จำเป็นที่จะต้องมีการ วิจัยทาง วิทยาศาสตร์ เพราะมันเป็นบ่อเกิดของความรู้และสติปัญญา ซึ่งนำไปใช้ได้ต่อไปในการพัฒนา ไม่ว่าเราจะต้องการพัฒนาไปในด้านใด ด้านเกษตร หรือด้านอุตสาหกรรมก็ตาม เราต้องการบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญทางวิทยาศาสตร์ ที่มีความสามารถในการวิจัยทั้งนั้น หันไปดูประเทศที่พัฒนาแล้วไม่ว่า ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา หรือประเทศในยุโรปก็ตาม เขาล้วนให้ความสำคัญกับการวิจัยวิทยาศาสตร์ทั้งนั้น ตัวอย่างเช่น งบประมาณสำหรับการวิจัยและพัฒนาทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศเหล่านั้นมักมีจำนวน ๒-๓ % ของรายได้ประชาชาติ (รายได้ของประชาชนทั้งหมดรวมกัน) ประเทศที่กำลังพัฒนาอย่าง ได้ผลก็ล้วนให้ความสำคัญกับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ทั้งนั้น ลองสำรวจของเราเอง ปรากฏว่างบประมาณสำหรับการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ประชาชาติแล้ว กลับลดลงทุกปี จนถึงปัจจุบันมีแค่ ๐-๒% เท่านั้น ถ้าจะปล่อย

ไว้อย่างนี้เรื่อย ๆ คงจะไม่สามารถพัฒนาประเทศต่อไปอย่างได้ผล เพราะหัดที่ผู้วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเราเริ่มสนใจในความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คงจะหาทางแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ นักวิทยาศาสตร์และนักเทคโนโลยี ซึ่งก็เป็นผู้ที่นำวิทยาศาสตร์ไปใช้ในกิจการต่าง ๆ ยังจัดได้ว่าจำนวนน้อยในประเทศไทย อาจจะเพเห^๕ส่วนหนึ่งกระมัง ฝนตกหนักก็มีปัญหา ฝนแล้งก็มีปัญหา ถ้าหันมาแบบวิทยาศาสตร์กันมากขึ้นปัญหาจะไม่หมดไป แต่อาจจะเบาบางลงได้ในหลายด้าน ปัญหาความยากจน ชนบท ปัญหาการขาดดุลการค้า ยิ่งยิ่งน่าหนักใจ พยายามแก้กันมานานแล้วด้วยมาตรการต่าง ๆ ไม่ว่าทางการ กฎหมายการเมืองหรือสังคม ทำไมไม่ลองมาใช้มาตรการทางวิทยาศาสตร์บ้างเล่า

ดร. ยงยุทธ ยุทธวงศ์

ศาสตราจารย์

ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

บางส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

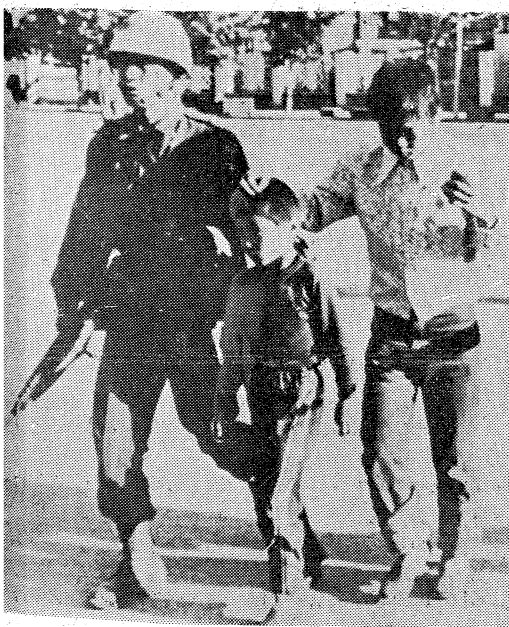
ทองใบ ทองเปาด์

๑

ความจริงบุคคลทุกคน ไม่ว่าเด็ก หรือผู้ใหญ่ ไม่ว่าชายหรือหญิง ไม่ว่า คริสต์หรือพุทธ หรือไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ใด ล้วนต้องรู้กฎหมาย และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด จะปฏิเสธว่าไม่รู้กฎหมาย เป็นข้อแก้ตัวที่ฟังไม่ขึ้น

ประมวลกฎหมายอาญาไทยเขียนไว้ชัดเจนว่า “บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นจากความรับผิดชอบในทางอาญาไม่ได้” (ปอ. ม. ๖๔)

คนไทยที่เดินทางไปทำงานในต่างประเทศหรือคนต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในเมืองไทยทำผิดกฎหมายต้องถูกจับกุม ถูกฟ้องร้องและถูกลงโทษไปตาม ๆ กัน

ดังนั้น เด็กหรือเยาวชน ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ และเป็นอนาคตของชาติต่อไปสมควรจะได้รู้ ทั่วบทกฎหมายของบ้านเมืองไว้บ้าง แต่การรู้ กฎหมายนี้ ไม่ใช่รู้เพื่อจะหาทางหลีกเลี่ยงไม่ ปฏิบัติตามกฎหมายหรือความยุติธรรม เพราะ กฎหมายยังมีช่องโหว่อยู่ หรือไม่ใช้รู้กฎหมาย เพื่อจะเป็นช่องทางให้ตนพ้นความผิดหรือไม่ ต้องรับผิดชอบ และไม่ใช้รู้กฎหมายเพื่อไป เอาผิดเอาเปรียบผู้อื่นหรือเอาผิดเอาเปรียบ สังคม

แต่เป็นการรู้กฎหมายเพื่อปฏิบัติตาม กฎหมายเช่นพลเมืองดี

รู้กฎหมายเพื่อช่วยกันรักษาความสงบ และความยุติธรรมในสังคม

รู้กฎหมายเพื่อใช้กฎหมายผดุงยุติธรรม ในสังคม

และ, รู้กฎหมายเพื่อพัฒนากฎหมายและ สังคมให้ดีขึ้น

๒. สิทธิมนุษยชน

ข้อกำหนดของสังคมที่เยาวชนควรรู้ เพราะเป็นรากฐานของกฎหมายในสังคม และเป็นที่ยอมรับนับถือกันทั่วโลก คือปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ที่ยอมรับว่า

“มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในเกียรติศักดิ์และสิทธิ ต่างมีเหตุผล

และมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันด้วยเจตนารมณ์แห่งภราดรภาพ”

หลักการที่สองก็คือ บรรดากฎหมายทั้งหลายนั้น จะใช้แก่บุคคลทั้งหลายเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกหรือการเลือกปฏิบัติ เพราะเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรืออื่น ๆ เช่นเผ่าพันธุ์แห่งเชื้อชาติ สังคม ทรัพย์สิน กำเนิดหรือสถานะอื่น ๆ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนอีกประการหนึ่งที่เป็นหัวใจคือ ความเป็นเสรี ความไม่เป็นทาส จึงตราไว้ด้วยว่า “บุคคลใด ๆ จะถูกยึดเป็นทาส หรือต้องภาระจำยอม ไม่ได้ความเป็นทาสและการค้าทาสเป็นอันห้ามขาดทุกรูปแบบ”

สิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์เราอีกประการหนึ่งคือ “บุคคลใด ๆ จะถูกทรมานหรือได้รับผลปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายผิดมนุษยธรรมหรือต่ำช้าไม่ได้” และ, ที่สำคัญต่อหน้าของกฎหมาย

“ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับนับถือว่า เป็นบุคคลตามกฎหมายทุกแห่งหน”

โดยยึดถือหลักการดังกล่าวประกอบตัวข้อละเอียดอีกในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนถือเป็นมาตรฐานขั้นมูลฐานที่ทุกคนและต้องได้รับการเคารพ เราจะนำมาตรการ

ต่าง ๆ ที่กฎหมายของเราตราไว้หรือการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองต้องไม่ขัดต่อมาตรการเหล่านี้ เราจึงจะอยู่ในสังคมที่ปกครองโดยนิติธรรมอย่างแท้จริงได้

และเราย่อมจะไม่เพียงท่องคำว่า “ปกครองโดยกฎหมาย” หรือ “Rule of Law” เพียงเพราะเรามีกฎหมายแล้วเท่านั้นไม่ได้ แต่เราจะต้องเดินก้าวหน้าต่อไปว่า กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่นั้น เป็นธรรมหรือไม่ ตวาดออกมาโดยสอดคล้องกับความปรารถนาของประชาชนหรือตามวิถีทางประชาธิปไตยหรือไม่ เพราะว่าในสังคมนั้น มีเป็นอันมากที่มีกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมหรือกฎหมายประเภทคำสั่ง ถ้าประกาศของบุคคลคณะต่าง ๆ ออกมาใช้บังคับโดยมิชอบด้วยวิถีทางประชาธิปไตยและไม่ชอบธรรม

เราจะต้องไม่ถูกหลอกหลวงด้วยความเชื่อเก่าแก่ว่า กฎหมายทุกฉบับเป็นธรรม ทุกคนต้องเคารพกฎหมาย เพราะชีวิตจริงสอนเราว่า กฎหมายไม่ใช่เป็นธรรมทุกฉบับไป และเราสามารถคัดค้านกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมเหล่านั้น กฎหมายที่ขัดต่อสิทธิมนุษยชนเพื่อสังคมที่ดีกว่าและยุติธรรมกว่า

๓. สิทธิของเด็ก

ปฏิญญาอีกฉบับหนึ่งที่เด็กและเยาวชนควรระวัง ควรจะศึกษา นอกเหนือจากปฏิญญา

สากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน คือ “ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของเยาวชน” ที่ได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่ถือว่าเป็นสิทธิที่เยาวชนพึงได้รับจากผู้ใหญ่หรือจากรัฐในฐานะผู้ปกครอง

การประกาศดังกล่าวเป็นส่วนปลีกย่อยนอกเหนือจากได้มีประกาศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนอันเป็นสากล ซึ่งถือเป็นมาตรฐานสำหรับมนุษย์ทุกรูปทุกนามไม่ว่าเด็ก หรือผู้ใหญ่ เยาวชนคนหนุ่มสาวหรือผู้ใหญ่แลคนชรา ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือหญิง ชาวหรือดำ

“เด็กทั้งหลาย พึงได้รับสิทธิบรรดาที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้ เด็กทั้งหมดโดยปราศจากการยกเว้นพึงได้รับสิทธิเหล่านี้ โดยปราศจากการแบ่งแยกหรือการกีดกันเพราะเชื้อชาติ ผิวสี เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดทางการเมืองหรืออื่น ๆ ชาติ สัญชาติหรือกำเนิดทางสังคม ทรัพย์สิน การเกิดหรือสถานะอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นของตัวเขาเองหรือครอบครัว”

สิทธิของเด็กมีเช่น

“เด็กพึงได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ และจะต้องได้รับโอกาสและความสะดวกต่าง ๆ โดยกำหนดไว้เป็นกฎหมายหรือโดยวิธีการอื่น เพื่อให้เขาสามารถพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย ทางสมอง ทางศีลธรรม ทางจิตใจ และทางสังคมในกิจการที่เพียบพร้อมและปรกติและ

ในสภาพการที่อิสระและมีศักดิ์ศรี ในการตรา
กฎหมายเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ต้อง
คำนึงอย่างกว้างขวางถึงประโยชน์ที่แท้จริงของ
เด็ก”

“เด็กควรได้รับความมั่นคงทางสังคม
หมายถึงการประกันสังคม ต้องได้รับการดูแล
และการคุ้มครองเป็นพิเศษทั้งเมื่ออยู่ในครรภ์
และภายหลังคลอดจากครรภ์มารดาแล้ว เด็ก
มีสิทธิที่จะได้รับอาหารอย่างพอเพียง มีบ้าน
พักอาศัย การพักผ่อนหย่อนใจและบริการ
ทางแพทย์”

“เด็กพึงได้รับการคุ้มครองให้พ้นจาก
การถูกทอดทิ้ง ความทารุณโหดร้ายและการ
ขูดรีดทุกรูปแบบ เด็กจะต้องไม่ตกเป็นสินค้า
ไม่ว่าในรูปใด”

“เด็กจะต้องไม่ถูกรับเข้าทำงานก่อน
อายุอันสมควร และไม่ว่ากรณีใด ๆ เด็กไม่
ควรจะถูกชักจูงหรืออนุญาตให้ทำงาน ซึ่งอาจ
เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือทำให้การพัฒนา
ทางกาย ทางสมองและทางจิตใจของเด็กต้อง
เสื่อมถอยลง”

“เด็กและเยาวชนพึงได้รับการคุ้มครอง
ให้พ้นจากการกระทำใด ๆ ที่แสดงถึงการกีดกัน
หรือการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ
ศาสนาหรือในรูปใด ๆ เด็กควรได้รับการ
เลี้ยงดูให้เติบโตขึ้นมาในภาวะจิตใจที่เต็มไป

ด้วยความซื่ออกซื่อใจ ความอดกลั้นผ่อน
หนักผ่อนเบา มิตรภาพระหว่างประเทศชาติ
สันติภาพและภราดรภาพสากล และในความ
สำนึกอันเต็มเปี่ยมว่า พละกำลังและความ
สามารถพิเศษของเขาจักอุทิศเพื่อรับใช้เพื่อน
มนุษย์ด้วยกัน”

สิทธิมนุษยชนดังกล่าวมาแล้วนั้น สม
ควรจะได้รับการสอน การเผยแพร่และปลูก
ฝังในจิตใจของเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น เพื่อ
ที่เขาจะได้เติบโตขึ้นรู้จักสิทธิพื้นฐานของ
มนุษย์ และจักเคารพสิทธิของเพื่อนมนุษย์

ขณะเดียวกันเขาควรจะได้รับ การอบรม
ปัมสอนหรือเลี้ยงดูให้เติบโตขึ้นมาด้วยความ
สำนึกและจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรั
ความซื่ออกซื่อใจ การผ่อนหนักผ่อนเบาหรือ
มีขันติธรรม จิตใจที่รักมั่นในสันติภาพแล
ภราดรภาพสากล ปราศจากหรือละเว้นเสีย
ความรู้สึกเกลียดชังหรือแบ่งแยกกีดกันเพราะ
เชื้อชาติ หรือความแตกต่างในศาสนา ความ
เชื่อถือ หรือเพราะเหตุอื่น ๆ อันจักนำไปสู่กา
อยู่ร่วมกันอย่างสันติ อยู่ในสันติภาพปลอดจา
สงคราม การประหัตประหาร การฆ่าฟันหรือ
การข่มเหงเอาัดเอาเปรียบระหว่างคนต่อคน

ที่สุดก็คืออบรมปัมสอนให้เขามีสำนึ
ว่า พละกำลังและความสามารถพิเศษของเขานั้นจำ
อุทิศเพื่อรับใช้เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

สำนักดังกล่าวมานี้เป็นพื้นฐานและมีความสำคัญที่พึงชี้เน้นแก่เด็กและเยาวชนเป็นเบื้องต้น

๔. รัฐธรรมนูญ ๒๕๒๑

ในฐานะที่เกิดมาเป็นชนชาวไทย ย่อมมีหน้าที่ต่อประเทศชาติ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น

หน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตย

หน้าที่ป้องกันประเทศ

หน้าที่รับราชการทหาร

หน้าที่เคารพต่อกฎหมาย

หน้าที่เสียภาษีอากร

หน้าที่ช่วยเหลือราชการ

หน้าที่รับการศึกษากฎหมาย

เหล่านี้เป็นหน้าที่ทั่วไปที่เด็กและเยาวชนจะต้องรู้และเคารพปฏิบัติในฐานะเป็นพลเมือง ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวมีกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบันตั้งแต่มาตรา ๔๖ ถึงมาตรา ๕๒

๕. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เมื่อมีอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ เด็กและเยาวชนพ้นจากภาวะเป็นผู้เยาว์เป็นผู้ใหญ่ที่เรียกว่า “บรรลุนิติภาวะ” แต่ผู้เยาว์อาจ

“บรรลุนิติภาวะ” ได้โดยการแต่งงาน ที่จะกระทำได้เมื่อชายและหญิงต่างก็มีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์แล้ว

ผู้เยาว์คือผู้ที่ยังไม่ครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ จะกระทำการนิติกรรมใดๆ ไม่ได้ จะต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน (ม. ๒๑) เว้นแต่—

๑. การใดที่ทำไปเพื่อจะได้สิทธิอันใดอันหนึ่งหรือเพื่อให้หลุดพ้นจากหน้าที่อันใดอันหนึ่ง (ม. ๒๒)

๒. การซึ่งต้องทำการเฉพาะตัว (ม. ๒๓)

๓. การซึ่งเป็นการสมแก่นานา รูปแห่งตนและเป็นการกระทำเพื่อเลี้ยงชีพตามสมควร (ม. ๒๔)

๔. ผู้เยาว์ที่มีอายุ ๑๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีสิทธิทำพินัยกรรมได้ (ม. ๒๕)

ทั้ง ๔ ประการนี้ผู้เยาว์กระทำได้โดยไม่ต้องรอรับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมและนิติกรรมที่ทำมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

นอกจากนี้ ผู้เยาว์ที่ได้รับการยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมให้กระทำการบางอย่างยังมีสิทธิดังนี้

ถ้าผู้แทนโดยชอบธรรมอนุญาตให้ผู้เยาว์จำหน่ายทรัพย์สินเพื่อการใดการหนึ่ง ผู้เยาว์จำหน่ายทรัพย์สินนั้นภายในขอบข่ายที่ได้

รับอนุญาตได้ตามใจสมัคร และถ้าได้รับอนุญาตให้จำหน่ายทรัพย์สินได้โดยไม่ระบุว่าการใดโดยเฉพาะ ผู้เยาว์ก็สามารถจำหน่ายทรัพย์สินนั้นได้ตามใจสมัคร (ม. ๒๖)

ผู้เยาว์ขออนุญาตผู้แทนโดยธรรมเพื่อทำการค้าขายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ถ้าผู้แทนโดยชอบธรรมไม่อนุญาต ผู้เยาว์ยื่นคำร้องขอต่อศาลให้ศาลสั่งอนุญาตก็ได้ (ม. ๒๗)

ถ้าผู้เยาว์ได้รับอนุญาตให้ทำกิจการค้าขายรายหนึ่งหรือหลายรายแล้ว ในการใดที่เกี่ยวกับการค้านั้น ผู้เยาว์มีฐานะเสมือนหนึ่งผู้บรรลุนิติภาวะ หมายความว่าทำนิติกรรมเกี่ยวกับการค้าที่ได้รับอนุญาตนั้นได้เหมือนผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว คือ การนั้นสมบูรณ์ตามกฎหมาย (ม. ๒๘) อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้เยาว์ไม่สามารถจัดการค้าขายนั้นได้ ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือศาลอาจถอนคืนการอนุญาตเสียก็ได้

เด็กที่อายุครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์ พ้องขอให้รับเป็นบุตรได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรม (ม. ๑๕๕๖ วรรค ๒)

เด็กที่บรรลุนิติภาวะแล้ว จะพ้องให้รับรองการเป็นบุตรต้องพ้องภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่บรรลุนิติภาวะ (ม. ๑๕๕๖ วรรค ๓)

เด็ก (บุตร) มีสิทธิใช้นามสกุลของบิดา ถ้าไม่ปรากฏว่าใครเป็นบิดาเด็ก (บุตร) มีสิทธิใช้นามสกุลของมารดา (ม. ๑๕๖๑)

เด็ก (บุตร) จะฟ้องบิดามารดาของตนเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญาไม่ได้ (ฟ้องบุพพการีไม่ได้) แต่เด็กหรือญาติสนิทอาจร้องขอให้อายการฟ้องแทนได้ (ม. ๑๕๖๒) ที่เขาเรียกว่า "คดีอุทลุม" อันนี้เป็นไปตามประเพณีอันดีงามของไทยเราที่บุตรต้องเคารพ กตัญญูต่อบิดามารดาผู้มีอุปการะคุณ การฟ้องร้องบิดามารดาแห่งตนเป็นการเนรคุณ หรืออกตัญญูอย่างหนึ่ง กฎหมายจึงบัญญัติห้ามไว้แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะให้อัยการแผ่นดินดำเนินการแทน

บุตรต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา (ม. ๑๕๖๓)

บิดามารดาต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรและให้การศึกษาแก่บุตรในระหว่างเป็นผู้เยาว์ บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรที่บรรลุนิติภาวะแล้วเฉพาะบุตรที่เป็นคนทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองไม่ได้ (ม. ๑๕๖๔)

นิติกรรมใดอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์ ผู้ใช้อำนาจปกครองจะกระทำเองไม่ได้ ต้องได้รับอนุญาตจากศาล ก็ต้องยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ศาลสั่งอนุญาต ซึ่งศาลจะดำเนินการไต่สวนก่อน ทั้งนี้ เพื่อรักษาประโยชน์ของผู้เยาว์นั้น (ม. ๑๕๗๔)

๖. ประมวลกฎหมายอาญา

บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นจากความรับผิดในทางอาญาไม่ได้ (ม. ๖๔)

บุคคลกระทำความผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือไม่สามารถบังคับตนเองได้เพราะมีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน ผู้ นั้นไม่ต้องรับโทษสำหรับความผิดนั้น (ม. ๖๕ วรรคแรก)

ความมีนเมาเพราะเสพสุรา หรือสิ่งเมาอย่างอื่น จะยกขึ้นเป็นข้อแก้ตัวไม่ให้อำนาจรับผิดตามมาตรา ๖๕ ไม่ได้ เว้นแต่ความมีเมานั้นจะได้เกิดขึ้นโดยผู้เสพ ไม่รู้ว่าสิ่งนั้นจะทำให้มีนเมาหรือเสพเพราะถูกขืนใจให้เสพ (ม. ๖๖) ดังนั้น คัมสุราจนมีนเมาแล้วกระทำความผิดจะยกขึ้นเป็นข้อแก้ตัวไม่ได้

เด็กอายุไม่เกิน ๑ ปี กระทำความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ (ม. ๑๓) การกระทำนั้นเป็นความผิด แต่กฎหมายไม่ให้ลงโทษเพราะเขาวัยไม่รู้ผิดชอบ

เด็กอายุกว่า ๑ ปี แต่ยังไม่เกิน ๑๔ ปี กระทำความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจดำเนินการว่ากล่าวตักเตือน และศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดามารดา หรือผู้ปกครองมาตักเตือนด้วยก็ได้ หรือถ้าศาลเห็นว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ อาจมอบเด็กนั้นให้แก่บิดามารดา

หรือผู้ปกครองไปโดยวางข้อกำหนดให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองดูแลเด็กนั้น ไม่ให้ก่อเหตุร้าย ซึ่งกำหนดไม่เกิน ๓ ปี หรือศาลอาจกำหนดมาตรการอื่นรวมทั้งการส่งตัวไปยังโรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมหรือสถานที่ซึ่งจัดขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็กตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ (ม. ๗๔)

เด็กอายุตั้งแต่ ๑๔ ปี แต่ยังไม่เกิน ๑๗ ปี กระทำความผิด ศาลอาจพิจารณาถึงความรู้ผิดชอบและสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบคำวินิจฉัยว่าจะสมควรลงโทษหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่สมควรจะลงโทษก็อาจปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ ข้างต้น ถือตกเตือน จัดให้ไปอยู่กับบุคคลอื่น ควบคุมประพฤติหรือส่งสถานฝึก และอบรมก็ได้ แต่ถ้าศาลเห็นว่าควรลงโทษก็ให้ลดโทษสำหรับความผิดที่จะลงถึงหนึ่ง (ม. ๑๕)

ผู้ทอายุเกิน ๑๗ ปี แต่ยังไม่เกิน ๒๐ ปี กระทำความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดโทษสำหรับความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือถึงหนึ่งก็ได้ (ม. ๑๖)

นี่เป็นความกรุณาของกฎหมายที่มีต่อเด็กและเยาวชน เพราะเห็นว่ายังเยาว์เบาแก่ความผิด แต่ก็ไม่สมควรที่เด็กและเยาวชนจะถือเอาประโยชน์จากความปรานีของกฎหมายนี้กระทำ

ความผิดหรือประกอบอาชญากรรมขึ้น เพราะ
อาชญากรรมนั้นไม่เคยให้คุณแก่ใครจริงยังยืน
เลย

ยิ่งไปกว่านั้น ตามกฎหมายแม้ว่าศาล
จะให้ความเมตตาว่ากล่าวตักเตือนเช่นวางข้อ
กำหนดให้บิดามารดา ผู้ปกครองที่เด็กอาศัยอยู่
ให้ระวังมิให้เด็กก่อเหตุร้ายตามความในมาตรา
๗๔ (๒) ถ้าเด็กไม่หลบจำหรือเห็นใน
ความปรารถนาดีของศาล ก่อเหตุร้ายขึ้นภายใน
เวลาในข้อกำหนด ศาลมีอำนาจบังคับบิดา
มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัย
อยู่ ให้ชำระเงินไม่เกินจำนวนในข้อกำหนด
นั้นภายในเวลาที่ศาลเห็นสมควรได้ ถ้าบิดา
มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ด้วย
ไม่ชำระเงิน ศาลจะสั่งยึดทรัพย์สินของบิดา
มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ด้วย
เพื่อใช้เงินที่จะต้องชำระก็ได้ (ม. ๗๗ วรรค๑)

นี่เป็นผลที่เด็กและเยาวชน รวมทั้งบิดา
มารดา ผู้ปกครองพึงสังวรณ

โดยเฉพาะเด็กที่ตกนอกระทำคามผิด
อันเป็นอาญาแผ่นดิน ไม่ว่าจะเป็นการลักขโมย
สุบเสพยาเสพติด เช่น เฮโรอีน กัญชา หรือ
ว่ากระทำความผิดอาญาอื่น เช่น ฆ่า ปล้น-
ทรัพย์ ช้องสมุกันเป็นแก๊งเป็นช้องโจร ช่ม
ขึ้นกระทำชั่วเรา นอกเหนือจากการลดหย่อน
ผ่อนปรนตามกฎหมายดังกล่าวแล้วก็มีความผิด

ตามอัตราโทษเดียวกับผู้ใหญ่ ความปรานีที่
ศาลลดให้เพราะอายุนั้นก็ขึ้นอยู่กับลักษณะการ
กระทำ เหตุแวดล้อม เป็นดุลพินิจของศาลว่า
สมควรไม่สมควรแค่ไหน ไม่ผูกมัดว่าศาลจะ
ต้องลดหย่อนผ่อนปรนหรือปรานีเสมอไป
ดังนั้น ที่ดีที่สุดสำหรับเด็กและเยาวชน คืออย่า
ประพฤตินทางที่ชั่วร้าย อย่าละเมิดกฎหมาย
บ้านเมือง นั่นจะเป็นทางที่ดีที่สุดสำหรับตน
เองและบิดามารดาหรือผู้ปกครองและประเทศ
ชาติในที่สุด

กฎหมายอาญายังมีบทกำหนดอันเป็น
โทษโดยตรงแก่เด็กหรือเยาวชนที่มีอายุเกิน ๑๖
ปีที่ทำตนเป็น “แมงดา” เกาะผู้หญิงซึ่งดำรง
ชีพค้าประเวณีไว้อีกด้วย

“ผู้ใดอายุเกิน ๑๖ ปี ดำรงชีพอยู่แม่
เพียงบางส่วนจากรายได้ของผู้หญิงซึ่งค้าประ-
เวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ ปีถึง ๗ ปี
และปรับตั้งแต่ ๔,๐๐๐ บาทถึง ๑๔,๐๐๐
บาท” มาตรา ๒๘๖

คำว่า “ดำรงชีพอยู่จากรายได้ของผู้หญิง
ซึ่งค้าประเวณีนั่น” กฎหมายได้อธิบายไว้ว่า -

“ผู้ใดไม่มีปัจจัยอย่างอื่นอันปรากฏ
สำหรับดำรงชีพ หรือไม่มีปัจจัยอันพอเพียง
สำหรับดำรงชีพ และ

(๑) ปรากฏว่าอยู่ร่วมกับหญิงซึ่งค้า
ประเวณี หรือสมาคมกับหญิงซึ่งค้าประเวณี
คนเดียวหรือหลายคนเป็นอาจิน

(๒) กินอยู่หลับนอน หรือรับเงิน หรือประโยชน์อย่างอื่นโดยหญิงค้าประเวณีเป็นผู้จัดให้ หรือ

(๓) เข้าแทรกแซงเพื่อช่วยหญิงซึ่งค้าประเวณีในการทะเลาะวิวาทกับผู้ที่คบค้ากับหญิงซึ่งค้าประเวณีนั้น”

ถ้าเข้ากรณีดังกล่าวมาข้างต้นนี้ กฎหมาย “ให้ถือว่า ผู้นั้นดำรงชีพอยู่จากรายได้ของหญิงในการค้าประเวณีเว้นแต่จะพิสูจน์ให้เป็นที่ยอมรับได้ว่ามิได้เป็นเช่นนั้น”

บทบัญญัตินี้ เป็นเรื่องที่หนัก ๆ ควรสังวรอย่างยิ่ง การอาศัยเกาะกินพึ่งพิงกับหญิงที่ค้าประเวณีนั้นเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน และกฎหมายก็สันนิษฐานเอาไว้ด้วยใครเกาะกินอยู่กับหญิงเช่นนั้นถือว่าดำรงชีพอยู่จากรายได้ของหญิงค้าประเวณี หน้าที่พิสูจน์กรณีปฏิเสธตกอยู่แก่หนุ่มนั่นเอง จะต้องพิสูจน์ให้เป็นที่ยอมรับแก่ศาลจึงจะหลุดพ้นโทษได้

นอกจากบทบัญญัติดังกล่าวมาแล้ว กฎหมายของเรานั้นได้ให้ความคุ้มครองแก่เด็กอีก เช่นที่บัญญัติในมาตรา ๓๐๖ ผู้ใดทอดทิ้งเด็กอายุต่ำกว่า ๘ ขวบไว้ ณ ที่ใดเพื่อให้เด็กนั้นพ้นไปเสียจากตน โดยประการที่จะทำให้เด็กนั้นปราศจากผู้ดูแล มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

๑. พรบ. วิธีพิจารณาคดีเด็ก

และเยาวชน ๒๔๕๔

เรามีศาลคดีเด็กและเยาวชนสำหรับพิจารณาคดีที่เด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ คำว่าเด็กตามกฎหมายนี้หมายถึงผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๗ ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่เกิน ๑๔ ปีบริบูรณ์ ส่วนเยาวชนหมายถึงผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๔ ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่เกิน ๑๘ ปีบริบูรณ์ ปกติเด็กและเยาวชนกระทำความผิดตามกฎหมายจะพิจารณาคดีในศาลคดีเด็กและเยาวชน หรือคดีแพ่งที่ฟ้องหรือร้องต่อศาลเกี่ยวกับผู้เยาว์ ซึ่งต้องบังคับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และคดีที่ศาลจะต้องพิพากษาหรือสั่งเกี่ยวกับตัวเด็กหรือเยาวชนตามกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา การควบคุมเด็กและนักเรียนและกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลคดีเด็กและเยาวชน

กฎหมายฉบับนี้ได้มีบทบัญญัติในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรณีที่เกิดและเยาวชนถูกกล่าวหาและดำเนินคดีว่ากระทำความผิดต่อกฎหมายไว้

๑. ห้ามมิให้ผู้ใดถ่ายรูป และห้ามมิให้หนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารลงรูปเด็ก หรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด หรือลงข้อความซึ่งปรากฏในทางสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือในทาง

พิจารณาคติของศาล ซึ่งอาจทำให้บุคคลอื่นรู้
จักตัว ชื่อตัว ชื่อสกุลของเด็กหรือผู้เยาว์นั้น
หรือลงข้อความแสดงถึงสถานที่อยู่หรือโรงเรียน
ของเด็กหรือเยาวชนนั้น (ยกเว้นกรณีที่ทำเป็น
ต้องกระทำเพื่อประโยชน์ของทางราชการ)
(ม. ๕๗)

ดังนั้น เด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระ-
ทำความผิดต่อกฎหมาย จึงห้ามไม่ให้ถ่ายรูป
ห้ามหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารลงรูปเด็ก ห้าม
ลงชื่อตัว ชื่อสกุล หรือสถานที่อยู่หรือโรงเรียน
สถานศึกษาของเด็กหรือเยาวชน

ผู้ใดฝ่าฝืนมีความผิดตามมาตรา ๗๕
ปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๖
เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

และถ้าเป็นความผิดต่อศาล ถือว่าเป็น
การละเมิดอำนาจศาล มีความผิดฐานละเมิด
อำนาจศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง มาตรา ๓๓ จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน
หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาทด้วย

๒. ในการโฆษณาคำพิพากษาของศาล
หรือคำสั่งของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็ก
และเยาวชน ห้ามมิให้ระบุชื่อเด็กและเยาวชน
ซึ่งเป็นจำเลย และห้ามมิให้โฆษณาข้อความ
ใด ๆ ซึ่งจะทำให้รู้จักตัวเด็กหรือเยาวชนนั้น
(ม. ๖๒)

ถ้าฝ่าฝืนมีความผิดตามมาตรา ๗๖ ป
ไม่เกิน ๒๐๐ บาท

๘. พรบ. สัญชาติ

ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ บุคคล
เกิดในราชอาณาจักรไทย ได้สัญชาติไทยโ
การเกิด (ม. ๗)

บุคคลที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด
มีบิดาเป็นคนต่างด้าว มีสิทธิละสัญชาติไ
เพื่อถือเอาสัญชาติของบิดาได้ ถ้ากฎหมาย
ของประเทศที่มีบิดามีสัญชาตินยอมให้ถือสัญช
นั้น โดยทำคำขอเป็นหนังสือยื่นต่อพนักงาน
ทูตหรือกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือพน
งานเจ้าหน้าที่ ภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่มื่อ
ครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ (ม. ๑๔)

๕. พรบ. ว่าด้วยการค้าหญิง และเด็กหญิง

ประเทศไทยเรามีกฎหมายฉบับที่
ประกาศใช้มาตั้งแต่ปี ๒๔๗๑ ห้ามการ
หญิงและเด็กหญิงเข้าหรือออกนอกราชอา
จักรเพื่อการค้าประเวณี โดยกฎหมายกำหนด
ว่า “ผู้ใดนำเข้าหรือให้ผู้อื่นนำเข้าหญิงหรือเด็กห
เข้ามาในประเทศไทยเพื่อการรับจ้างให้เขา
เมถุนกรรมกิติ พาหรือให้ผู้อื่นพาหญิงห
เด็กหญิงออกไปจากประเทศไทยเพื่อการจ
จ้างให้เขาทำเมถุนกรรมกิติ รับหรือจำหน
หญิงหรือเด็กหญิงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โ

ก็ตนรู้ยู่ว่ามีผู้นำเข้ามาในประเทศสยามเพื่อ
การตั้งว่ามานั้นก็ "มีความผิดต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปีหรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม. ๔)

ตามกฎหมายฉบับนี้ แม้ว่าการกระทำ
ซึ่งประกอบกันเป็นความผิดนั้น ได้กระทำใน
ประเทศต่างกัน ก็ฟ้องร้องลงโทษได้

นี่เป็นการปราบปรามการค้ำฉ้อ และ
ตักเพื่อการค้าประเวณี ซึ่งประเทศไทยได้มี
มาช้านานแล้ว แต่ก็น่าแปลกที่ประเทศไทยได้
ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีผู้หญิงไปประกอบการค้า
ประเวณีอยู่ในประเทศต่างๆ เป็นชาวศรีโครม
ในหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ

๑๐. พรบ. บัตรประชาชน

พลเมืองไทยทุกคนต้องมีบัตรประชาชน
ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี
บริบูรณ์ขึ้นไปแต่ไม่เกิน ๗๐ ปีบริบูรณ์และมี
ชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่ใด ต้องขอมี
บัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่นั้น เว้น
แต่จะได้รับยกเว้นตามกฎหมาย แต่บุคคลที่
ได้รับยกเว้น หากต้องการมีบัตรก็ขอให้เจ้า
พนักงานท้องที่ที่ตนมีสำมะโนครัวอยู่ออกให้
ได้ (ม. ๕)

การยื่นขอบัตรประชาชนนี้ ต้องยื่น
ภายในกำหนด คือ

๑. ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่มียายุ
ครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์

๒. ภายใน ๖๐ วันนับแต่ได้สัญชาติ
ไทยหรือได้สัญชาติไทยกลับคืน หมายถึงคน
ไทยที่เสียสัญชาติไปและได้คืนสัญชาติ

๓. ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่
เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วย
ทะเบียนราษฎร

๔. ภายใน ๖๐ วันนับแต่พ้นสภาพที่
ได้รับการยกเว้น

ในกรณีบัตรหมดอายุ ต้องขอมีบัตร
ใหม่ภายใน ๙๐ วัน

กรณีที่บัตรหายหรือถูกทำลาย ขำรดใน
ส่วนสำคัญ ขอบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรได้
ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันบัตรหายหรือชำรุด

กรณีที่เปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล ก็ให้ยื่น
ขอเปลี่ยนบัตรได้ภายใน ๙๐ วันนับแต่วัน
เปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล (ม. ๗)

การไม่มีบัตรประชาชนเป็นความผิด
ไม่พกติดตัวเวลาเจ้าหน้าที่เรียกตรวจไม่มีบัตร
แสดงก็เป็นความผิด ถูกปรับไม่เกิน ๑๐๐
บาท (ม. ๑๗)

๑๑. พรบ. รับราชการทหาร

รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่า บุคคลมีหน้า
ที่ป้องกันประเทศชาติ บุคคลมีหน้าที่รับราช
การทหารตามกฎหมาย ดังนั้น

๑. ชายไทย (ชายซึ่งมีสัญชาติไทย) เมื่ออายุย่างเข้า ๑๘ ปีในปีใด ต้องไปแสดงตนลงบัญชีทหารกองเกินในปีนั้น ถ้าไปไม่ได้ให้บุคคลที่บรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน นายอำเภอสอบสวนเห็นว่าถูกต้องให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ ออกใบสำคัญให้ถือไว้เป็นหลักฐาน (ม. ๑๖) สามเณรเปรียญ และผู้ถูกควบคุมหรือคุมขังของเจ้าพนักงาน ไม่ต้องไปแสดงตนตามมาตรา ๑๖ แต่ให้ลงบัญชีทหารกองเกินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (ม. ๒๑)

๒. ทหารกองเกินที่มีอายุย่างเข้า ๒๑ ปีในปีใดต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนในปีนั้น (ม. ๒๕) และต้องไปรับการตรวจคัดเลือกเข้ารับราชการทหารตามวัน เวลาและสถานที่ที่ทางราชการกำหนด

ผู้ใดไม่ไปลงบัญชีทหารกองเกิน มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือนหรือปรับไม่เกิน ๓๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม. ๔๔)

บุคคลใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการคัดเลือกตามหมายเรียก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี (ม. ๔๕)

ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืน ไม่เข้ารับราชการทหารใน

การเรียกฝึกวิชาทหารหรือเพื่อทดสอบความพร้อมหรือในการระดมพล มีความผิดตั้งแต่ ๓ เดือนถึง ๔ ปี (ม. ๔๖)

บุคคลใดทำร้ายร่างกายตนเองหรือผู้อื่นทำร้ายเพื่อให้พ้นจากการรับราชการ มีความผิดต้องจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไปถึง ๕ ปี ผู้สมรู้เป็นใจในการทำร้ายร่างกายเพื่อความหมายดังกล่าว มีความผิดต้องจำคุกตั้งแต่ ๑ เดือนถึง ๔ ปี (ม. ๔๘)

ผู้ใดใช้อุปายาลอกหลวงให้เจ้าหน้าที่เชื่อโดยเจตนาหลีกเลี่ยงให้พ้นจากการรับราชการทหารจนเป็นผลสำเร็จ หรือยุยง唆สอนจนเกิดความผิดตามนี้ มีความผิดระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี (ม. ๔๙)

๑๒. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน

ให้นายจ้างรับเด็กอายุต่ำกว่า ๑๒ ปี เป็นลูกจ้าง (ข้อ ๒๐) ห้ามเด็ดขาด รับได้เลย

ห้ามรับเด็กอายุตั้งแต่ ๑๒ ปี แต่ยังไม่ถึง ๑๕ ปี เป็นลูกจ้างเว้นแต่รับเข้าทำงานที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งงานนั้นเป็นอันตรายต่อสุขภาพและความเจริญเติบโตของร่างกาย หรือรับเข้าทำงานที่กระทรวงมหาดไทยไม่ได้กำหนด แต่ได้รับอนุญาต

พนักงานออกใบอนุญาต (ข้อ ๒๑) กรณี
เด็กอายุตั้งแต่ ๑๒-๑๕ ปีห้ามไม่เด็ดขาด

ห้ามนายจ้างให้ลูกจ้างที่เป็นเด็กอายุตั้งแต่ ๑๒ ปีแต่ยังไม่เกิน ๑๕ ปีทำงานระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ น. ถึง ๐๖.๐๐ น. เว้นแต่เด็กนั้นเป็นนักแสดงภาพยนตร์ ละครหรือการแสดงอย่างอื่นที่คล้ายกัน แต่ต้องจัดให้เด็กได้พักผ่อนตามสมควร (ข้อ ๒๓)

ห้ามนายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีทำงานในวันหยุด (ข้อ ๒๔)

ห้ามนายจ้างให้ลูกจ้างที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีแต่ยังไม่เกิน ๑๘ ปี ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ (ข้อ ๒๕)

งานทำสอาคเครื่องจักรหรือเครื่องยนต์ขณะที่เครื่องกำลังทำงาน

งานที่ต้องทำไต่ดินหรือไต่หน้า

งานผลิตหรือขนส่งวัตถุเคมีที่เป็นอันตราย วัตถุมีพิษ วัตถุระเบิด หรือวัตถุไวไฟ

งานเกี่ยวกับกัมมันตภาพรังสี และงานอื่นๆ ที่กระทรวงมหาดไทยจะได้กำหนดเป็นคราวๆ ไป

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ ๒๕๑๘ กำหนดว่าลูกจ้างที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไปเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานได้ (ม. ๙๕) และลูกจ้างที่เป็นสมาชิกสหภาพแรงงานที่มีอายุตั้งแต่ ๒๐ ปีขึ้นไปเป็นกรรมการสหภาพแรงงานได้ (ม. ๑๐๑)

แต่ ๒๐ ปีขึ้นไปเป็นกรรมการสหภาพแรงงานได้ (ม. ๑๐๑)

๑๓. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับสิทธิของบุคคลที่เราทั้งหลายน่าจะต้องรู้ จดจำไว้ คือ

สิทธิของผู้ต้องหา ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขัง มีสิทธิดังต่อไปนี้

๑. พบและปรึกษาทนายสองต่อสอง
๒. ได้รับการเยี่ยมตามสมควร
๓. ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็ว

เมื่อเกิดเจ็บป่วย

เมื่อจับกุมผู้ใด ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาต้องแจ้งสิทธิดังกล่าวข้างต้นให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาทราบ (ม. ๗ ทวิ)

กฎหมายกำหนดชัดเจนให้เป็น “หน้าที่” ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจต้องแจ้งสิทธิดังกล่าวให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาทราบ ถ้าไม่แจ้งถือได้ว่าการสอบสวนที่จะทำขึ้นต่อไปไม่ชอบด้วยกฎหมาย

สิทธิของจำเลย เมื่อผู้ต้องหาฟ้องตกเป็นจำเลยแล้ว กฎหมายก็บัญญัติสิทธิของจำเลยไว้ดังต่อไปนี้

๑. แต่งทนายในชั้นไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น ตลอดจนศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา

๒. พูตกากับทนายหรือผู้ที่จะเป็นทนายสองต่อสอง

๓. ตรวจสอบสำนวนการไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาของศาล และคัดสำเนาหรือขอสำเนาที่รับรองว่าถูกต้องโดยเสียค่าธรรมเนียม

๔. ตรวจสอบสิ่งที่ยื่นเป็นพยานหลักฐาน และคัดสำเนาหรือถ่ายรูปสิ่งนั้น ๆ

ทนายของจำเลยมีสิทธิเช่นเดียวกับจำเลย (ม. ๘)

สิทธิขอให้ปล่อยชั่วคราว ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิขอให้พนักงานสอบสวนหรือศาลปล่อยตัวชั่วคราว ระหว่างสอบสวนหรือระหว่างพิจารณาคดีได้ ถ้าอยู่ระหว่างสอบสวนยื่นคำร้องต่อพนักงานสอบสวน ถ้าอยู่ระหว่างพิจารณายื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาลที่พิจารณาคดี (ม. ๑๐๖)

ถ้าศาลไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งได้ (ม. ๑๑๙ ทวิ)

สิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้—ในการสอบสวน พนักงานสอบสวนต้องแจ้งแก่ผู้ถูกสอบสวน ดังต่อไปนี้

๑. แจ้งข้อหาให้ทราบ

๒. แจ้งให้ทราบว่าถ้อยคำที่ผู้ต้องหาอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลขึ้นจากการพิจารณาคดีได้

๓. ในการนี้ ผู้ต้องหาจะมีสิทธิจะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ กฎหมายเขียนว่า “เมื่อต้องหาเต็มใจให้การอย่างใด ก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้การเลย ก็บันทึกไว้” (ม. ๑๓๔)

สิทธิที่จะไม่ไปฟังการพิจารณา

ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๑๐ ปี จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หรือในคดีที่มีโทษปรับสถานเดียว เมื่อจำเลยทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไปมาฟังการพิจารณาคดี และการสืบพยานการพิจารณาคดีกลับหลังจำเลยได้ หมายความว่าจำเลยจะไม่มาฟังการพิจารณาคดีก็ได้ (ม. ๑๗๒ ทวิ)

สิทธิที่จะขอให้รัฐหาทนายให้โดยไม่คิดมูลค่า—

ผู้ที่ถูกฟ้องในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไปและในคดีที่จำเลยอายุไม่เกิน ๑๗ ปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ก่อนเริ่มพิจารณาคดี ให้ศาลถามจำเลยก่อน ถ้าไม่มีทนายและจำเลยต้องการ ศาลต้องจัดหาทนายให้

ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๕ ปีแต่ไม่ถึง ๑๐ ปี ถ้าจำเลยแถลงต่อศาลก่อนเริ่มพิจารณาคดีว่าจำเลยยากจนและต้องการทนาย ให้ศาลตั้งทนายให้จำเลย (ม. ๑๗๓)

สิทธิที่จะยื่นคำร้องว่าถูกคุมขังโดยไม่ชอบ-

สิทธิที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งที่ทุกคนควรรู้จักคือ สิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาลเมื่อเห็นว่าตนถูกคุมขังโดยไม่ชอบเพื่อให้ศาลเรียกตัวผู้ก่อให้เกิดการควบคุมตัวมาไต่สวน เมื่อปรากฏความจริงศาลสั่งให้ปล่อยตัวได้

เมื่อมีการอ้างว่าบุคคลใดต้องถูกควบคุมหรือขังโดยผิดกฎหมายหรือถูกจำคุกผิดจากคำพิพากษาของศาล บุคคลเหล่านั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปล่อยคือ ผู้ที่ถูกคุมขังเอง สามีภรรยาหรือญาติหรือผู้ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับงานอัยการ หรือผู้บัญชาการเรือนจำ

เมื่อได้รับคำร้องให้ศาลเรียกตัวพนักงานหรือผู้ที่ก่อให้เกิดการควบคุม ขัง จำคุกมาพร้อมกัน ถ้าเป็นที่พอใจศาลว่าการควบคุมนั้นผิดกฎหมาย ให้ศาลสั่งปล่อยตัวผู้นั้นไป (ม. ๙๐)

สิทธินี้เป็นสิทธิที่พลเมืองทุกคนควรรู้ และหากเห็นว่าตนถูกควบคุมโดยผิดกฎหมายแล้ว สมควรใช้สิทธิตามมาตรานี้ปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง □

“บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมาย เพื่อให้พ้นจากความรับผิดชอบในทางอาญาไม่ได้”

ทองใบ ทองเป๋ต
ทนายความ
ได้รับรางวัลแมกไซไซ
สาขาบริการชุมชน ๒๕๒๗

เยาวชนกับการพัฒนาประชาธิปไตย

“ความจริงแล้ว ประเทศไทยเองก็ได้
เห็นความสำคัญของเยาวชนและได้ป
ูพื้นฐานที่สำคัญของเยาวชนมาอยู่
ตลอดแล้ว”

เยาวชนในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวัน
หน้า เยาวชนที่ดีมีวินัยคืออนาคตที่สด
ใสของประเทศชาติ อนาคตของชาติ
ฝากไว้กับเยาวชน ฯลฯ คำขวัญต่าง ๆ ที่
รัฐบาล หรือหน่วยงานเอกชนได้ยกย่องให้
ความสำคัญของเยาวชน ดังกล่าวนั้น ก็เป็น
เครื่องหมายที่แสดงให้เห็นว่าเยาวชนนั้นมีความ
สำคัญแค่ไหน เยาวชนซึ่งเป็นคนที่อยู่ในช่วง
วัยคนหนุ่มคนสาวที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ใน
การที่จะต้องเข้าไปปรับช่วงภาระหน้าที่ต่าง ๆ
ของประเทศชาติแทนผู้ใหญ่ในอนาคต เยาวชน
นี้แหละที่จะกลายเป็นผู้ที่แปรเปลี่ยนสังคมต่อไป
ก็ด้วยความสำคัญของเยาวชนเอง องค์การ
สหประชาชาติจึงได้กำหนดให้ปีนี้เป็นปีเยาวชน
สากล เพื่อเป็นแรงกระตุ้นสำคัญสำหรับ
ประเทศชาติต่าง ๆ ในเครือสมาชิกของ
องค์การสหประชาชาติให้จัดกิจกรรมหรือ
กำหนดแนวทางเพื่อการส่งเสริมและพัฒนา
เยาวชนของชาติ และให้หันมาให้ความสนใจ

กับเยาวชนให้มากขึ้น ประเทศไทยเองซึ่งเป็น
 เครื่องหมายของการสหประชาชาติก็ได้สนับสนุน
 สนับสนุนเยาวชนของชาติ เพื่อการพัฒนาและ
 ส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันจัดงาน
 เกี่ยวกับเยาวชนขึ้น ความจริงแล้วประเทศไทย
 ไทยเองก็ได้เห็นความสำคัญของเยาวชนและ
 ได้ปูพื้นฐานที่สำคัญของเยาวชนมาอยู่ตลอด
 แล้ว จะเห็นได้จากการที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญ
 สำคัญกับการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ เพื่อ
 ปูพื้นฐานสำหรับเยาวชนอยู่แล้ว และจะเห็นได้
 จากการที่มีหน่วยงานสำนักงานคณะกรรมการ
 เยาวชนแห่งชาติในสำนักนายกรัฐมนตรี แต่
 การพัฒนาเยาวชนในลักษณะดังกล่าว ผู้เขียน
 เห็นว่าเรายังขาดการพัฒนาในด้านของการ
 สร้างบุคลิกภาพของเยาวชนให้มีส่วนในการ
 พัฒนาความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งสิ่งนี้ถ้าจะ
 ได้เน้นความสำคัญให้มากขึ้นแล้ว ก็จะนำไป
 สู่การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศชาติอัน
 เป็นส่วนรวม เพื่อบรรลุเป้าหมายอุดมการณ์
 ทางการเมืองของชาติ คือ การปกครองใน
 ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
 เป็นประมุขได้ ถ้าประเทศมีเยาวชนที่มีความ
 เป็นประชาธิปไตยสูงก็จะส่งผลให้ประเทศเป็น
 ประชาธิปไตยตามไปด้วย

ประการแรก การพัฒนาเยาวชนนั้น
 จะต้องเริ่มกันมาตั้งแต่สถาบันสังคมที่เล็กขึ้นมา

ก่อน คือ ครอบครัวนั่นเอง ณ จุดนี้การ
 อบรมการดูแลเอาใจใส่ลูกหลาน จึงเป็นเรื่อง
 สำคัญ พ่อแม่จะต้องเอาใจใส่ลูกหลานของตน
 ให้รู้จักเป็นผู้มีเหตุผลตั้งแต่เล็ก ๆ ให้มีความ
 รู้สึกสนใจต่อความเป็นอยู่ของสังคม ให้ความ
 อบอุ่นแก่ลูกหลานของตน ไม่ปล่อยปละละเลย
 ทำให้เด็กรู้สึกว่าจะเหวี่ยงจะเป็นการสร้าง การมี
 ทัศนคติที่ดีของเยาวชน ต่อสังคมโดยรวม
 ได้ ซึ่งทัศนคติในแง่หนึ่งคือการมองโลกในแง่ดี

ประการที่สอง สถาบันถัดมาที่มีส่วน
 ในการอบรมและสร้างบุคลิกภาพแห่งการเป็น
 ประชาธิปไตยแก่เยาวชน คือ โรงเรียนหรือ
 สถานศึกษา ณ จุดนี้ครูอาจารย์จะเป็นผู้มีบทบาท
 อย่างมาก ต่อการสร้างบุคลิกภาพประชาธิปไตย
 ให้กับนักเรียนที่จะเป็นเยาวชนของชาติ
 ต่อไป เพราะเยาวชนในช่วงนี้จะใช้เวลามาก
 พอสมควรสำหรับการมาใช้ชีวิตในสถานศึกษา
 กระบวนการหล่อหลอมบุคลิกภาพของนักเรียน
 ทางโรงเรียนจะต้องเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมการ
 พัฒนาประชาธิปไตยให้กับนักเรียนซึ่งต้องเริ่ม
 จากตัวครู อาจารย์ ที่สอนในการที่จะต้องมี
 การสอนความรู้ทางด้านประชาธิปไตยและทำ
 เป็นตัวอย่างให้เยาวชน ได้เห็นและเลียนแบบ
 นอกจากนั้นก็ต้องมีกิจกรรมที่ฝึกฝนเพื่อส่งเสริม
 ความเป็นประชาธิปไตยให้กับนักเรียน
 ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัจจุบันเริ่มกันแต่ในระยะเริ่ม

แรก สำนักงานการประถมศึกษา ก็ได้มีแนว
หลักสูตรที่ส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น เริ่ม
แต่การเคารพธงชาติ กิจกรรมเล่าข่าวให้มี
ความรู้สึกสนใจความเป็นไปของสังคม และ
บ้านเมือง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้รู้จักการทำงาน
ร่วมกันในการตัดสินใจปัญหาโดยเสียงข้างมาก
กิจกรรมการเลือกผู้แทนของชั้นเรียน การ
รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมใน
การที่จะฝึกหัดให้เป็นผู้มีสำนึกสาธารณะประโยชน์
เป็นต้น

ประการที่สาม คือ การพิจารณาตัว
เยาวชนในการเข้าสู่สังคม นั่นคือ การสมาคม
กับเพื่อนฝูง ในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือการ
คบเพื่อน ผู้ใหญ่ซึ่งผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ
มาก่อนจะต้องดูแลเอาใจใส่เยาวชนในการที่จะ
ชี้แนวทางที่ดีกับเยาวชน ไม่ปล่อยปละละเลย
เยาวชนที่อยู่ในความดูแลของแต่ละครอบครัว
เช่น สนับสนุนให้เยาวชนได้สนใจใฝ่หาความ
รู้ที่เกี่ยวกับสังคม ส่งเสริมในการชักชวนเพื่อน
ฝูงไปทำกิจกรรมที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม
รวมทั้งงานในบ้านก็ควรได้ส่งเสริมให้เยาวชน
ได้ช่วยเหลืองานบ้านในบางอย่างที่ทำได้ โดย
ให้เยาวชนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการมี
ส่วนร่วมช่วยเหลืองานบ้าน การใช้เวลาให้
ถูกต้องและเป็นประโยชน์ จะทำให้เยาวชน
รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง สิ่งนี้จะเป็นการ

สร้างบุคลิกภาพที่เป็นประชาธิปไตยกับเยาวชน
ได้

ประการที่สี่ ในประเด็นนี้ก็คือ การ
ที่รัฐบาลต้องดำเนินการที่จะสร้างบรรยากาศ
ในทางการเมือง ในการส่งเสริมระบอบประ
ชาธิปไตยในประเทศ เช่น ทุกครั้งที่มีการ
เลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นในระดับชาติ คือ การ
เลือกผู้แทนราษฎร หรือในระดับท้องถิ่น คือ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภา
จังหวัด สมาชิกสภาเมืองพัทยา สมาชิกสภา
กรุงเทพมหานคร กรรมการสุขาภิบาล, การ
เลือกกำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, กรรมการหมู่บ้าน
เป็นต้น รัฐบาลจะต้องให้การส่งเสริมสนับสนุน
โดยการอาศัยสื่อประชาสัมพันธ์ ทุกประเภท
เพื่อการกระตุ้นเยาวชนให้ตื่นตัวและสนใจการ
เมือง นอกจากนี้ รัฐบาลก็ต้องสนับสนุนให้
หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาล และเอกชน
ได้มีกิจกรรมที่จะเป็นการพัฒนาประชาธิปไตย
ด้วย เช่น สนับสนุนให้มีการสรรหาหรือ
เลือกตั้งผู้บริหารหรือผู้แทน ของหน่วยงาน
จะเป็นการส่งเสริมการฝึกหัดลักษณะนิสัยใน
ระบอบประชาธิปไตยแก่เยาวชนของชาติ รว
ทั้งมีการจัดรายการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมประ
ชาธิปไตย เพื่อให้ความรู้ด้านประชาธิปไตย
แก่เยาวชน เช่น การอภิปราย การสนทนา
ด้านประชาธิปไตย การที่รัฐบาลเน้นให้เจ้า
หน้าที่ของรัฐได้มีความสำนึกในหน้าที่ของตน

เอง การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์
หรือกลุ่มหลากหลายในสังคมก็จะเป็นการฝึกหัด
และสร้างเสริมประสบการณ์ในระบอบประชาธิปไตย
แก่เยาวชน

จากแนวทางทั้ง ๕ ประการนี้ ต้อง
อาศัยความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่ายในการที่
จะช่วยกันหล่อหลอมสร้างค่านิยมและบุคลิกภาพ
ของเยาวชนให้เป็นแบบประชาธิปไตย และ
ต้องอาศัยระยะเวลาและการต่อเนื่อง ในการ
สร้างค่านิยมและบุคลิกภาพประชาธิปไตย ทั้ง
กล่าว แต่สิ่งเหล่านี้ถ้าจะกล่าวแล้วก็เป็นเรื่อง
ที่เกี่ยวกับชีวิตหรือวิถีชีวิตประจำวันของเราอยู่
แล้ว เพียงแต่เรามาให้ความสำคัญกับสิ่ง
เหล่านี้ให้มากขึ้น ก็จะช่วยให้เยาวชนของเรา
ได้กลายเป็นผู้ใหญ่ หรือพลเมืองของประเทศ
ที่มีค่านิยมและบุคลิกภาพของความเป็นประชาธิปไตย
ได้ ก็จะเป็นการช่วยกันพัฒนาประชาธิปไตย
ในที่สุด และการที่องค์การสหประชาชาติได้ส่งเสริมและกระตุ้นให้ประเทศ
ต่าง ๆ โดยกำหนดให้เป็นปีเยาวชน
สากล ก็ถือได้ว่าเป็นนิมิตสำคัญของการ
เริ่มต้นที่จะช่วยกันส่งเสริมให้เยาวชน
ของชาติมีส่วนในการพัฒนาประชาธิปไตย
ของประเทศในอนาคตอันใกล้
ได้ □

สรพันธ์ ทับสุวรรณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

นิ ตี ส า ร ส า ธ ก

หลวงสารประเสริฐ

จะริเริ่มเรื่องอักษรเป็นกลอนกาพย์

ปรีชาเขาวนเกล้าคล่องว่องไว

เรื่องนามนิติสารสาธก

ทั้งลำดับต้นข้อต่อสุนทร

ถ้าหมั่นเล่าหมั่นจำสำเนียงแน

คำลิกขิตติดต่อยุบล

เริ่มศึกษาในตำราบรรพกิจ

คงจะเปรื่องปรีชาอย่าปรารม

กุมารมาเรียนในโรงหลวง

ที่เรียนรู้อให้แจ่มแน่นอน

ที่เล่าเขียนเรียนรู้ให้ครูสอบ

ครูสอนสั่งอุส่าห์ทำอย่าจำใจ

ควรจะเสาะศึกษาวิชาหัด

ถ้าตั้งใจใฝ่ฝันทุกวันที่

ขอได้ทราบราวทางสว่างไสว

ของให้พรั่งเพราะเสนาะกลอน

ก็อหิยขกนด่แบบในแบบสอน

พอเด็กอ่านจะได้อิงพิงนิพนธ์

ในข้อความตามกระแสทั้งแต่ต้น

อะนุสนธิสืบเรื่องเนื่องนุกรม

ให้เจนจิตรที่ละน้อยค่อยประสม

จนนิยมจำเ้าสำเนากลอน

สิ้นทั้งปวงอุส่าห์จำจะพำสอน

จะได้พื่อนผันเพียรเรียนต่อไป

ครวว่าชอบแล้วจึงควรไม่สงสัย

มิใช่ไพร่ล้วนแต่เหล่าเฝ้าผู้ดี

ให้เจนจักรอบรู้ได้ชูศรี

สักขบบักจะเปรื่องกระเดื่องแดน

หมายเหตุบรรณาธิการ นิติสารสาธก

ข้างต้นนี้ ถัดลอกมาเพียงตอนหนึ่ง จากต้นฉบับ

ตัวเขียนของ หลวงประเสริฐ ซึ่งผู้ประพันธ์ได้จารึกไว้ดังนี้

“หนังสือ นิติสารสาธก เล่ม ๑ ข้าพระพุทธเจ้า
หมื่นเสนาะโวหาร สอบทานทูลเกล้าถวาย ลูกหลานตามฉบับขอเดชะ”

ข้าพระพุทธเจ้า

โดยราชกิจจานุชาน

ปลัดทูลฉลองลงชาน

กิตติอักษรกลอนทั้ง

หลวงสารประเสริฐแ

โปรดตั้ง

ตำแหน่ง

เทียบแบบสอน

ตีพิมพ์เสร็จ ณ วันพฤหัสบดี เดือนหก แรมส่ำ ปีกา เบญจศก ศักราช ๑๒๓๕

อย่าเกียจกร้านการเรียนเร่งอุสาห์
จะตกถิ่นฐานใดคงไม่แคลน
อันความรู้ ๆ กระจำถึงอย่างเดียว
อาจจะชักเชิดชูฟูสกนธ์
เกิดเป็นชายเขาสยามตามวิไล
ต้องรับอายุขานหน้าหงาย
จะตาเตยเสียชื่อว่าโอดซ้ำ
หงายหน้าดูตวงษ์พงษ์ประยูร
หนึ่งหนังสือฤๅสำหรับฉบับบท
บิทรปู่สืเสาะสะสมมา
จะได้ทราบบาปบุญทั้งคุณโทษ
ไม่สมหวังคงบิคาปู่ตาเพียร
อนึ่งสารกรรมธรรมเป็นหลักทรัพย์
เขาจะแปลงปลอมเปลี่ยนเขียนอุบาย
ถึงจะวานท่านผู้อื่นเขาอ่านให้
เขาต่อแถมแนบแอบเป็นแนบยนต์
หนึ่งแผ่นไกรเขาจะวานอ่านสำหรับ
ต้องตอบขานหวานล้อมด้วยมารยา
หนึ่งเรื่องไรซึ่งจะใคร่รู้ประจักษ์
อ่านไม่ออกอันอันจนอุบาย
โดยอย่างต่ำปะคำเขาเขียนต่ำ
ก็ทำจนทนรับอับประมาณ
ถ้าปากเพียรเรียนไว้ได้ตระหนัก
แม่นรอบรู้ ๆ ทวยอย่ากลัวจน
อันการรู้อ่านอักษรทงกลอนกาพย์
มีคุณเลิศเหลืออันคนนา

มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน
ถึงกับแก่นก็พอยังประทั้งตน
แต่ให้เขี้ยวชาญเกิดคงเกิดผล
ถึงคนจนพงษ์ไพร่งได้ดี
หนังสือไทยก็ไม่วุ่นบัดศรี
ถึงผู้คึกคองด้อยถอยตระกูล
จะชักพายศลาภให้สาบสูญ
จะเพิ่มพูนตติจินคำนิทา
เป็นของล้วนควรจจำศึกษา
หวังให้บุตรนาคได้ร่ำเรียน
ปะบุตรโศดต่ำซ้ำก็พาเหียร
เนินจำเนียรเพลงพลัดกระจัดกระจาย
ก็สำหรับย่อยยุบบบถลาย
อ่านไม่รู้แยกคายก็เสียกล
มันก็ไม่หมดคำค่าล้าจน
เข้าตาจนไม่รู้จักอักษรา
จะอ้าปากบับ ๆ ดูชายหน้า
เอวจากันตัวด้วยกลัวอาย
ข้อสลักสำคัญที่หมั้นหมาย
ก็กลาศคลายแคล้วของที่ต้องการ
ไม่รู้จักอักษราจะตอบขาน
ดูโศดซ้ำสาธารณไม่เทียมคน
จะประจักษ์คุณโทษประโยชน์ผล
จะชุนทนให้ตำรงอย่าสงกา
ละเอียดหยาบตนทุกตามศึกษา
เป็นต้นทางปัญญาวิชาชาย

รายงานผลงานวิจัย

การศึกษาและการวิเคราะห์สถานการณ์ของโลกในเชิงเศรษฐกิจและสังคม อันมีผลสะท้อนต่ออนาคตของเยาวชนในทศวรรษนี้

ประทีป ม. โกมลมาศ

“ในทศวรรษนี้ มีเครื่องหมายหลายอย่างบ่งบอกให้ทราบว่า การให้คำจำกัดความเรื่อง เยาวชน ว่าควรจะอยู่ที่อายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปีนั้นคงไม่พอเสียแล้ว ทั้งนี้เพราะในหลายประเทศ เด็กอายุ ๑๑-๑๒ ปีในชนบทก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานกันแล้ว ขณะเดียวกัน นักศึกษาที่มีอายุ ๓๐-๓๕ ปี แต่ยังหางานทำไม่ได้ ต้องพึ่งพ่อแม่อยู่ตลอดไป อาจจะถูกขนานนามเป็น เยาวชนก็ได้”

รายงานที่ท่านกำลังอ่านอยู่นี้ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาโดยสรุปจากการวิเคราะห์สถานการณ์ของโลกในเชิงเศรษฐกิจและสังคม อันมีผลสะท้อนต่ออนาคตของเยาวชนในทศวรรษนี้ (1980) โดยผู้เชี่ยวชาญขององค์การยูเนสโก ข้อเท็จจริงและตัวเลขสำคัญเกี่ยวกับเยาวชนที่ใช้ประกอบในรายงานฉบับนี้ ได้มาจากหน่วยงานอื่นของสหประชาชาติ เช่น ESCAP, UNICEF, WHO รวมทั้งจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรีอีกด้วย

ประเทศส่วนมากมักให้คำจำกัดความ

เยาวชนว่า เป็นบุคคลที่มีอายุระหว่าง ๑๕ ถึง ๒๔ ปี

ตัวเลขสำคัญเกี่ยวกับเยาวชนที่ควรทราบคือ

ใน ค.ศ. ๑๙๙๐ มีเยาวชน (๑๕-๒๔ ปี) ทั้งโลกประมาณ ๘๕๐ ล้านคน ในจำนวนนี้ ๑๙๐ ล้านคนอยู่ในประเทศอุตสาหกรรม

โดยการคาดคะเน ใน ค.ศ. ๑๙๙๐ จะมีเยาวชน (๑๕-๒๔ ปี) ทั้งโลกประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านคน ในจำนวนนี้ ๑๗๖ ล้านคนเป็นเยาวชนจากประเทศอุตสาหกรรม (โปรดสังเกตดูว่าจำนวนเยาวชนในประเทศอุตสาหกรรมจะลดน้อยลง)

นั่นคือจำนวนเยาวชนในปัจจุบันเท่ากับ ๑ ใน ๕ ของพลเมืองโลก

ส่วนในประเทศไทยเรานั้น ปรากฏว่า ใน พ.ศ. ๒๕๒๐ มีเด็กและเยาวชน (๑-๒๔ ปี) ๓,๖๔๑,๑๕๐ คน อยู่ในสังคมเมือง และ ๒๔,๒๔๘,๒๐๐ คน ในชนบท

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ จำนวนเด็ก (๑-๑๔ ปี) มีประมาณ ๑๕,๓๗๘,๐๐๐ คน ซึ่งเท่ากับ ๔๑.๐๘ % ของประชากรทั้งหมด เยาวชน (๑๕-๒๔ ปี) มีประมาณ ๙,๗๔๒,๐๐๐ คน ซึ่งเท่ากับ ๒๐.๖๕ % ของประชากรทั้งหมด และผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๒๕ ปีขึ้นไป

มีประมาณ ๑๘,๐๕๓,๐๐๐ คน ซึ่งเท่ากับ ๓๘.๒๗ % ของประชากรทั้งหมดในประเทศ

ถ้าเราพูดถึงเด็กและเยาวชนในวัยเรียน ตัวเลขที่น่าสนใจมีดังนี้

ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ เด็กและเยาวชนในวัยเรียนมีถึง ๒๒,๕๔๐,๘๕๕ คน ในจำนวนนี้มีเด็กและเยาวชนที่มีอยู่ในสถาบันการศึกษารวมทุกระดับ (ประถม-อุดมศึกษา) เพียง ๙,๗๔๒,๐๐๐ คนเท่านั้น ที่เหลืออีก ๑๒,๗๙๘,๘๕๕ คนอยู่นอกระบบโรงเรียน ในปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๒๘ จำนวนเด็กและเยาวชนในสถาบันการศึกษาทุกระดับ (ไม่รวมมหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช) มีเพียง ๑๐,๙๑๗,๐๐๐ คน ความคิดเห็นทั่วไปของผู้ทำการวิจัยซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

๑. เยาวชนและการว่างงานหรือไม่มีงานทำ เป็นปัญหาของสังคม ในทศวรรษนี้ (๑๙๘๐s)
๒. โอกาสที่เยาวชนจะมีงานทำและความปรารถนาที่จะได้งานทำในตลาดแรงงาน เป็นปัญหาใหญ่สำหรับประเทศอุตสาหกรรม และประเทศที่กำลังพัฒนา
๓. ปัญหาการว่างงานของเอกชน เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของสังคมทุกสังคม

๔. ปรากฏการณ์ที่เยาวชนไม่มีงานทำ ซึ่งดูเหมือนมีอยู่ทั่วไปและดูเหมือนแล้วไม่น่าจะมีปัญหาอะไร ความจริงนั้นปรากฏการณ์นี้เป็นเครื่องหมายชี้บอกถึงปัญหาที่ซับซ้อนซ้อนกว่านั้น เป็นปัญหาที่ซ่อนเร้นอยู่ลึกในสังคม และเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของสังคม เป็นต้นในเรื่องของ “คุณค่า” หรือ “ค่านิยม” ซึ่งเป็นรากฐานของสังคม

๕. หลายคนเข้าใจว่าอุตสาหกรรมได้ขยายตัวมากขึ้น และพร้อมที่จะรองรับแรงงานของเยาวชนอยู่ แต่ความจริงนั้นก็คือเราไม่มีผลงานวิจัยใดที่พิสูจน์ว่าเป็นเช่นนั้น แต่สิ่งที่แน่นอนก็คือเยาวชนกำลังเป็นชนชั้นอีกชนชั้นหนึ่งที่สังคมต้องยอมรับ และกำลังจะเป็นชนชั้นที่ว่างงาน

๖. ในปัจจุบันนี้ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เป็นไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็วมาก เร็วมากเสียจนว่าไม่มีใครจะใช้เวลาตลอดชีวิตเพื่อศึกษาวิธีการเปลี่ยนแปลงให้เสร็จในชีวิตนี้และวางแผนเพื่อประสานต่อได้ เพราะการเปลี่ยนแปลงในสังคมเร็วเสียจนเราไม่สามารถก้าวตามทันเสียด้วยซ้ำ

ยิ่งกว่านั้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีรูป

แบบไม่เหมือนอดีต เพราะฉะนั้น บุคคลหวังจะเรียนรู้จากบทเรียนในอดีตเพื่อมาแก้ปัญหาสังคมปัจจุบันจึงต้องประสบกับความผิดหวัง ทั้งนี้เพราะสถานการณ์แต่ละสถานการณ์ต่างกันไม่เหมือนกัน

ความคิดที่ว่า เราสามารถเรียนจากอดีตเพื่อนำบทเรียนนั้นมาแก้ปัญหาปัจจุบันกลายเป็นอุปสรรคในการแก้ปัญหาปัจจุบันเสียด้วยซ้ำ

๗. ทุกวันนี้ สังคมอุตสาหกรรมและสังคมเมือง พยายามพูดภาษา “วัยรุ่น” หรือภาษาเยาวชนแต่ความจริงนั้นสังคมเหล่านี้ไม่เข้าใจปัญหาแท้จริงของเยาวชนเสีย ทั้งนี้เพราะผู้ใหญ่ในสังคมมักวางแผนของสังคม มัวแต่คิดคำนวณแบบและเหตุผล ซึ่งเป็นตรรกวิทยาของสังคมที่เยาวชนเห็นว่า “ไม่มีเสน่ห์เหลืออยู่” (a world without enchantment)

๘. และการมองโลกคนละแง่หนึ่งแหละ ก็มองแบบตรรกของสังคมที่มีเหตุและผลกับมองแบบสังคมที่เยาวชนมอง (แบบของวัยรุ่นคือใช้ความรู้สึกและอารมณ์ตามวัย) เป็นความยุ่งยากของสังคม มันเหมือนเกมสกีฬาที่ทารุณโหดร้ายที่สุดที่จะต้องเล่นกันระหว่างผู้ใหญ่กับเยาวชน มันเป็นเกมสกีฬาที่มีส่วนประกอบของอคติ

และความไม่แน่นอนในความสัมพันธ์ภาพ
ระหว่างผู้ทรงมาและผู้ถูกทรงมา

ยาวนานกับสถานการณ์เศรษฐกิจและสังคม
ในทศวรรษที่แล้ว ๑๙๖๘-๑๙๗๘

ก่อนที่จะวิเคราะห์เรื่องผู้เชี่ยวชาญขอ
เตือนเรา ๒ ข้อ คือ

๑. ในทศวรรษนี้คือตั้งแต่ปี ๑๙๘๐ เป็นต้น
ไป เยาวชนในแทบทุกสังคมจะเปลี่ยน
แปลงเป้าหมายในการหาประสบการณ์
ของชีวิต การเปลี่ยนแปลงนี้มีแนวโน้ม
ไปในทางที่ไม่ดี

๒. ผู้ใหญ่หรือผู้วางแผนจะต้องมีการประเมิน
ผลกันใหม่ว่า ตนเองมีความเข้าใจเยาว-
ชนถูกต้องเพียงใด ในแง่ที่ว่าเยาวชนนั้น
กลายเป็นชนชั้นที่สำคัญของสังคม

เมื่อ ๑๕ ปีที่แล้ว เวลาเราพูดถึงเยาว-
ชนเรามากจะพูดถึง

- การเผชิญหน้ากับผู้ใหญ่ (Confron-
tation)
- การต่อต้านสถาบัน
- การท้าทายอำนาจของผู้ใหญ่
- การต่อต้านประเพณีและวัฒนธรรม
(เช่น พวกฮิปปี้)
- การสร้างวัฒนธรรมของตัวเอง (เช่น
sub culture groups ต่างๆ เป็นต้น) ในช่วง
๑๐ ปีที่แล้ว กลุ่มวัยรุ่นที่ต่อต้านสังคม มัก

จะเป็นนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย เป็นต้น
ในสหรัฐอเมริกาและยุโรป และต่อมาก็มีขึ้น
ในละตินอเมริกาและเอเชีย (ในเมืองไทยเรา
ก็มีการเดินขบวน เช่นใน พ.ศ. ๒๕๑๖-
๑๘-๑๙ หรือ พ.ศ. ๑๙๗๓-๗๔-๗๕
 เป็นต้น)

แต่นักสังคมวิทยาทั้งหลายไม่เคยพูดถึง
เยาวชนหรือวัยรุ่น คนหนุ่มสาวที่ไม่มีการ
ศึกษา เยาวชนชั้นกรรมาชีพ-ซึ่งมีจำนวน
มากกว่าพวกมีการศึกษาระดับสูง (ดูสถิติข้าง
ต้น) การต่อต้านสังคมของเยาวชนในยุคนั้น
ยังคงมีผลกระทบและมีอิทธิพลมาถึงสังคมปัจ-
จุบัน ในยุคนั้นเยาวชนเน้นความจริงใจพูด
ตรงไปตรงมาไม่มีการเมืองแอบแฝง ไม่มีพิธี
รีตองเป็นกันเอง มีความยุติธรรมในสังคม
 ฯลฯ สถาบันเช่นมหาวิทยาลัยและผู้บริหารถูก
เยาวชนจับมาซักฟอก ในเรื่องของความถูก
ต้องที่สถาบันควรมีต่อสังคม แต่การเผชิญ
หน้ากับผู้ใหญ่ของเยาวชนเมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว
หรือการเดินขบวนต่อต้านสถาบันโดยอดีต ไม่
ได้กลั่นแกล้งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบถาวร
ขึ้นในสังคม ทั้งนี้เพราะเยาวชนในยุคนั้นยัง
คงมีความคิดแบบชนชั้นกลาง พวกเราอาจ
(สำหรับในประเทศไทยนั้นการต่อต้านของ
เยาวชนจะมีผลกระทบที่ยั่งยืนนาน แล้วแต่
จะมองกันไปในแง่ใด) การเดินขบวนและ

การต่อต้านของเยาวชนในยุคนี้มีพื้นฐานมาจากความเชื่อที่ว่า โลกนี้มีความอุดมสมบูรณ์มากมายและเศรษฐกิจของโลกจะดีขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงขีดสุดที่ทุกคนมีกินมีใช้อย่างสุขสบาย

สิ่งที่เยาวชนในยุคนี้ต้องการก็คือให้สถาบันและสังคม ยอมรับความคิดของเขา ให้สังคมเลิกพิธีรีตองมากมาย ให้สังคมให้ความสำคัญแก่ทุกคน (ในประเทศไทย นักเรียน นักศึกษาเสนอให้มีการผ่าตัดหลักสูตร เลิกใส่เครื่องแบบ ทำตัวแบบง่าย ๆ เป็นกันเอง ฯลฯ)

สรุปก็คือเยาวชนยุคนี้มั่นใจว่าเขาสามารถปฏิรูปสังคมให้เป็นแบบ Utopia (เป็นโลกที่มีแต่ความสุขปราศจากทุกข์) ได้แต่นักศึกษาไม่ใช่คนกลุ่มเดียวที่เชื่อว่าโลกเรานี้มีความอุดมสมบูรณ์มากมาย ความคาดหวังว่าโลกนี้จะร่ำรวยขึ้นมีกินมีใช้กันทั่วหน้า มีมาตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุติลงไม่ได้กี่ปี มหาอำนาจครั้งนั้นเชื่อว่าตนเองจะรื้อฟื้นและสร้างระบบเศรษฐกิจขึ้นใหม่ให้รุ่งเรืองโลกจะมีสันติภาพถาวร ฉะนั้นพวกผู้ที่มีสกุล นักลงทุน มหาวิทยาลัย รัฐบาล และองค์การระหว่างประเทศ ต่างก็มีความเชื่อเช่นนั้น คือมนุษย์ทุกคนในโลกจะประสบความสมบูรณ์ทางวัตถุ

แม้แต่ประเทศโลกที่สามก็มีแผนเศรษฐกิจ ที่ทำให้ประชากรของชาตินั้น ๆ เชื่อเรื่องการอยู่ดีกินดีภายในของชีวิตของตน

เมื่อมองย้อนหลังไปดูเมื่อปีทศวรรษ ๑๙๖๐ นักเศรษฐกิจยืนยันว่ายุคนี้เป็นยุคทองจริง ๆ สำหรับเศรษฐกิจของโลก ยุคทองนี้ดูเหมือนจะไม่กลับมาอีกแล้ว

ปรากฏการณ์การต่อต้านของเยาวชนเกือบ ๒ ทศวรรษที่แล้ว ในประเทศอุตสาหกรรม ได้ถูกโหมกระพือซ้ำโดยสื่อมวลชนยังทุกทิศทุกทาง และต่อมาเยาวชนในโลกที่สี่ก็เริ่มไหวตัว รวมตัวกันขึ้นเป็นขบวนการ ทำการปฏิรูปสังคมที่ตนอาศัยอยู่

เป้าหมายเขาคืออะไร

และผู้ใหญ่เข้าใจเขาหรือไม่

การชะงักงันของเศรษฐกิจ ความขาดแคลน และเยาวชน (SCARCITY & YOUTH

ตั้งแต่ปี ๑๙๗๐ เป็นต้นไป เราเห็นค่อย ๆ ชัดว่า

๑. การเคลื่อนไหวการต่อต้านของเยาวชนเหือดหายไป
๒. การคาดหวังว่าโลกจะร่ำรวยในทศวรรษนี้ เริ่มเลือนรางไป
๓. ความเข้าใจของผู้ใหญ่ที่มีต่อเยาวชน ๑๕ ปีมาแล้ว อาจจะทำให้ผู้ใหญ่ตาบอด

เมื่อมองเยาวชนในทศวรรษนี้ ซึ่งอยู่ในสถานการณ์ต่างกันอย่างมากกับเมื่อ ๑๕ ปีมาแล้ว นั่นคือ “ปัญหาการว่างงาน”

เมื่อทศวรรษที่แล้ว เวลาเราพูดถึงเยาวชน เรามักจะพูดว่า พวกต่อต้านสถาบัน ฯลฯ แต่ในทศวรรษนี้ ๑๙๘๐ เราจะพูดว่า วัยตกงาน เราจะพูดแต่เรื่องการขี้อาย ไม่มีความรู้ ไม่มีความรู้ การทำงานไม่ถูกต้องกับความรับผิดชอบ การทำงานไม่เต็มเวลา ทำงานไม่พอกินพอใช้ เยาวชนยุคนี้จะต้องเผชิญกับ ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจ

วัยเยาวชน เป็นวัยหนึ่งของชีวิตที่กำลังหาประสบการณ์ วัยที่มีศักยภาพสูง เพื่อเรียนรู้ และเตรียมตัวรับผิดชอบในสังคม และเพื่อสังคม งานเป็นสิ่งที่ช่วยให้เยาวชนก้าวเข้าสู่สถานะการเป็นผู้ใหญ่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในสังคมได้ แต่งานนี้เป็นสิ่งที่ขาดแคลนสำหรับเยาวชน

สิ่งที่ซับซ้อน ในทุกแง่ของโลกก็คือ งาน เป็นของหายาก แต่สังคมไม่มีความที่ช่วยให้เยาวชนหาเลี้ยงชีพพอที่จะเตรียมตัวมีครอบครัว เตรียมตัวสร้างชีวิตแบบพลเมืองที่ดำรงรับผิดชอบได้ เยาวชนทั้งที่มี การศึกษาและไม่มีการศึกษา จะว่างงาน ตลาดแรงงานไม่มีความสำหรับเขา

สิ่งที่ขาดแคลนมาก มิใช่แต่เพียงพลังงาน

และการลงทุน แต่งานที่ทำให้เยาวชนสามารถก้าวเข้าสู่สังคมของผู้ใหญ่โดยการทำงาน

- สำหรับเยาวชนจำนวนมาก เขาจะไม่ได้พบบทบาทที่ตัวเองจะก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ได้เลย บทบาทที่ทำให้เขาสามารถแสดงออกเป็นตัวของตัวเองดูเหมือนยังวันยิ่งน้อยลง
- เป็นครั้งแรก หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่โลกรู้สึกว่าเราเดินมาถึงยุคที่อนาคตไม่มีหวังเสียแล้ว อนาคตเศรษฐกิจมืดมน เมื่อก่อนใคร ๆ ก็มีความหวัง คิดว่าฐานะเศรษฐกิจของทุกคนจะดีขึ้น แต่ในทศวรรษนี้ ความหวังเช่นนั้นเลื่อนลอยไปเสียแล้ว
- การที่เยาวชนต้องพึ่งครอบครัว พึ่งพ่อแม่ โดยไม่ทราบว่เมื่อไรตนจะพบอิสระภาพ ในทางเศรษฐกิจ จะทำให้เขาผิดหวังกันอยู่เรื่อยไป เขารู้สึกว่าตนเองไม่ได้ผลิตอะไร ความรู้สึกที่ตนเองกลายเป็นกาฝากของสังคม จะเป็นปัญหาค้นจิตใจสำหรับเขา
- สำหรับเยาวชนในเอเชียและละตินอเมริกา และแอฟริกา ทั้งในสังคมเมืองและชนบท เยาวชนเหล่านี้จะรู้สึกว่ วิกฤตการณ์ของเศรษฐกิจซึ่งเป็นกระบวนการของความ

สัมพันธ์ระหว่าง การค้า การลงทุนและการสร้างเครดิต กระบวนการนี้ยังหยุดชะงักกันนานเท่าใด ยิ่งทำให้เยาวชนในระดับอื่นๆ ขาดประโยชน์ทางการศึกษามากขึ้นเท่านั้น (การจะได้เรียนฟรีและโอกาสที่จะมีการศึกษาสูงขึ้น ไปย่อมหมดไปด้วย)

- ยิ่งกว่านั้น ในประเทศโลกที่สามเวลานี้ มีวรรณรงค์เรื่องการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ การรักษาวัฒนธรรมและค่านิยมของชาติ แต่กระบวนการเช่นว่านี้ จะต้องหยุดชะงักกัน เมื่อปัญหาขาดแคลนทางเศรษฐกิจสร้างความเจ็บปวดให้แก่ประชาชน อย่าลืมนะว่า เรื่องปากท้องจะต้องเป็นที่สนใจเป็นปัญหาแรกที่ต้องแก้ไขก่อนการสร้างอุดมการณ์ใดๆ
- จุดอ่อนของเยาวชนต่อวิกฤติการณ์เศรษฐกิจ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อปัญหาการว่างงานเป็นระยะต่อเนื่อง ก็คือเยาวชนที่เป็นหญิง ซึ่งเพิ่มมีสิทธิเท่าเทียมชายในการรับจ้างทำงานเยาวชนหญิง อาจจะประสบเคราะห์กรรมเมื่อต้องแย่งงานทำกับเยาวชนชาย ฝ่ายหญิงจะเสียเปรียบเป็นเรื่องเศร้า แต่ก็เป็นเรื่องจริงที่ว่าหญิงจะต้องเป็นฝ่ายเสียเปรียบตลอดไปในสังคมที่ชายได้เปรียบกว่า

การเคลื่อนไหวของเยาวชนในทศวรรษนี้

ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญของ UNESCO เยาวชนในทศวรรษนี้จะหมดความเชื่อถือ ความไว้วางใจในตำรวจ รัฐบาล สถาบันการศึกษา สถาบันการเมือง (แม้แต่สถาบันศาสนา) เพราะเห็นว่าสถาบันเหล่านี้จะช่วยเหลืออะไรเขาไม่ได้ ถ้าประเทศใดมีบรรยากาศเงินเฟ้อและการว่างงานมากเนิ่นนานเท่าใด ประเทศนั้นอาจจะต้องเผชิญกับการทำร้าย การเดินขบวนของเยาวชนทุกกลุ่ม เมื่อ ๑๕ ปีก่อน การเดินขบวนของเยาวชนมีขึ้นในระหว่างนักเรียนนักศึกษาเท่านั้น แต่ในทศวรรษนี้ ถ้าหากมีการเดินขบวนเกิดขึ้นเยาวชนทุกกลุ่มเหล่านี้จะรวมตัวกัน

เครื่องหมายของกาลเวลาบอกว่าเยาวชนกลุ่มต่าง ๆ เริ่มเคลื่อนไหวรวมตัวกันก็คือการต่อต้านรัฐบาลในบางประเทศ ในเรื่องภาวะแวดล้อม และการต่อต้านการใช้อาวุธนิวเคลียร์ในสงครามเป็นต้น

ความจำเป็นสำหรับผู้ใหญ่ และผู้บริหารที่ต้องศึกษาเรื่องเยาวชน

สังคมในสมัยก่อนไม่ได้ให้ความสำคัญแก่เยาวชนมากนัก ทุก ๆ คนใช้ชีวิตผ่านระยะนี้ไปโดยความสงบราบคาบตามประเพณีมาในสมัยนี้วัยระหว่าง ๑๕-๒๔ มีความหมาย

ก็สังคมมากและผู้ที่มีชีวิตอยู่ในช่วงอายุดังกล่าว รู้ทันถึงพลังของตน

ในทศวรรษ^๕ มีเครื่องหมายหลายอย่างบ่งบอกให้ทราบว่า การให้คำจำกัดความเรื่องเยาวชนควรจะอยู่ที่อายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี นั้นคงไม่พอเสียแล้ว^๕ ทั้งนี้เพราะในหลายประเทศ เด็กอายุ ๑๑-๑๒ ปี ในชนบทก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานกันแล้ว ในขณะที่เดียวกันนักศึกษา^๕ ที่มีอายุ ๓๐-๓๕ ปี แต่ยังหางานทำไม่ได้ ต้องพึ่งพ่อแม่อยู่ตลอดไปอาจจะถูกขนานนามเป็นเยาวชนก็ได้

อย่างไม่ต้องสงสัยเลยว่าวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ อาจจะทำให้สังคมเสนอนิยามเยาวชนกันใหม่

เราคงไม่ลืมว่าจำนวนของเยาวชนในวัน^๕นี้ก็คือ ลูกของเยาวชน เมื่อ ๒ ทศวรรษที่แล้วที่เคยเดินขบวนต่อต้านสังคม และเยาวชนในวัน^๕นี้ไม่ช้าก็จะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต แต่เยาวชนในวัน^๕นี้จะประสบปัญหาการสร้างครอบครัวเพราะการไม่มีงานทำ ถ้าสถานการณ์เป็นเช่นนั้น เด็ก ๆ ในอนาคตจะเป็นอย่างไร ? ในสภาวะเศรษฐกิจชะงักงัน เยาวชนต้องอาศัยอยู่ในที่แออัด ไม่สามารถหาเลี้ยงชีพพอกินได้ ขาดอิสรภาพ ขาดความสุขขั้นมูลฐานของชีวิต เยาวชนกลุ่ม^๕เหล่านี้จะสร้าง

สังคมใหม่ได้อย่างไร ? อนาคตดูช่างมืดมนสำหรับเยาวชนในทศวรรษ^๕นี้เสียจริง

บทบาทของการศึกษาและเยาวชน

ผู้เชี่ยวชาญ^๕มีความเห็นว่า ในทศวรรษนี้การศึกษาจะประสบความสำเร็จและจะต้องมีการประเมินผลระบบการศึกษาใหม่ การศึกษาทุกระดับ เป็นต้น ระดับมหาวิทยาลัยจะถูกชักฟอกว่า ทำไม่บัณฑิตจึงหางานทำไม่ได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยจะถูกชักฟอกว่าทำไม่หลักสูตรยังคงห่างไกลจากความเป็นจริงของชีวิต ในการเตรียมเยาวชนเพื่อชีวิต เพราะฉะนั้น โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย อาจเป็นจุดระเบิดของการเผชิญหน้า การท้าทายระหว่างเยาวชนและผู้ใหญ่ใน ๑๐ ปีข้างหน้า เมื่อการว่างงานมีมากขึ้นเป็นลำดับ

ในการประชุมรัฐมนตรีศึกษาธิการ และผู้รับผิดชอบการวางแผนเศรษฐกิจภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๕ (ซึ่งกำลังประชุมกันอยู่ในขณะนี้ ๔-๑๑ มี.ค. ๒๕) ขององค์การ UNESCO ผู้เชี่ยวชาญ^๕ได้ชี้ให้เห็นปัญหาของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกว่า ประเทศส่วนมากในภาค^๕นี้จะไม่สามารถรับมือ^๕ปัญหาการมีจำนวนนักศึกษา^๕มากมายได้ ยิ่งกว่านั้น ยังมีอีก ๒ แพล

เตอร์ ซึ่งทำให้ปัญหา^๕เกิดความสับสนยิ่งขึ้น
คือ

๑. การไม่มีหลักสูตรระยะสั้นพอ ทั้ง
นี้เนื่องมาจากโครงสร้างของมหา-
วิทยาลัยเอง และ
๒. หลักสูตรส่วนใหญ่^๖นั้นเหวี่ยงไปทาง
ศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ทำให้
เกิดการผลิตบัณฑิตเกินความต้องการ
ในการในสาขาเหล่านี้มากมาย

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และเยาวชน

ทั้งในประเทศพัฒนา และกำลังพัฒนา
เยาวชนโดยทั่วไปจะมีทัศนคติและความคิด-
เห็นสอดคล้องกันมากคือ มีความสำนึกในเรื่อง
ภาวะแวดล้อม และจะพยายามต่อต้านการ
พัฒนาใด ๆ ที่อาจทำให้สภาวะแวดล้อมเสีย
ความสมดุล ซึ่งหมายถึงคุณภาพของชีวิต

ในขณะเดียวกัน เทคโนโลยีสมัยใหม่
เช่น คอมพิวเตอร์ อาจจะทำให้เยาวชนว่าง
งานมากขึ้น

สื่อมวลชน การใช้เวลารว่าง และเยาวชน

ในวิถีชีวิตการแห่งการขาดแคลน สื่อ
มวลชนอาจเป็นแหล่งที่เยาวชนหนีไปพักพิง
จากความจริงของชีวิต ในเวลาเดียวกันสื่อ-
มวลชนก็จะถูกใช้ไปในทาง การระบายความ
ระทมใจ และลัทธิโคพรอคการเมืองใด สถา-

บันใดที่พร้อมจะให้ความสำคัญ ต่อเสียงเรียก
ร้องของเยาวชน จะได้รับการสนับสนุนจาก
เยาวชน นั่นคือ เยาวชนจะมีบทบาทในวิถี
การเมืองมากขึ้น

การหนีความจริงของชีวิตโดยวิธีการใช้
ยาเสพติดและการทำอัตวินิบาตกรรม เป็น
efcapism วิธีหนึ่งของเยาวชนในทศวรรษ
เหมือนเมื่อ ๑๕ ปีที่แล้ว

ความเห็นของนักสังคมศาสตร์และนักเศรษฐ ศาสตร์ของประเทศอาเซียน

เมื่อไม่นานมานี้ มีการประชุมระดับ
นานาชาติระหว่างประเทศอาเซียน และผู้เชี่ยวชาญ
จากยุโรป ณ โรงแรมฮิลตันอินเตอร์
เนชั่นแนล กรุงเทพฯ ฯ ผู้เชี่ยวชาญภาคเอเชีย
และยุโรป มีความเห็นว่า

— อนาคตของประเทศกลุ่มอาเซียน ใน
เชิงเศรษฐกิจ จะรุ่งเรือง รวมทั้ง
ของประเทศฟิลิปปินส์ด้วย (น่า
สงสัยมาก สำหรับประเทศฟิลิ-
ปปินส์ ?)

— ปัญหาการว่างงานของเยาวชน เป็น
ปัญหาที่แก้ไขได้ง่าย ทั้งนี้ เพราะ
สังคมของประเทศเหล่านี้ มีความผูก
พันธ์กับครอบครัวมาก

แต่สภาพชะงักงันของเศรษฐกิจ จะเกิดขึ้นจริงสำหรับประเทศไทยเราหรือไม่ ? และถ้าเกิดขึ้นแล้วจะมีสภาพเนิ่นนานแค่ไหน เป็นสิ่งที่เราไม่ควรประมาท ลองพิจารณาคุณภาพการตลาดในต่างประเทศของเรากับผลผลิตทางเกษตรกรรม เช่น ข้าว น้ำตาล ฯลฯ ดูบ้าง แล้วเราพอจะเข้าใจว่าผู้เชี่ยวชาญของยูเนสโกมองโลกไปในแง่ร้ายหรือไม่ ?

ถ้าคำทำนายของนักเศรษฐศาสตร์ประเทศอาเซียนเป็นความจริงสำหรับประเทศไทยแล้ว ก็นับว่าประเทศของเรามีโชคลีที่สุดนี้
ทศวรรษนี้ □

ภราดา ประทีป ม. โกมลมาศ
อธิการบดี วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ

สรุปผลงานวิจัย

การวิจัยเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเยาวชน

เยาวชน (อายุ ๑๔-๒๕ ปี) เป็นกลุ่มคนที่จำนวนมากถึง ๑ ใน ๕ ของประชากรทั้งประเทศ และกลุ่มเยาวชนนี้ส่วนใหญ่คือร้อยละ ๘๖ มีความสามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นกลุ่มเยาวชนจึงมีโอกาที่จะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ในการที่จะอ่านและเลือกอ่านหนังสือให้ตรงกับความต้องการ ความสนใจและพัฒนาการทางสติปัญญาได้อย่างเต็มที่

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (ส.ย.ช.) จึงได้จัดทำโครงการวิจัยเพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านสำหรับเยาวชนไทย เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาส่งเสริมการประกวดผลิตหนังสืออ่านสำหรับเยาวชน และเพื่อเป็นการเตรียมการเฉลิมฉลองปีเยาวชนสากลพุทธศักราช ๒๕๒๕

นิศา	ชูโต
กลุ่มจิตต์	พลายเวช
กานต์มณี	ศักดิ์เจริญ

วัตถุประสงค์

๑. สำรวจปริมาณและคุณค่าของหนังสือที่จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒ ถึง ๒๕๒๖

๒. จัดทำบรรณนิทัศน์ของหนังสือ

๓. วิเคราะห์เนื้อหาหนังสือดังกล่าวครอบคลุมความสนใจและความต้องการของเยาวชนหรือไม่

๔. วิเคราะห์แนวทางและปัจจัยต่างในการผลิตหนังสือ เพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตหนังสือที่มีคุณค่าสำหรับเยาวชนต่อไป

วิธีการวิจัย

๑. สํารวจรายชื่อหนังสือในท้องตลาด นักพิมพ์ ห้องสมุด และแหล่งต่าง ๆ เพื่อหาหนังสือที่ตีพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๔-๕๒๖ ใช้เวลาระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. ๕๒๗ ถึง มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๘

๒. จัดทำบรรณนิทัศน์ และบรรณารักษ์

๓. วิเคราะห์เนื้อหาหนังสือและจัดประเภทตามเนื้อหาของเรื่อง

๔. วิเคราะห์ปัจจัยในการผลิตหนังสือ ได้แก่ ผู้แต่ง ผู้แปล การพิมพ์ การจัดหน้า วย ฯลฯ

วิธีการจัดประเภทหนังสือ

หนังสือที่สำรวจนั้นได้จัดแบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. กวีนิพนธ์
๒. สารคดี
๓. นวนิยาย

ผลการวิจัย

หนังสือที่พิมพ์เป็นรูปเล่มในช่วงปี พ.ศ. ๕๒๔-๒๕๒๖ ซึ่งปรากฏหลักฐานหาได้ตามห้องสมุดและแหล่งต่าง ๆ ในช่วงเวลาเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๗ ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. ๕๒๘ นั้น ได้หลักฐานหนังสือจำนวน ๙๐๔ เล่ม แยกออกเป็นกวีนิพนธ์ ๔๑ เรื่อง สารคดี

๔๑๒ เรื่อง และนวนิยาย ๔๕๑ เรื่อง และการผลิตหนังสือในแต่ละปีมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือเฉลี่ยปีละ ๓๐๐ เรื่อง

โดยหนังสือประเภทกวีนิพนธ์มีการผลิตน้อยคือ ๑ ใน ๑๐ ของหนังสือสารคดี และนวนิยายซึ่งมีการผลิตจำนวนใกล้เคียงกัน และเนื้อหาของหนังสือกวีนิพนธ์ ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปรัชญาชีวิต และการแสวงหาความหมายของชีวิต ความไม่เป็นธรรมในสังคม จริยธรรมสำหรับเด็ก นอกจากนั้นเป็นการรวมเรื่องหลาย ๆ แนวคิด และเกี่ยวกับการฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี ส่วนลักษณะการประพันธ์ส่วนใหญ่เป็น กลอนเปล่า กลอนสักวาและโคลงสี่ และกวีผู้มีผลงานมากที่สุดคือ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ทงกันิพนธ์ เตียวและนิพนธ์ร่วมกับพระมหาสมภารพรมทากวีที่มีผลงานมากรองลงมา คือ จินตนา ปิ่นเฉลียว

ส่วนหนังสือประเภทสารคดี ส่วนใหญ่เป็นเรื่องประวัติศาสตร์ไทยและชีวประวัติของคนไทย โดยเฉพาะพระประวัติของพระมหากษัตริย์ไทยและพระบรมวงศานุวงศ์ รองลงมาได้แก่ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีโดยเฉพาะของไทย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว ศาสนา ปรัชญาและจิตวิทยาตามลำดับ ส่วน

เนื้อหาของสารคดีที่มีอยู่น้อยได้แก่เรื่อง การถ่ายภาพ บริหารธุรกิจ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การไปรษณีย์และโทรคมนาคม และกีฬา

สำหรับหนังสือประเภทนวนิยายส่วนใหญ่เป็นนวนิยายรัก นวนิยายวิทยาศาสตร์ ถัดไปได้แก่นวนิยายชีวิต ชีวิตและสังคม รวมเรื่องสั้น อาชญากรรม นวนิยายผจญภัย นวนิยายพฤติกรรมเด็กและวัยรุ่น และนวนิยายชีวิตครอบครัวตามลำดับ ส่วนนวนิยายที่ผลิตได้น้อยได้แก่นวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หัตถนิยาย นวนิยายท่องเที่ยว และนวนิยายทางศาสนาและปรัชญา

หนังสือทั้ง ๓ ประเภทดังกล่าวมาแล้ว เป็นหนังสือแปลจำนวน ๓๓๓ เรื่อง โดยเป็นนวนิยายมากที่สุดถึง ๒๕๑ เรื่อง สารคดี ๓๘ เรื่อง และกวีนิพนธ์ ๔ เรื่อง

ในคานผู้แต่งและผู้แปลหนังสือในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๖ นั้นเป็นคนไทยจำนวน ๕๐๕ ชื่อ (รวมนามแฝงและผู้แต่งร่วม) แต่ส่วนใหญ่มีผลงานเพียง ๒-๓ เรื่อง ผู้แต่งและผู้แปลที่มีผลงานพิมพ์หลายเล่มส่วนใหญ่เป็นผู้แต่งและผู้แปลหนังสือประเภทนวนิยาย ในคานผู้แต่งนวนิยายมากนั้นได้แก่ นิมิตร ภูมิภาวร วลัย นวาระ และช่อลัดดา ส่วนผู้แปลนวนิยายมากได้แก่ ลมุล รัตตากร สุวิทย์ ขาวปลอด บุญรัตน์และสุพรรณิการ์ สำหรับ

หนังสือสารคดี ผู้แต่งที่มีผลงานพิมพ์มากที่สุดได้แก่ บรรยง บุญญฤทธิ์ สำเริง สัมพันธ์รักษ์ น.ณ. ปากน้ำ และสุรินทร์ มัจฉาชีพ และเรื่องของนักเขียนต่างประเทศที่มีผู้นิยมแปลมากที่สุดได้แก่ เรื่องของอการธา คริสตี้ เจมส์ แอ็คเซส เจนเท เกลีย และ ไอแซค อาซิมอฟ

ในคานการผลิตหนังสือนั้นมีแหล่งผลิตหนังสือทั้งหมด ๒๔๖ แห่ง เป็นของหน่วยงานราชการ องค์การ สมาคม มูลนิธิ ธนาคารและชุมนุมต่าง ๆ ๕๑ แห่ง เป็นของสำนักพิมพ์เอกชนและโรงพิมพ์ ๑๘๕ แห่ง มีหนังสือที่ผลิตโดยสำนักพิมพ์เอกชนมากกว่าหน่วยงานราชการถึง ๑๒ เท่า และในกาพิมพ์แต่ละครั้งมีจำนวนพิมพ์ซื้อเรื่องละ ๓,๐๐-๕,๐๐๐ เล่มต่อการพิมพ์หนึ่งครั้ง ราคาขายโดยเฉลี่ยเล่มละประมาณ ๔๐ บาท

และระบบการจัดจำหน่ายหนังสือในประเทศไทยเท่าที่ดำเนินการอยู่ได้แก่ระบบมิกนกลางซึ่งดำเนินการเป็นรูปบริษัทจัดธุรกิจการส่งจำหน่ายหนังสือ วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ของผู้ผลิตไปยังร้านขายหนังสือทั่วประเทศ บริษัทที่ทำธุรกิจดังกล่าวรู้จักกันไปในนามบริษัทรวมห่อ

ระบบมีตัวแทนหรือเอเยนต์ หรือร้านค้าย่อยรับหน้าที่ขายหนังสือที่ผู้จัดพิมพ์ไปให้ สำนักพิมพ์ใหญ่ ๆ จะมีเอเยนต์หรือ

ค้าขายของตนเอง ระบบจำหน่ายแบบ^{๕๓}แบบ
การติดต่อระหว่างผู้จัดพิมพ์และร้านขายหนังสือ
โดยตรง

ระบบมีผู้แทนออกไปต่างจังหวัดติด
ต่อกับผู้ซื้อตามทีต่าง ๆ เช่น เอเยนต์ ร้านค้า
ย่อย สถานศึกษา กลุ่มบุคคลสนใจ และระบบ
การขายโดยตรง ระบบนี้เป็นการติดต่อระหว่าง
ผู้ต้องการหนังสือกับสำนักพิมพ์ ผู้ผลิตหนังสือ
นั้น ๆ โดยตรง □

เล่า ชูโต

อาจารย์ภาควิชาวิจัยการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เลอมนิจต์ ปลายเวช

องศาสตราจารย์

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กานต์มณี ศักดิ์เจริญ

ศึกษานิเทศก์

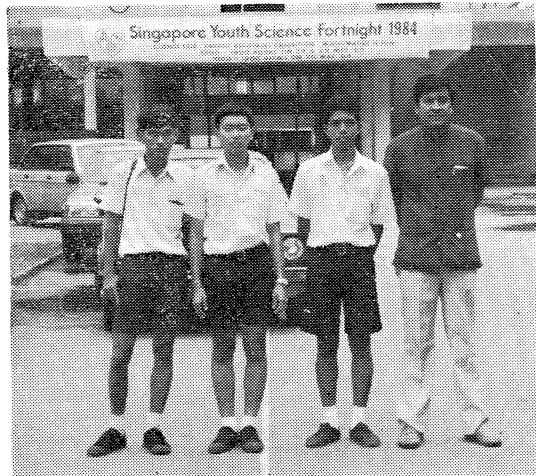
กรมสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

เ น ะ นั ำ เ ย ำ ว ช น ดี เ ต่ น

เยาวชนดีเด่นสาขาวิทยาศาสตร์ประจำปี ๒๕๒๘

— นวลจันทร์ รัตนกร —

ธนวัฒน์ หัสดี โกศล ว่องวิษกร และ สุพรรณ
กัญญ์กัสน์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ๖ แผนกวิทยาศาสตร์-
คณิตศาสตร์โรงเรียนเทพศิรินทร์ ได้รับการยกย่องให้เป็นเยาวชน
ดีเด่นสาขาวิทยาศาสตร์ประจำปี ๒๕๒๘ จากห้องสมุด กอง-
บัญชาการทหารสูงสุด ในงานวันเด็กแห่งชาติ ๑๒ มกราคม ๒๕๒๘
จากโครงการ “กระสวยอวกาศ”

โครงการ “กระสวยอวกาศ (Aerate shuttle)” เป็นโครงการประกอบการเรียนฟิสิกส์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คณะผู้ร่วมโครงการ ได้แก่ นายธนวัฒน์ หัสดี นายโกศล กองวิชกร และ นายสุพรรณ ภิญโญภัสสร นายธนวัฒน์ หัสดี เป็นหัวหน้าคณะอาจารย์วิรัตน์ วัฒนฤกษ์ อาจารย์หมวดวิทยาศาสตร์ โรงเรียนเทพศิลาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ความมุ่งหมายของโครงการ “กระสวยอวกาศ” เป็นชุดสาธิตประกอบการเรียนการสอนวิชาฟิสิกส์ เรื่องสมบัติของก๊าซ

ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

๑. ด้านการศึกษา สามารถนำโครงการนี้ไปเป็นชุดสาธิตประกอบการเรียน การสอนวิชาฟิสิกส์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เรื่องสมบัติของก๊าซและความดันของก๊าซ

๒. ด้านการคมนาคมขนส่ง ถ้ากระสวยอวกาศนี้ได้รับการพัฒนาที่ถูกต้องและสมบูรณ์แล้ว จะสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์กับกิจการคมนาคมขนส่งได้

ได้รับรางวัล

รางวัลระดับภาค ธนวัฒน์และคณะผู้ร่วมโครงการ “กระสวยอวกาศ” เข้าประกวดในงานวันวิทยาศาสตร์แห่งชาติ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๒๖ ที่ศูนย์บริรักษ์เพื่อการศึกษา

ศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการประกวดได้รับรางวัลชนะเลิศของภาคกลาง

รางวัลระดับประเทศ ในการประกวดระดับประเทศ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในงานสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วันที่ ๒๗-๒๙ ตุลาคม ๒๕๒๗ ทุกภาคได้ส่งโครงการเข้าประกวด ผลการตัดสิน โครงการ “กระสวยอวกาศ” ได้รับรางวัลชนะเลิศของประเทศ

เป็นตัวแทนประเทศไทย ไปแสดงผลงาน ณ ประเทศสิงคโปร์

ธนวัฒน์ และคณะ ได้นำโครงการ “กระสวยอวกาศ” ไปแสดงในงานวันวิทยาศาสตร์แห่งชาติสิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์ เมื่อวันที่ ๒๓-๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๗ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย

ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน

ธนวัฒน์และคณะให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ ณ กรมประชาสัมพันธ์เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๒๗ รายการสัมภาษณ์ครั้งนี้ได้ถ่ายทอดสดออกอากาศ ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยด้วย

เดือนมิถุนายน ๒๕๒๗ ธนวัฒน์และคณะให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการนำโครงการ “กระ

สวอย้อตอากาศ” ไปร่วมงานวันวิทยาศาสตร์
แห่งชาติสิงคโปร์ ในรายการ “ทอง” ทาง
สถานีโทรทัศน์สี่ กองทัพบกช่อง ๗

**ส่งผลงานแสดง ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ทัว
ประเทศ**

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ส่งโครงการ “กระสวอย้อตอากาศ” ไปแสดง ณ
ศูนย์วิทยาศาสตร์ ทัวประเทศ ระหว่างเดือน
ตุลาคม ๒๕๒๗ - มกราคม ๒๕๒๘

**ได้รับคัดเลือกเป็นเยาวชนดีเด่นสาขาวิทยา-
ศาสตร์ ประจำปี ๒๕๒๘**

ธนวัฒน์ หัสดี โกศล ว่องวิซขกร
และสพพรรณ ภิญโญภัสสร ได้รับการคัดเลือก
ให้เป็นเยาวชนดีเด่นสาขาวิทยาศาสตร์ ประจำ
ปี ๒๕๒๘ จากห้องสมุด กองบัญชาการทหาร
สูงสุด

ธนวัฒน์ หัสดี

ธนวัฒน์ หัสดี เกิดเมื่อวันที่ ๑
พฤศจิกายน ๒๕๐๙ เป็นบุตรของ นายนิพนธ์
และนางราตรี หัสดี ปัจจุบัน ธนวัฒน์ เรียน
จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

เมื่ออยู่ในวัยเด็ก ธนวัฒน์เป็นเด็กซุกซน
มีนิสัยกระตือรือร้น ใครรู้ใครเห็น ชอบรื้อ
ของเล่นประเภทเครื่องไฟฟ้า เครื่องยนต์
เมื่อรื้อออกมาแล้วก็จะลองประกอบเข้าไปใหม่
บางครั้งก็ทำได้สำเร็จ บางครั้งก็ทำไม่ได้ ถ้า

ทำไม่ได้ก็ยังยั่วให้ธนวัฒน์สนใจอยากรู้ยิ่งขึ้น
จากการที่ได้อะไรของเล่นออกมาดูบ่อย ๆ ทำให้
เขาสามารถซ่อมแซมของเล่นและเครื่องใช้
บางชิ้นในบ้านได้

ธนวัฒน์ เป็นผู้มีประวัติการเรียนดี เข้า
เรียนชั้นประถมปีที่ ๑-๔ ที่โรงเรียนอนุบาล
พิบูลเวศม์ ประถมปีที่ ๕-๖ ที่โรงเรียนการ
คาม มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๒ ที่โรงเรียนมัธยมวัดบึง
ทองหลาง และมีมัธยมศึกษาปีที่ ๓-๖ ที่โรงเรียน
เทพศิลา ขณะเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ธนวัฒน์เลือกเรียนแผนวิทยาศาสตร์ - คณิต
ศาสตร์

นอกจากธนวัฒน์จะสนใจเรียนวิชาวิทย
ศาสตร์แล้ว เขายังสนใจวิชาศิลปะและดนตรี
เมื่อเรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๒ เคยได้รับรางวัล
จากการประกวดภาพในงานกาชาด ธนวัฒน์
เป็นนักดนตรีของโรงเรียน เขาเล่นออร์แกน
อิลেকโทน และแซกโซโฟน และยังร่วมกับ
เพื่อน ๆ รับจ้างเล่นดนตรีเพื่อแสวงหา
ประสบการณ์ด้วย

ธนวัฒน์มีนิสัยรักการอ่าน หนังสือที่เขา
ชอบอ่านเป็นประจำ ได้แก่ ทักษะวิทยาศาสตร์
ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ และหนังสือที่เกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์

ธนวัฒน์ใคร่ฝากข้อคิดแก่เพื่อนเยาวชน
ดังนี้

การอ่านหนังสือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเยาวชน เพราะจะช่วยให้มีความรู้กว้างและได้ความคิดเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากที่ได้จากหนังสือเรียน ควรอ่านหนังสือทุกเล่มที่ขวางหน้า ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจหรือไม่ ขอให้หยิบพลิกดูบ้างก็ยังดี เพราะบางสิ่งที่ได้ผ่านตามาแล้วนั้น อาจก่อให้เกิดประโยชน์แก่เราได้ในภายหลัง

ในเรื่องการเรียน ถ้าคิดจะเรียนอะไรก็พยายามสนใจให้มากที่สุด นอกจากจะสนใจ

การเรียนในห้องแล้ว ควรสนใจเรื่องความรู้ภายนอกด้วย ปัจจุบันทุกประเทศพยายามนำประโยชน์ของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้อย่างกว้างขวาง เราควรสนใจและติดตามข่าวของวิทยาศาสตร์ จะได้เป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์”

โครงการที่ชนวิวัฒน์สนใจในปัจจุบันคือ “เครื่องหรีไฟอิตโนมิติเวลารถสวน” โครงการนี้ยังอยู่ระหว่างการทดลอง ในอนาคตชนวิวัฒน์ตั้งความหวังว่า อยากจะมีอาชีพเป็นนักวิจัยหรือนักประดิษฐ์ □

แนะนำหนังสือสำหรับเยาวชน

สุกัลยา จิระวัฑโฒ

คนดี คนเด่น

โดย .... นวลจันทร์ รัตนากร

เยาวชนที่รัก ท่านทราบหรือไม่ว่า
ท่านเป็นความชื่นใจ เป็นความหวังของ
ผู้ใหญ่และเป็นอนาคตของชาติ ผู้เขียน
ขอกล่าวแทนผู้ใหญ่ทุกคนว่า เราเฝ้ามองท่าน
อยู่ด้วยความรัก ความห่วงใย เพื่อกอยเป็น
กำลังใจ กอยประคับประคองให้ท่านก้าวไป
ข้างหน้า และกอยชื่นชมกับความสำเร็จของ
ท่าน เพื่อวันหนึ่งที่จะมาถึง และวันนั้นท่าน
จะเป็นผู้กล่าวข้อความเช่นนั้น แก่เยาวชนรุ่น
ต่อไป

รายการเผยแพร่สารความรู้ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ฯ ประจำเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘
เรียบเรียงบทวิทยุ/ดำเนินการ โดย สุกัลยา จิระวัฑโฒ
ออกอากาศวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘
ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

จากคำนำของ หนังสือเรื่องคนตี
คนเด่น โดย นวลจันทร์ รัตนกร
เนื่องในโอกาส ปีเยาวชนสากล ๒๕๒๘
ราคาเล่มละ ๓๘ บาท หน้า ๑๕๘ หน้า

หนังสือนี้เป็นเพื่อนที่ดีที่สุด ถ้ารู้จัก
เลือกและอ่านที่จะค้นคว้ามาอ่าน เลือกเก็บ
วาทะที่เป็นประโยชน์ทั้งหลายมาใช้พัฒนาสติ
ปัญญา และสั่งสมไว้เป็นสมบัติในสมองเพื่อ
ใช้งานและปรับปรุงตนเอง เช่น

— หนังสือธรรมะ เป็นเพื่อนที่ดีที่สุด
ขณะที่เรารู้ว่า สับสน ว่าเหว หาทิพ
งูเราหยิบขึ้นมาอ่านครั้งใด เราจะได้รับ
ความสงบ เยือกเย็นทางใจ ซึ่งมีผลถึงทางกาย
ด้วย หนังสือชีวประวัติ บุคคลสำคัญบุคคล
ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ จะช่วยให้
อ่านมองเห็นภาพชีวิตที่กว้างไปกว่าตัวเรา
ความสำเร็จต่าง ๆ ที่คนเหล่านั้นได้รับ ล้วนเป็น
ผลมาจากความพากเพียร บากบั่น ความยาก
บาก และเป็นประสบการณ์ที่เริ่มมาจาก
ความตั้งใจมั่น ไม่เคยทอดทิ้งกับความล้มเหลว
ลายต่อหลายครั้งที่ผ่านมาในชีวิต เพราะเขา
เรียนรู้ที่จะลุกขึ้นมาต่อสู้ และบทบาทของภาพ
ชีวิตบุคคลที่มีรางวัลเป็นประกัน เป็นคนไทย
นวนหนึ่งที่ได้รับการเลือกสรรและยกย่องว่า
เป็นคนดี คนเด่นก็จะมาพบปะพูดคุยกับเราด้วย
วาทะ ด้วยภาษาที่ไพเราะราบรื่น จะทำให้

ผู้อ่านตระหนักรู้ตลอดเวลาว่าชีวิตนั้น ไม่สวย
สดงดงามอย่างที่เราคิด และก็ไม่ได้เลวร้าย
จนน่าสิ้นหวัง ตลอดเวลาชีวิตยังมีคุณค่า
เสนอหา มีความหวังเพียงพอที่จะบันดาลให้เรา
กล้าที่จะมีชีวิตสืบไปในโลก และมีชีวิตอยู่เพื่อ
รับใช้ผู้อื่นด้วยศรัทธา

หนังสือเรื่องคนตีคนเด่นนี้ ผู้เขียนได้
ใช้ความพยายามมากพอสมควรในการรวบรวม
ประวัติ ผลงาน แรงบันดาลใจ หลักการ
ทำงาน ประสบการณ์ที่ประทับใจ ค่ายกย่องจาก
สื่อมวลชน เสียงที่สะท้อนกลับจากรางวัลที่ได้
รับโครงการต่าง ๆ ในอนาคต และที่มีประ
โยชน์มากคือ แนวความคิดของแต่ละท่านจาก
แนวความคิดของจรัล มโนเพชรซึ่งได้รับรางวัล
สันติภาพขององค์การยูนิเซฟ พ.ศ. ๒๕๒๕
ศิลปินหนุ่มจากลานนา ผู้โด่งดังมาจากโพล์
ซงคำเมือง ได้ให้ความเห็นว่า “ดนตรีไม่
ใช่สิ่งที่ทำให้เรามีความสุขเพียงอย่าง
เดียว แต่เนื้อหาของบทเพลง ควรมี
อิทธิพลต่อผู้ฟังด้วย คนแต่งเพลงไม่
ใช่ทำงานเพื่อธุรกิจเพียงอย่างเดียว แต่
เพื่อเป้าหมายทางความคิดต่อสังคมอีก
ด้วย”

นี่คือประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนได้นำมาถ้อย
ทอดได้เหมาะสมและสวยงาม อ่านไปโดยไม่
สะดุดว่าเป็นการสั่งสอน โดยผู้เขียนซึ่งมีอาชีพ
สอนหนังสือ

แม้แต่การชวนเชิญ ให้เยาวชนของเรา
รักการอ่าน ก็ไม่ได้ทำโดยเจตนา หากอ่าน
แล้วผู้อ่านจะเกิดแรงกระตุ้น และเห็นความ
สำคัญของหนังสือขึ้นมามากมาย ซึ่งเป็นสิ่ง
จำเป็นที่พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องปลูกฝังนิสัยรัก
การอ่านให้กับลูกหลานให้ได้มากที่สุด เพราะ
ถ้าเด็กชอบอ่านหนังสือแล้ว เขาจะได้เพื่อนที่
ดีที่สุด ลานสเก็ต กับห้างสรรพสินค้า ก็ไม่
ใช่สถานที่ที่น่าสนใจอีกต่อไป เรามาคุย
ประทีป กันนะคะ เรากล่าวว่า

“เมื่อฉันต้องออกจากโรงเรียน
เมื่อจบประถม ๔ เพื่อน ๆ ได้เรียนต่อ
แต่ฉันต้องไปเป็นกรรมกรโรงงาน
ฉันรู้สึกเสียใจมาก ถึงกระนั้นก็ตาม
อาชีพกรรมกรก็ได้ทำให้ฉันห่างจาก
หนังสือมากนัก ในขณะที่ฉันก็ได้อยู่
เสมอว่า ถึงแม้ว่าฐานะทางเศรษฐกิจจะ
กีดกันทำให้ต้องมาเป็นกรรมกร แทนที่
จะเป็นนักเรียน แต่เงินก็ไม่สามารถตัด
ฉันขาดออกจากการเป็นคนที่ชอบหา
ความรู้ด้วยการอ่านเองและศึกษาเอง
ได้”

และศาสตราจารย์ ดร. มรว. พุฒิพงศ์
วรวุฒิ นักวิทยาศาสตร์ดีเด่น สาขาชีววิทยา
ประจำปี ๒๕๒๗ ได้ฝากข้อคิดแก่เยาวชน
ไว้ว่า

“โลกปัจจุบันได้เจริญก้าวหน้าไป
ในทุก ๆ ทาง จนยากที่เราจะติดตามได้
ทัน เราคงจะยอมรับกันว่าผู้ที่มีความรู้
กว้าง มีความรอบรู้ในภาวะการณ์ปัจจุบัน
และสามารถทำนายอนาคตได้ จะเป็น
ผู้ที่ประสบความสำเร็จ ในการประกอบ
อาชีพดีกว่าผู้ที่ไม่สนใจใยดีต่อโลกภาย
นอก นอกจากตัวเอง ครอบครัว และ
กิจวัตรประจำวันที่ทำอยู่ หนทางที่เราจะ
เสาะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมนั้น มีอยู่
หลายประการ เช่น เลือกรับอ่าน และฟัง
ข่าวที่ให้ความรู้แก่เรา ทั้งจากหนังสือ-
พิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุ นอกจากนี้
หนังสือ บทความ และแม้แต่นวนิยาย
ดี ๆ ที่เขียนจากนักเขียนที่มีความรอบรู้
ก็จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ และสติปัญญา
แก่ผู้อ่านได้อย่างดียิ่ง เพราะผู้เขียน
ท่านจะสอดแทรกสิ่งที่เปี่ยมแก่นของ
สาระที่ท่านได้รับรู้มาจาประสบการณ์
ของท่าน ข่าพเจ้าเห็นว่า หนังสือดี
และมีคุณค่า จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน
ทุก ๆ คน และการฝึกให้มีนิสัยรักการ
อ่านหนังสือจะไม่สายเกินไปเลยสำหรับ
ทุกเพศทุกวัย และทุกระดับการศึกษา”

หรือแนวคิด เพื่อการสร้างสรรสังคม
และหลักการทำงานของ ทองใบ ทองเป๋ต

นายความ : รางวัลแมกไซไซ สาขาบริการ
ชุมชน ประจำปี ๒๕๒๗

“สิ่งที่ผมภาคภูมิใจ ที่ได้เกิดมา
ชาติหนึ่งคือทำงานที่สร้างคุณธรรม
ให้แก่ผู้ถูกกดขี่ข่มเหง สามารถช่วย
เหลือเขาได้ รางวัลเป็นแต่เพียงส่วน
หนึ่งเท่านั้นจากงานใหญ่ที่ผมทำมา จึง
เป็นสิ่งประกอบเท่านั้น ไม่ใช่ความ
สำเร็จ ผมไม่ได้ทำงานเพื่อแมกไซไซ
ผมทำงานเพื่อความคิด เพื่อมนุษยชาติ
เพื่อความเป็นธรรมในสังคม ผมไม่ต้อง
การโล่ ไม่ได้หวังลาภยศชื่อเสียง หรือ
รางวัลอะไรทั้งสิ้น”

สำนวนภาษาที่ใช้ทำให้นึกถึง คริสต์มัย
ดึก ๆ ที่มีผู้ใหญ่เล่าเรื่องให้ฟัง เหมือนพูด
พร้อมทั้งชวนหาหนทางต่าง ๆ ไปด้วยความอบอุ่น
ความรัก ทำให้เกิดกำลังใจ ไม่ทอดย
รวมทั้งภาพประกอบ ทำให้เรารู้จัก เจ้าของ
รางวัลด้วยว่า หน้าตาเป็นอย่างไร อริยาบท
บางตอนทำให้ผู้อ่านได้รู้สึกคุ้นเคยใกล้ชิดมาก
ขึ้น เป็นการสื่อสารที่ดีอย่างหนึ่งในการทำ
หนังสือให้เหมาะกับเยาวชน

สิ่งที่อยากจะชื่นชมมากคือบรรณานุกรม
ท้ายเรื่องของบุคคลที่ได้รับรางวัล จะช่วย
ให้เยาวชนได้รู้จักการค้นคว้าเพิ่มเติม รู้จัก
หนังสือกว้างออกไปอีก และอยากจะให้นักเขียน

หลาย ๆ คนเข้าใจถึงความสำคัญของบรรณา
นุกรมให้มาก ๆ รวมทั้งลักษณะการพิมพ์ด้วย
การพิมพ์ด้วยตัวอักษรชัดเจน ผ่านการตรวจ
พิสูจน์อักษรอย่างดี ก็เป็นการช่วยถนอมสายตา
ที่ต้องใช้งานหนัก จากการตรากตรำกับตำรา
เรียน หรือหนังสืออื่น ๆ ที่พิมพ์ด้วยตัวเล็กมาก
และที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งคือ ผู้เขียนได้ถ่าย
คำประกาศเกียรติคุณของผู้ได้รับรางวัลมาให้
ผู้อ่านได้ดูกันแพร่หลายออกไป เพราะไม่
เช่นนั้น ผู้ได้รับก็ภูมิใจอยู่คนเดียว

เนื้อหาในเล่มจะมีที่สะดุดอยู่บ้าง ก็ตรง
ผู้เขียน ย้ำชานชื่อของผู้ได้รับรางวัลแต่ละคน
มากกว่าความจำเป็น ถ้าจะละไว้บ้างในฐานะ
ที่เข้าใจก็จะดีกว่านี้

ก็นับว่าเป็นความคิดที่ดี ที่ได้มีการ
รวบรวมเอาบุคคลที่ดีเด่นจริง ๆ ในสาขาต่าง ๆ
เข้ามารวมไว้ด้วยกัน รางวัลที่ได้รับนั้น เป็น
สิ่งที่ประกันเกียรติคุณของผู้ได้รับ และเชื่อว่า
บางท่านก็ไม่เคยคิดว่าตนเองจะได้ทั้งไม่เคยหวัง
เพราะการทำงานช่วยเหลือผู้อื่นเช่นผลงานของ
นายแพทย์ สำเร็จ แหยงกระโทก แพทย์
ดีเด่นในชนบท ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราช
พยาบาล ประจำปี ๒๕๒๗ ก็เป็นการช่วยเหลือ
ผู้ทุกข์ยากในท้องถิ่นทุรกันดาร ขาดแคลน
ด้วยจรรยาบรรณของแพทย์ และเป็นความ

สุขทางใจของผู้ประกอบการที่ดีได้ส่งสมา
เนิ่นนาน และความคืบหน้าถึงแม้คนอื่นจะเห็น
หรือไม่เห็น ก็ไม่สำคัญเท่ากับทำให้ผู้ประกอบการ
มีความสุข

การที่เยาวชนของเราจะได้รู้จักกับ
คนดีเหล่านี้ ก็เป็นที่น่าสนใจสนับสนุนและ
ยกย่องผู้เขียนที่ได้นำชีวิต และงานของ
คนดีคนเด่นมาเสนอแนะแก่เยาวชน
เพื่อสืบทอดนโยบาย ขององค์การสห
ประชาชาติ ที่ได้กำหนดให้มันเป็น
เยาวชนสากล

การโฆษณาอัน มีจุดประสงค์คือ ชวน
เชิญให้ชม ให้ลิ้ม ให้ลอง และบทความนี้
เป็นโฆษณาจริง ๆ แต่สินค้าก็ดีกว่า
ราคาที่ซื้อเข้ามาอ่าน ผลที่จะได้รับนั้นมากมาย
และตลาดหนังสือบ้านเรายังต้องการหนังสือ
ประเภทนี้อีกมาก เชื่อว่าเยาวชนไทยต้องการ
จะอ่านหนังสือที่รวมเอาคนดี คนเก่งของเมือง
ไทยมาเล่าให้ฟังอีก

ผู้เป็นพ่อแม่คงรู้ถึงความลำบากในการ
จะสร้างคนให้เป็นคนดีมีความรับผิดชอบ
เป็นเรื่องยากไม่น้อย แต่ก็มีหนทางใดที่จะ
ช่วยได้บ้าง ผู้จัดก็เต็มใจ และรู้สึกว่าเป็น
หน้าที่ที่จะเลือกหาที่จะนำมาเสนอต่อท่านผู้ฟัง
ด้วยความบริสุทธิ์ใจ หวังดีอย่างจริงใจ ด้วย
ความรัก □

สกลัยา จิระวัฑโธ

บรรณารักษ์

สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์

การพัฒนาเยาวชน (๑๕-๒๕ ปี) ระยะยาว*

๑. ความสำคัญของเยาวชน

เยาวชนมีเป็นจำนวนมากและกำลังอยู่ในวัยที่เต็มไปด้วยพลังทั้งทางกาย การเรียนรู้ และความคิด เยาวชน เป็นความหวังของชาติทั้งในด้านการสร้างและพัฒนามรดกทางวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาสังคมให้มีความก้าวหน้าความเสมอภาค และความยุติธรรม และการสืบต่อความเป็นเอกราชของชาติ รวมทั้งการใช้วิจารณญาณในการปรับเปลี่ยนสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการลงทุนสูง และมีควรให้เกิดการสูญเสีย ดังนั้นการป้องกันมิให้เกิดปัญหา จึงจะได้ผลมากกว่าการตามแก้ปัญหา

๑.๑ เยาวชนผู้มีอายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี มีเป็นจำนวนมากถึง ๑๑ ล้านคน ในปี ๒๕๒๔ และคาดว่าจะมีถึง ๑๒.๕ ล้านคนในปี ๒๕๒๕ อีกประมาณสิบปีข้างหน้าจะมีประมาณ ๑๓.๒ ล้านคน โดยเฉลี่ยแล้วจะมีเยาวชนประมาณ ร้อยละ ๑๗-๑๙ ของประชากรทั้งหมด

* จากบทคัดย่อ นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา (๒๕๒๓) หน้า ๕-๑๕.

๑.๒ เยาวชนในวันที่เต็มไปด้วยพลังทั้งทางกาย พลังที่จะเรียน พลังในการคิด พลังในการตัดสินใจและพลังในการสร้างสรรค์ เยาวชนกำลังอยู่ในช่วงชีวิตที่สามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ เตรียมพร้อมที่จะเผชิญโลกของความหลากหลายและท้าทาย และสามารถใช้วิจารณญาณโดยมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ประสบการณ์ชีวิตในระยะนี้ มีความหมายสำคัญยิ่งต่อเยาวชน เนื่องจากเป็นระยะที่กำลังแสวงหาตนเอง และแสวงหาความหมายของชีวิต โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ

๑.๓ เยาวชนสามารถรับรู้สภาพความเป็นจริงในสังคม เป็นกลุ่มแกนที่จะต้องเป็นผู้นำสืบเนื่องความเป็นไปของสังคม และสามารถพัฒนาสังคม เป็นกลุ่มที่ผู้ใหญ่ในชาติจะต้องฝากความหวังในการจรรโลงคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ในการปรับปรุงสภาพสังคมให้มีความเสมอภาคและความยุติธรรม ในการที่คนไทยทั้งปวงจะได้มีชีวิตที่ดีโดยถ้วนทั่ว และในการผดุงรักษาและพัฒนาบรมคทาทางวัฒนธรรม รวมทั้งการคงไว้ซึ่งความเป็นชาติที่มีเอกราช

๑.๔ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนและต้องลงทุนสูง การพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพมีความสำคัญยิ่ง เพื่อมิให้เกิดการสูญเสีย จึงควรใช้วิธีการป้องกันมากกว่าการแก้ไข

๒. ลักษณะของเยาวชนที่ต้องการ

ทิศทางการพัฒนาเยาวชน ส่วนหนึ่งจะเป็นการสนองความต้องการพื้นฐานของเยาวชน และการพัฒนาตนเองและอีกส่วนหนึ่งเพื่อการพัฒนาสังคม ทิศทางเหล่านี้กล่าวกันหนึ่งก็คือ ลักษณะเยาวชนไทยที่ต้องการลักษณะเหล่านี้มีดังต่อไปนี้

๒.๑ ทิศทางในการพัฒนาด้านสุขภาพกายและจิต

เยาวชนต้องการสารอาหารครบถ้วนเช่นเดียวกับเมื่อวัยเด็ก แต่จะเพิ่มปริมาณและเน้นสารอาหารบางอย่างเพื่อสร้างเสริมการเจริญเติบโตของร่างกายที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว เยาวชนพึงมีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ พึงมีที่พักอาศัยอยู่ในที่ที่ปราศจากมลภาวะ เป็นอันตราย มีความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สิน รู้จักป้องกันตนเองและได้รับการดูแลสุขภาพพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

๒.๒ ทิศทางในการพัฒนาด้านสติปัญญาและความสามารถ

เยาวชนทุกคนจะต้องมีการศึกษาภาคบังคับเป็นอย่างน้อย ได้เรียนรู้เรื่องของธรรมชาติและสังคม มีทักษะในการวิพากษ์วิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการบูรณาการความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ นอกจากนั้น เยาวชนพึงมีทักษะว่าความสามารถ ความรู้และทักษะนั้นต่อเนื่องและเป็นไปได้ตลอดชีวิต เยาวชนจะต้องสร้างความสนใจรอบตัวและรอบด้าน ตระหนักในศักยภาพของตนเอง และใฝ่หาความรู้และทักษะเพิ่มเติมตลอดเวลา แม้ว่าจะประกอบอาชีพแล้วก็ตาม เยาวชนพึงมีส่วนในการให้ความคิดเห็น อุทิศความสามารถและการสร้างสรรค์ของตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

๒.๓ ทิศทางในการพัฒนาด้านอาชีพ

เยาวชนต้องมีโอกาสเตรียมตัวและพัฒนาความสามารถเพื่อประกอบอาชีพ เฉพาะอย่างยิ่ง ตระหนักในความเป็นจริงของตนเองด้านความถนัด และความสนใจของตน เยาวชนต้องพยายามช่วยตนเองให้ได้มากที่สุดในการสนองความต้องการด้านเศรษฐกิจของตนเอง ของครอบครัว และของประเทศชาติ ทั้งนี้เยาวชนพึงสำนึกว่าการทำงานสุจริตเป็นหน้าที่ และเป็นสิ่งที่มีเกียรติ เยาวชนพึงมีความต้องการ และมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานไปในแนวที่จะไปสู่ความ

สำเร็จในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นงานนั้นจะเป็นงานด้านใดหรือประเภทใด โดยยึดหลักของความซื่อสัตย์ ความมีวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบต่องาน ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานและการรักษา มาตรฐานคุณภาพของงานพร้อมทั้งมีความกล้าในการริเริ่ม และในขณะเดียวกันเยาวชนต้องกล้า ความกล้าในการประกอบอาชีพ มีรายได้อย่างต่ำในการสนองความต้องการพื้นฐาน และ ได้รับสวัสดิการตามสมควร นอกจากนั้นเยาวชนพึงมีการเตรียมตัวเพื่ออนาคต โดยเฉพาะเมื่อตนเองอยู่ในวัยสูงอายุ

๒.๔ ทิศทางในการพัฒนาบุคลิกภาพด้านสังคม วัฒนธรรมและจริยธรรม

เยาวชนพึงมีโอกาสในการพัฒนาบุคลิกภาพให้มีคุณภาพและมีการสร้างสรรค์ มีความสามารถในกระบวนการคิดสร้างเสริมค่านิยมทางวัฒนธรรม จริยธรรม และรับผิดชอบต่อสังคม กล่าวคือ

๒.๔.๑ เยาวชนพึงพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีความเข้าใจ และความรับผิดชอบเกี่ยวกับตนเอง (self concept) ที่ถูกต้องตามความเป็นจริง รวมทั้งเข้าใจความต้องการ และบทบาทของตนเองและของผู้อื่น โดยเฉพาะของผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยมีโอกาสในการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง พัฒนาศักยภาพของตนด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และพึงมีความรักในเพื่อนมนุษย์

๒.๔.๒ เยาวชนพึงมีโอกาสในการพัฒนาตนเองด้านสุนทรียภาพ ด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปะ การกีฬา และการนันทนาการต่าง ๆ พึงมีความรับผิดชอบในการสืบเนื่องทางวัฒนธรรม เพื่อความอยู่รอดของชาติ รู้จักคัดเลือก รักษาและพัฒนาสมบัติวัฒนธรรมอันเป็นมรดกและอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

๒.๔.๓ เยาวชนพึงยึดถือในเรื่องความเป็นธรรม และความยุติธรรมในสังคม ให้ความสำคัญถึงความรับผิดชอบต่อตนเองต่อสังคม พึงรักในเสรีภาพของตน แต่จะต้องไม่ละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนตัวและส่วนรวม เติบโตช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสอันเนื่องมาจากข้อจำกัดต่าง ๆ รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม มีความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกในชาติ มีส่วนในการปกครองและการเมือง อันได้แก่ ความเข้าใจและปฏิบัติตามบทบาทของตนให้ถูกต้อง และเหมาะสมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ในการดำรงชีวิตและในค่านิยมสัมพันธกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นรูปใด ๆ ให้มีคุณธรรมกำกับตนเอง ทั้งกายวาจาและใจ

ามเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะพัฒนาการในช่วง ๑๕-๒๕ ปี โดยสังเขป

ความนำ

พัฒนาการของบุคคลนั้นเป็นไปเรื่อย ๆ และต่อเนื่องตลอดชีวิต อัตราการเจริญเติบโต การพัฒนาการระหว่างกันต่าง ๆ กล่าวคือ ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และ ธรรมไม่เท่ากัน พัฒนาการบางด้านจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและเห็นชัดในช่วงอายุหนึ่ง ๆ จากนั้น อัตราการพัฒนาระหว่างส่วนย่อยภายในแต่ละด้านก็ไม่เท่ากันด้วย

พัฒนาการแต่ละด้านนั้น จะเป็นร่างกายก็ดี สติปัญญาก็ดี หรืออารมณ์ สังคมก็ดีต่างก็มี ามสัมพันธ์ระหว่างกันและมีอิทธิพลต่อกันและกัน ต่างก็ได้รับอิทธิพลและมีความสัมพันธ์กับ ะแวดล้อมของตัวบุคคลนั้นเองด้วย เช่น ปัจจัยที่เกี่ยวกับดินฟ้าอากาศสภาพสังคม สภาพ ะชฎกิจ ระบบค่านิยม และปัจจัยต่าง ๆ ด้านวัฒนธรรม ตลอดจนความเป็นไปภายในครอบครัว บุคคล ฯลฯ

เพื่อความสะดวกในการเข้าใจ จึงสรุปพัฒนาการของเยาวชนไว้เป็นด้านต่าง ๆ โดย ะป ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่สำคัญในช่วงการเข้าสู่วัยหนุ่มสาวคือ การเพิ่มการผลิต รโมนซึ่งจะทำให้ร่างกายเจริญเติบโต (growth hormone) และการผลิตฮอร์โมนทางเพศซึ่งมี- ฮอร์โมนเพศชาย (androgen) และเพศหญิง (estrogen) ในแต่ละบุคคลเมื่อฮอร์โมนทางเพศ เสริมจนพัฒนาทางเพศได้เต็มที่แล้ว ฮอร์โมนชนิดนี้ก็ทำหน้าที่ไปตลอดและในที่สุดจะหยุดการ ผลิตฮอร์โมนการเจริญเติบโตด้วย อันทำให้ร่างกายหยุดการเจริญเติบโตทางด้านความสูง

การเจริญเติบโตทางร่างกาย หมายถึงขนาดของร่างกายที่เจริญเต็มที่ โดยทั่วไปแล้ว ึ่งในวัยอายุ ๑๒-๑๔ ปี มักเติบโตเร็วกว่าผู้ชายในช่วงอายุเดียวกัน ส่วนผู้ชายจะเริ่ม โตอย่างรวดเร็วระหว่างช่วงอายุ ๑๓-๑๕ ปี ผู้หญิงมักจะโตเต็มที่ประมาณอายุ ๑๔-๑๕ ปี ขณะที่ผู้ชายจะโตเต็มที่ประมาณในช่วงอายุ ๑๕-๒๑ ปี

ลักษณะทางเพศนั้น แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทคือ ส่วนที่เกี่ยวกับอวัยวะเพศโดย ึ่ง อันได้แก่ส่วนที่เกี่ยวกับการสืบพันธุ์ และส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะของร่างกายส่วนอื่น ๆ ที่มี ามแตกต่างกันระหว่างชายและหญิง

ด้วยความเจริญเติบโตของร่างกายอย่างรวดเร็ว และมีการพัฒนาการทางด้านเพศ เป็นเรื่องใหม่ของชีวิต โดยทั่วไปแล้วเยาวชนจึงจะมีสภาพดังนี้

(๑) **ด้านความต้องการด้านโภชนาการ** ช่วงอายุนี้นับเป็นช่วงที่ต้องการอาหารที่เป็นประโยชน์และมีปริมาณมาก อันเนื่องมาจากการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของร่างกาย ซึ่งต้องใช้พลังงานมาก อาจมีอาการหิวง่าย นอนง่าย เหนื่อยและอ่อนเพลียง่ายด้วย ถ้าอาหารไม่เพียงพอ

(๒) **การรักษาความสมดุลของร่างกาย** ระบบต่าง ๆ ภายในตัวบุคคลถูกรบกวน การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว จึงอาจทำให้เกิดความไม่สมดุลได้ หมายความว่า ร่างกายจะต้องปรับอยู่ตลอดเวลา การรักษาสมดุลภายในร่างกาย สำหรับชายต้องการโปรตีนมากเป็นพิเศษในการสร้างกล้ามเนื้อ ส่วนหญิงต้องการไขมัน เป็นต้น

ความพยายามในการรักษาความสมดุลของร่างกาย จะมีผลกระทบไปถึงพัฒนาการทางอารมณ์ และการปรับตัวของเยาวชนได้ด้วย

(๓) **การเคลื่อนไหว** เนื่องจากการเจริญเติบโตของร่างกายเป็นไปอย่างรวดเร็ว อันเห็นได้ชัดจากส่วนลำตัว แขน และขา จึงขาดการประสานงานที่กลมกลืนระหว่างระบบประสาทและกล้ามเนื้อ เป็นเหตุให้ขาดความกระฉับกระเฉง และทู่เข้เข่า ชุ่มช้ำ เป็นต้น จนเป็นผลกระทบไปถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกับคนอื่น หรือทำให้เยาวชนเกิดความกระดาก เขินอาย ฯลฯ ซึ่งมีผลไปถึงด้านการปรับตัวเช่นกัน

การออกกำลังกายและการฝึกกีฬา จึงมีส่วนสร้างเสริมให้เกิดการประสานงานระหว่างระบบประสาทและกล้ามเนื้อด้วย นอกจากคุณประโยชน์ด้านอื่น ๆ เช่น สร้างความแข็งแรงของร่างกายฝึกวินัย ฯลฯ

(๔) **การพักผ่อน** เยาวชนต้องการพักผ่อนนอนหลับให้มากและเพียงพอ เพราะการใช้พลังงานมาก แต่ความเป็นจริงมักจะเป็นว่า เยาวชนไม่ค่อยสนใจเรื่องการพักผ่อนนี้เท่าไร เนื่องจากพัฒนาการด้านสติปัญญาและสังคมของเยาวชน กำลังพัฒนาอย่างเต็มที่เช่นกัน จึงมักมีกิจกรรมมากมายโดยมิได้คำนึงถึงการสงวนกำลังของตน

(๕) **ความต้องการทางเพศ** เนื่องมาจากการพัฒนาทางด้านเพศในช่วงอายุนี้นับได้กล่าวแล้วในตอนต้น ความต้องการทางเพศจึงปรากฏขึ้นในรูปต่าง ๆ อาทิ ความสนใจเพื่อเพศตรงกันข้าม ความสนใจในการแต่งตัวเพื่อเป็นที่ดึงดูดใจของเพื่อนต่างเพศ ความสนใจในการอ่านหนังสือหรือภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับความรัก ความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศ การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง การสนทนาเรื่องเพศ และการสำรวจตนเองด้านเพศ ฯลฯ

(๖) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านร่างกายและเพศ ในระยะนี้ เยาวชนจะมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองที่เพ่งเล็งมาทางด้านร่างกายและส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องเพศมากขึ้น ดังนั้น การเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นด้านร่างกาย มักนำมาซึ่งความคิดว่า รูปร่างลักษณะของตนเองด้อยหรือดีกว่าคนอื่นอย่างไร การรับรู้เกี่ยวกับตนเองมีความสำคัญในวัยแตกเนื้อหนุ่มสาว และส่งผลไปถึงการปรับตัว ความสัมพันธ์กับผู้อื่น และพฤติกรรมอื่น ๆ อีกมาก

๒. พัฒนาการด้านสติปัญญา

พัฒนาการด้านสติปัญญาในระยะเริ่มต้นระหว่างอายุ ๐-๒ ปีนั้น เป็นส่วนที่อาศัยการสัมผัสในรูปต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย การรับรู้ส่วนใหญ่อาศัยสิ่งเร้าที่เป็นวัตถุและรูปธรรม ช่วงอายุต่อมา (ประมาณ ๒ ปีขึ้นไป) จะเป็นวัยที่ทดลองและลองผิดลองถูกเชิงความคิด และเป็นการเตรียมพร้อมเพื่อที่จะสรรหาความสัมพันธ์ ระหว่างสัญลักษณ์ต่าง ๆ กับของจริงในโลกภายนอกตัวเอง หรืออีกนัยหนึ่งพยายาม “จัดประเภท” สรรพสิ่งในโลกภายนอกอย่างกว้าง ๆ

เมื่อเด็กมีอายุระหว่าง ๗-๑๑ ปี เด็กจะเริ่มพัฒนาความคิดเห็นรวบยอด เกี่ยวกับโลกภายนอกได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเริ่ม “จัดกลุ่ม” ภาวะแวดล้อมตามความเป็นจริงได้พอสมควร พร้อมทั้งสามารถเห็นและบอกความสัมพันธ์ระหว่างเหตุกับผลได้

ระหว่างอายุ ๑๑-๑๕ ปี พัฒนาการด้านสติปัญญาจะเจริญเต็มที่ เด็กสามารถ “จัด” หรือ “ปฏิบัติกับ” สัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้ ในช่วงชีวิตต่อมาจะสามารถเห็นโลกในด้าน “โอกาสจะเป็นไปได้มากหรือน้อย” ด้านนามธรรม ด้านการตั้งสมมติฐาน และกระบวนการคิดที่ก้าวไปถึงการมีเงื่อนไขในการให้เหตุและผลจะพัฒนาได้อย่างเต็มที่

๓. พัฒนาการด้านสังคม อารมณ์และจิตใจ

เมื่อยังเป็นเด็กเล็ก ๆ อยู่ นั้น สภาพแวดล้อมของเด็กยังอยู่ในวงแคบ รวมทั้งการรับรู้ของเด็กด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากถูกจำกัดโดยประสบการณ์ ผู้ที่สำคัญที่สุดคือ แม่ หรือผู้เลี้ยงดูเด็กที่ใกล้ชิดที่สุดในขณะนั้น ความมั่นคงของอารมณ์จึงขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับแม่ ต่อมาโลกของเด็กกว้างขวางขึ้นโดยครอบคลุมสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว และเพื่อนบ้านใกล้เคียง พร้อมทั้งร่างกายที่เจริญเติบโตสามารถเดินได้ด้วยตัวเอง การเสาะแสวงหาประสบการณ์จึงมีมากขึ้น ถ้าพัฒนาการด้านบุคลิกภาพเป็นไปโดยปกติแล้ว เด็กจะเริ่มฟังตนเองมากขึ้น

ในช่วงอายุประมาณ ๖-๑๒ ปีนี้ เด็กจะสามารถควบคุมสมาธิของตัวเองได้ นอกจากนั้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลก็ขยายวงออกไป ทำให้เกิดการเรียนรู้เชิงสังคมอย่างมากมาย ค่านิยมก็ถูกพัฒนาไปอย่างกว้างขวาง แต่ก็ยังพัฒนาในรูปของการเลียนแบบเกี่ยวกับความผิด ความถูกต้องที่สังคมนั้น ๆ พึงประสงค์ หรืออีกนัยหนึ่งยังอยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้ใหญ่ หรือผู้ที่เด็กนับถือ ไว้วางใจ หรือให้ความสำคัญ เมื่ออย่างเข้าสู่วัยรุ่นจนถึงปลายวัยรุ่น เยาวชนจะเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น การยอมรับที่ดูเสมือนว่าเป็นการยอมรับง่าย ๆ อาจเป็นเพียงปรากฏการณ์ภายนอกเท่านั้น แต่ความสามารถในการคิดในช่วงอายุนี้นี้ จะทำให้เยาวชนต้องการคำอธิบายเกี่ยวกับเหตุและผลเป็นเบื้องต้น และเนื่องจากเป็นช่วงชีวิตที่ก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ เยาวชนจะเริ่มแสวงหาตนเอง และในบางกรณีจะอยู่ในสภาพที่อาจเรียกได้ว่าเป็น “วิกฤตการณ์ด้านเอกลักษณ์” (identity crisis) ปัญหาจะเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องจากสังคมเองก็มีความไม่แน่นอน (inconsistency) ในการปฏิบัติต่อเยาวชน เช่น บางครั้งก็จะบอกว่ายังเป็นเด็กอยู่ บางครั้งก็จะบอกว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว เป็นต้น ทำให้เยาวชนเกิดความไม่แน่ใจในบทบาทที่ถูกต้อง และเหมาะสมของตน

สภาพความสับสนในการปฏิบัติ และความไม่แน่ใจในตนเองนี้ ครอบคลุมไปถึงด้านเพศของเยาวชนด้วยความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างเพื่อนเพศเดียวกันก็คลายจางไปในทิศทางของความสนใจเพื่อนต่างเพศ เยาวชนในช่วงแรกของวัยรุ่นจะตกอยู่ในสภาพเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้

ปัญหาของเยาวชนเพิ่มพูนมากขึ้น เมื่อตนเองมีประสบการณ์มากขึ้น และเกิดความจำเป็นที่จะต้องเลือกในการเตรียมอาชีพหรือการมีอาชีพ ทางเลือกด้านคุณธรรม ทางเลือกด้านกิจกรรมซึ่งมีมากมาย ทางเลือกด้านอุดมคติในชีวิต ทางเลือกเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง ทางเลือกด้านการมีครอบครัว ฯลฯ ดังนั้นในช่วงต้นของวัยรุ่น เยาวชนจะแสวงหาประสบการณ์ โดยไม่มีการตัดสินใจอะไรที่แน่นอน และสำหรับผู้ใหญ่ที่ไม่เข้าใจ ก็จะนึกไปว่า เยาวชนจะจับจดหรือขยายความสนใจมากไปจนกระจัดกระจาย หรือค่วุ่นวาย อันที่จริงแล้ว กระบวนการการเจริญเติบโตเข้าสู่ผู้ใหญ่ในรูปนี้เป็นเรื่องปกติธรรมดา

โดยทั่วไปแล้ว ส่วนใหญ่ของเยาวชนจะผ่านพ้นวัยนี้ไปได้ และในที่สุดจะบรรลุถึงสภาพบุคลิกภาพที่บูรณาการ (integration) เมื่ออยู่ในวัยผู้ใหญ่

๓. เยาวชนกับการศึกษา

การศึกษาในระบบโรงเรียนที่รัฐเป็นผู้จัด นอกเหนือไปจากการศึกษาภาคบังคับซึ่งรัฐต้องจัดให้โดยการให้เปล่าแล้วนั้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต รัฐไม่สามารถรองรับความต้องการของสังคมด้านนี้ได้ทั้งหมด ซึ่งนับวันจะทวีขึ้น โดยเฉพาะ สำหรับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป

การศึกษามีต้นทุนต่อหัวสูงขึ้นตามระดับการศึกษา ดังนั้น ยิ่งระดับการศึกษาสูงขึ้นไปเท่าใด รัฐกลับต้องรับภาระเพิ่มขึ้นไปเท่านั้น เมื่อการศึกษาเป็นที่นิยมกันมากขึ้น ด้วยสภาพที่เป็นและวิธีการที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน รัฐจะไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้เพียงพอ กับความต้องการได้ โดยเฉพาะ รัฐจะต้องคำนึงถึงผู้ด้อยโอกาสด้วย ปัญหาเพิ่มพูนขึ้น เมื่อมีการ tira ค่าจ้างด้วยจำนวนปีที่ศึกษา เมื่อหลักสูตรบางหลักสูตรไม่สามารถเตรียมเยาวชนให้พร้อมที่จะทำงาน และเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อไม่มีงานรอรับ

ด้วยปัญหาสลับซับซ้อนดังกล่าว จึงเห็นสมควรให้มีการทบทวนขีดความสามารถของ รัฐในการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ทบทวนสัดส่วนการรับภาระระหว่างรัฐ เอกชน และ ผู้เรียน และพิจารณาทางเลือกอื่นอันได้แก่การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาที่ผ่าน สื่อมวลชน พร้อมทั้งพิจารณามาตรการอื่น ๆ ให้สอดคล้องกัน

สภาพและปัญหา

๓.๑ เยาวชนในช่วงอายุ ๑๕-๒๔ ปี ส่วนใหญ่จะมีความรู้เพียงระดับประถมศึกษาตอนต้น หรือต่ำกว่าในปี ๒๕๑๗ มีถึงร้อยละ ๗๖ ของเยาวชนทั้งหมด และในปี ๒๕๒๑ มีประมาณร้อยละ ๖๗

๓.๒ เยาวชนที่กำลังเรียนอยู่ในแต่ละระดับการศึกษาจะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี สำหรับในปี ๒๕๒๑ มีเยาวชนที่อยู่ในระบบโรงเรียนแล้วประมาณร้อยละ ๒๐ ของกลุ่มอายุนี้ทั้งหมด

๓.๓ ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ คาดว่าจะมีเยาวชนอยู่ในระบบโรงเรียนในปี ๒๕๒๕ ประมาณร้อยละ ๒๖ ของประชากรเยาวชน ทั้งนี้ เนื่องจากเยาวชนจะเข้าไปอยู่ใน

ระบบมหาวิทยาลัยเปิดเป็นจำนวนมากขึ้นเกือบเท่าตัว เมื่อเปรียบเทียบระหว่างต้นแผน ๖ และปลายแผน ๖

๓.๔ อัตราการเรียนต่อระหว่างระดับการศึกษาต่าง ๆ ในปัจจุบันปีการศึกษา ๒๕๒๓ คือ ผู้จบประถมศึกษาไปเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ ๔๒ (ในปี ๒๕๒๔ คาดว่าจะเป็นร้อยละ ๕๑) ส่วนผู้ที่จบมัธยมศึกษาตอนต้นไปเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทั้งสายสามัญและอาชีวศึกษา) ประมาณร้อยละ ๘๘ (คาดว่าจะเป็นร้อยละ ๙๓ ในปี ๒๕๒๕) สำหรับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยประเภทจำกัด การรับจะรับได้ร้อยละ ๓๕ ของผู้ที่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนที่เหลือสามารถเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด โดยสรุปอุดมศึกษาสามารถรับได้ร้อยละ ๑๐๐

๓.๕ ท้ายอัตราการเพิ่มดังกล่าวของเยาวชนในโรงเรียน รัฐจะต้องรับภาระดำเนินงานประมาณเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๑๒ ต่อปี ในขณะนี้ (ปี ๒๕๒๔) งบประมาณด้านการศึกษาประมาณ ๒๗,๐๐๐ ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ .๙ ของงบประมาณแผ่นดิน ในจำนวนนี้เป็นงบประมาณการศึกษาในส่วนของเยาวชนประมาณร้อยละ ๔๐ นั่นคือ ประมาณ ๑๐,๘๘๖ ล้านบาท

๓.๖ ในปัจจุบัน รัฐต้องรับภาระด้านการงบประมาณต่อหัวต่อปี เทียบกับที่ผู้เรียนต้องจ่ายในรูปของค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเล่าเรียน โดยประมาณ ดังนี้

(๒๕๒๔)	(ประมาณ) รัฐจ่ายต่อหัวต่อปี	(เฉลี่ย) ผู้เรียนจ่าย	ผู้เรียน จ่ายร้อยละ
มัธยมศึกษา	๓,๑๐๐ บาท	๔๐๐-๔๒๐ บาท	๑๓
อาชีวศึกษา	๘,๐๐๐ บาท	๑,๖๐๐ บาท	๒๐
การฝึกหัดครู	๑๑,๖๐๐ บาท	๘๐๐ บาท	๖.๙
อุดมศึกษา	๒๗,๐๐๐ บาท	๑,๑๐๐ บาท	๔.๑

๓.๗ ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า การศึกษาในระบบโรงเรียนจะไม่สามารถรับเยาวชนเข้าไปได้มากไปกว่านี้ มิฉะนั้นแล้ว รัฐจะต้องพร้อมที่จะเพิ่มงบประมาณด้านการศึกษาให้อีกเป็นจำนวนมาก จึงจะพอกับความต้องการของสังคม อันเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก

๓.๘ สาเหตุต่างๆ ที่คาดว่ามียุทธพลต่อความต้องการเรียนต่อในระบบโรงเรียนมีดังนี้

๓.๘.๑ ค่านิยมของสังคมที่ให้ความสำคัญมากของปริญญาบัตร กล่าวคือ การศึกษาที่สำหรับขึ้นปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย ไม่ว่าปริญญานั้นจะอยู่ในสาขาวิชาใด จบไปแล้วจะมีงานทำหรือไม่ หรือแม้แต่ว่าจะตรงกับความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ทั้งนี้เป็นการ “เผื่อ” ไว้ก่อน ด้วยความหวังว่าจะเป็นใบเบิกทางไปสู่สถานที่สบาย มีเกียรติได้เงินเดือนสูง หรืองานถาวรกว่าในภายหลัง

๓.๘.๒ ระบบการศึกษาของรัฐเปิดกว้างโดยให้โอกาสแก่ผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรืออาชีวศึกษาหรือที่เทียบเท่าทุกคน เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีได้โดยไม่จำกัดโดยไม่คำนึงถึงการว่างงานหลังจบปริญญาแล้ว

๓.๘.๓ ภาครัฐยังยึดถือจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดตำแหน่งและอัตราการว่าจ้างอันมีผลกระทบไปถึงเกณฑ์ของภาคเอกชนด้วย

๓.๘.๔ หลักสูตรบางหลักสูตรอาจขาดความสัมพันธ์กับตลาดแรงงาน นอกจากนี้การขาดแผนการสร้างงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การวางหลักสูตรเพื่อพัฒนากำลังคนเป็นไปด้วยความยากลำบาก

๑.๘.๕ การไม่มีงานทำ และการเลือกทำงาน (อันเนื่องมาจากเรียนสูงไป) ทำให้ต้องเรียนต่อไปเรื่อย ๆ เพื่อชดเชยการทำงาน ผู้ที่กำลังเรียนต่อไปอยู่นี้ก็ไม่แน่นอนอยู่ในกำลังแรงงาน

๓.๘.๖ ผู้ที่พลาดโอกาสการศึกษาต่อในระบบโรงเรียนแล้ว จะมีโอกาสน้อยมากในการกลับไปอยู่ในระบบได้อีก ยกเว้นในระดับอุดมศึกษาแบบมหาวิทยาลัยเปิด และอาชีวศึกษางานแขนง ดังนั้นเมื่อมีทางเลือก พ่อแม่ผู้ปกครองจึงพยายามให้บุตรหลานอยู่ในระบบโรงเรียนต่อไปให้นานที่สุด

๓.๘.๗ ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาด้านการศึกษา โดยเฉพาะในระดับการศึกษาสูง ๆ มักจะละเลยภาพรวมของสภาพและปัญหาการศึกษาทั้งระบบและทั่วประเทศ และการขาดการตกลงร่วมกันในการวางทิศทางของการพัฒนาการศึกษา พร้อมทั้งขาดการประสานร่วมมือมุ่งมั่นแก้ปัญหาอย่างจริงจัง เป็นเหตุให้ต่างฝ่ายต่างมุงขยายงานเฉพาะส่วนที่ตนรับผิดชอบ มิได้คำนึงถึงระบบทั้งหมด

๓.๘.๘ ผลประโยชน์และอิทธิพลทางการเมือง ซึ่งในหลายกรณี ทำให้ผู้ปกครองและผู้บริหารใช้มาตรการแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่าที่จะพยายามแก้ปัญหาในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

๔. นอกเหนือไปจากข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ปรากฏในข้อ ๒ แล้ว ในส่วนของการศึกษาในระบบโรงเรียนควรต้องพิจารณาเรื่องต่อไปนี้

๔.๑ ทบทวนขีดความสามารถในการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนของรัฐ อันรวมถึงความสามารถในการจัด การจำกัดและการขยายการศึกษา ทั้งภาคบังคับ และที่นอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ทั้งนี้โดยสร้างความเข้าใจให้ตรงกับระหว่างผู้เกี่ยวข้องและผู้รับผิดชอบด้านปรัชญาการศึกษา และทิศทางในการพัฒนาการศึกษาให้ตรงต่อสภาพความเป็นจริงอันมีข้อจำกัดหลายด้าน

๔.๒ ทบทวนเรื่องการจัดสรรแบ่งเบาภาระรับผิดชอบด้านการศึกษาระหว่างรัฐ เอกชน และผู้เรียนโดยให้อยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรม ความเสมอภาค และประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาประเทศ

๔.๓ ทบทวนหลักสูตรภายในและระหว่างการศึกษาของแต่ละระดับ และแต่ละประเภทให้เกิดความเป็นไปได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะ ความสามารถในการเตรียมเยาวชนให้สามารถประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุณธรรม

๔.๔ พิจารณาวិธีการให้การศึกษา นอกกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย (โดยเฉพาะสื่อมวลชน) เพื่อร่วมรับผิดชอบในการเตรียมเยาวชนที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน ซึ่งมีจำนวนมาก ให้สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมเช่นเดียวกัน

นอกจากนั้น จะต้องดำเนินการให้การศึกษา นอกกระบบโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการศึกษาในระบบโรงเรียนได้ อาทิ การเทียบทักษะมาตรฐานหรือมาตรฐานฝีมือ

๔.๕ ปฏิรูประบบค่าตอบแทน ทั้งในรูปค่าจ้างและเงินเดือนให้สัมพันธ์กับความสามารถ ความชำนาญการ ทักษะเฉพาะ หรือทักษะมาตรฐาน แทนการใช้เกณฑ์เทียบตามจำนวนปีการศึกษา

๔. เยาวชนกับการมีงานทำ

เยาวชนที่ไม่อยู่ในระบบโรงเรียนมีมากกว่าที่อยู่ในระบบโรงเรียนหลายเท่า เยาวชนส่วนใหญ่มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาตอนต้น

เยาวชนเหล่านั้นส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว เป็นงานทั้งในภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และการค้า แต่ส่วนใหญ่เป็นการทำงานต่ำระดับ กล่าวคือ มีรายได้เล็กน้อยและหรือชั่วโมงทำงานต่ำ เพราะไร้ฝีมือ หรือขาดปัจจัยสนับสนุน นอกจากนี้ยังมีเยาวชนอีกส่วนหนึ่งที่ไม่มีการศึกษา ปัญหาที่กำลังจะทวีขึ้น ทั้งในด้านเยาวชนที่ทำงานต่ำระดับ เยาวชนที่ว่างงานในชนบทและในเมือง ทั้งผู้ที่มีการศึกษาน้อย และที่มีการศึกษาสูง อันเป็นผลจากการเพิ่มประชากรเยาวชนไม่ได้ สัมพันธ์กับการเพิ่มของงาน

การสร้างงานเพิ่มขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งในส่วนภูมิภาค จะเป็นคำตอบหลักในการแก้ปัญหา แต่งานที่จะสร้างเพิ่มขึ้น ต้องอยู่ในต่างจังหวัด โดยมีทั้งในภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม (หัตถกรรม) และภาคบริการการกระจายอำนาจกระจายงบประมาณแผ่นดินจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น จะมีส่วนสำคัญในการสร้างงาน ในขณะที่การศึกษานอกระบบโรงเรียนจะช่วยในด้านการศึกษาที่สอดคล้องกับงานที่เพิ่มขึ้นทั้งในด้านอาชีพหลักและอาชีพเสริม

สภาพและปัญหา

๔.๑ เยาวชนที่ไม่อยู่ในระบบโรงเรียนมีประมาณ ๖.๔๘ ล้านคนในปี ๒๕๒๑ หรือประมาณร้อยละ ๘๐ ของเยาวชนในช่วงอายุนี้ทั้งหมด และจะเพิ่มเป็น ๘.๖ ล้านคนในปี ๒๕๒๕

๔.๒ ในจำนวนนี้ร้อยละ ๘๑ (๕.๓ ล้านคน) มีการศึกษาไม่เกินระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป. ๔) และเป็นผู้ที่ไม่รู้หนังสือประมาณเกือบ ๓ แสนคน (จากจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือทั้งหมดประมาณ ๔ ล้านคน)

๔.๓ เยาวชนที่ไม่อยู่ในระบบโรงเรียนเป็นผู้ที่มีงานทำ ๖.๓๗ ล้านคน (หรือประมาณร้อยละ ๓๐.๔๖ ของกำลังแรงงานทั่วประเทศ) และไม่มีการศึกษาประมาณหนึ่งแสนสามพันคน (อัตราว่างงานร้อยละ ๑.๖)

๔.๔ ในกลุ่มผู้ว่างงานทั่วประเทศ เยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๒๐-๒๔ ปี มีอัตราการว่างงานสูงสุด รองลงมาคือ ผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ ๑๕-๑๙ ปี (ในปี ๒๕๒๔ อัตราการว่างงานทั่วประเทศมีประมาณร้อยละ ๑.๑ ของเยาวชนอายุ ๒๐-๒๔ ปี ประมาณร้อยละ ๒.๗ และของ ๑๕-๑๙ ปี ร้อยละ ๒.๒๕)

๔.๕ อัตราการว่างงานในกลุ่มอายุเยาวชนนี้จะเพิ่มมากขึ้นกว่าในปี ๒๕๒๕ จะมีเยาวชนว่างงานประมาณ ๓ แสน ๘ หมื่นคน (อัตราการว่างงานทั่วประเทศประมาณ ๒.๐ ของเยาวชนอายุ ๑๕-๒๔ ปี จะมีประมาณร้อยละ ๔.๕๑) และถ้าไม่มีการปรับนโยบายและวิธีการ ประมาณปี ๒๕๓๔ จำนวนเยาวชนที่ว่างงานจะเพิ่มเป็นร้อยละ ๗.๙๑ อันนับได้ว่าเป็นการว่างงานที่มีผลรุนแรง

๔.๖ นอกจากปัญหาการว่างงานแล้ว ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง คือเยาวชนทำงานต่ำระดับ อันได้แก่ผู้ที่มีรายได้ต่ำ และหรือทำงานน้อยชั่วโมงกว่าอัตราเฉลี่ย

๔.๗ เยาวชนที่ทำงานต่ำระดับมีถึง ๒.๘ ล้านคน ในปี ๒๕๒๔ และจะเพิ่มเป็น ๓.๑ ล้านคนในปี ๒๕๒๕

๔.๘ เยาวชนที่มีงานทำ ส่วนใหญ่ที่สุดเป็นเยาวชนที่มีอาชีพเป็นเกษตรกร คือประมาณ ๕.๖ ล้านคนในปี ๒๕๒๔ และประมาณว่าจะมีถึง ๖.๒ ล้านคนในปี ๒๕๒๕

๔.๙ เยาวชนที่เป็นช่างและกรรมกรมีประมาณ ๘.๒ แสนคนในปี ๒๕๒๔ และประมาณว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น ๙ แสนคนในปี ๒๕๒๕

๔.๑๐ เยาวชนทั้งที่เป็นเกษตรกร เป็นช่างและกรรมกร และบริการ ส่วนใหญ่จะมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้น

๔.๑๑ กิจกรรมที่หน่วยต่าง ๆ จัดให้จากระบบนอกระบบโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ สามารถบริการได้สำหรับ ๘ แสนคน ในปี ๒๕๒๑ (ร้อยละ ๑๒.๔ ของเยาวชนทั้งหมดที่ไม่อยู่ในระบบโรงเรียน) และเพิ่มเป็น ๙ แสน ๗ หมื่นคน (ปี ๒๕๒๓)

๔.๑๒ ลักษณะกิจกรรมที่จัดโดยหน่วยงานต่างๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน (ประมาณ ๑,๔๐๐ หน่วยงานรวมทั้งโรงเรียนสอนอาชีพของเอกชนในรูปแบบต่างๆ) จะเป็นการอบรมให้คำแนะนำ บรรยาย ประชุมหรือสัมมนาเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๓๓.๗) นอกจากนั้นก็มีบริการสาธารณสุข (ร้อยละ ๑๒.๔) การแจกของและให้ทุนการศึกษา (ร้อยละ ๑๐.๖)

กิจกรรมนันทนาการ (ร้อยละ ๔.๐) การแข่งขันกีฬา (ร้อยละ ๖.๗) ส่วนการฝึกอาชีพ
จริงเพียงร้อยละ ๖.๕ นอกนั้นเป็นเรื่องการจัดงานวันเด็กประมาณร้อยละ ๕.๓ ที่เหลือเป็น
กิจกรรมเบ็ดเตล็ด

๔.๑๓ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้แก่เยาวชนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน มี
ค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกันมาก แล้วแต่ลักษณะงาน คือจะอยู่ระหว่าง ๒๐๐-๖,๐๐๐ บาทต่อคน

๔.๑๔ ปัญหาด้านการมีงานทำ และการทำงานต่ำระดับที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนจำนวน
มาก จะพอกพูนขึ้นโดยเฉพาะในเรื่องเหล่านี้

๔.๑๔.๑ ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ และเป็นแรงงานไร้
ฝีมือ

๔.๑๔.๒ ผู้ที่ไม่อยู่ในระบบโรงเรียนจะมีเพิ่มมากขึ้นทุกปี และอัตราการว่างงานก็
เพิ่มมากขึ้นตามลำดับด้วย อันเนื่องมาจากการไม่มีงานจะทำ

๔.๑๔.๓ ผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่าง ๆ จะได้งานซึ่งไม่ตรงกับที่ศึกษามา
ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะมีงานทำน้อยลง เนื่องจากจะมี
สำเร็จเป็นจำนวนมากขึ้นโดยเฉพาะในบางสาขาวิชา

๔.๑๔.๔ การให้การศึกษา นอกระบบโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่หน่วยงานต่าง ๆ ยัง
มีจุดหมายร่วมกัน ไม่สามารถบ่งชี้กลุ่มเป้าหมายเพื่อจัดกิจกรรมให้เกิดประโยชน์จริงจังได้
มีการติดตามและประเมินผลกิจกรรมว่าได้ผลเพียงใด และมีผลกระทบในด้านต่าง ๆ มากน้อย
เท่าใด

ข้อเสนอแนะ

๔.๑๕ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาเร่งด่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม
และความมั่นคงของชาติ จึงควรต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยมีวิธีหลักดังนี้

๔.๑๕.๑ รัฐต้องถือว่า การสร้างงานเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องจัดทำให้เกิดผลอย่าง
จริงจัง ทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม ในสาขาอาชีพต่าง ๆ เพื่อรองรับกำลังแรงงานที่กำลังเพิ่ม
น้อยอย่างรวดเร็ว รวมทั้งเพื่อแก้ปัญหาให้ผู้ทำงานต่ำระดับได้มีโอกาสทำงานให้เต็มที่

วิธีการอาจประกอบด้วย

๔.๑๕.๑.๑ สาขาเกษตรกรรม

(ก) เปลี่ยนกลไกของการกำหนดราคา (pricing) ทั้งทางต้นทุนผลิตและทางต้นทุนปัจจัยการผลิต ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น อันจะนำไปสู่แรงจูงใจในการทำงานเพื่อในแรงงานในภาคเกษตรได้ใช้เพิ่มขึ้น

(ข) ส่งเสริมการเพาะปลูก ในเขตน้ำฝน ด้วยการวางแผนเพาะพืชไร่ที่ปลูกหมุนเวียนกันอย่างเหมาะสมในพื้นที่เดียวกันให้ได้ผล รวมทั้งเตรียมมาตรการด้านการตลาดให้พร้อมเพื่อรับผลผลิตด้วยราคาที่เป็นการเป็นธรรม

๔.๑๕.๑.๒ สาขาอุตสาหกรรม (และหัตถกรรม)

ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ใช้คนงานมาก อาทิ อุตสาหกรรมการเกษตร (agro-industry) สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ โดยมุ่งผลผลิตที่มีมาตรฐานเพื่อการส่งออก

ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และขนาดกลาง ด้วยการลงทุน อาทิ สินเชื่อเพื่อการลงทุน สิทธิพิเศษด้านภาษีอากรมากกว่าที่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ได้รับ ฯลฯ ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางมีประมาณร้อยละ ๘๐ ของอุตสาหกรรมทั้งหมด และมีทักษะตลาดการเงินทุน

กระจายอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยใช้มาตรการพิเศษ อันได้แก่ ประโยชน์แก่อุตสาหกรรมในชนบทมากกว่าอุตสาหกรรมในเมือง อาทิ การกำหนดราคาสาธารณูปโภค ไฟฟ้า แก๊ส ประปา การคมนาคม ขนส่ง ฯลฯ ที่ถูกกว่าในเมือง

๔.๑๕.๑.๓ ด้านงบประมาณของรัฐ

กระจายอำนาจของรัฐจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาคอย่างจริงจัง อันได้แก่ ให้จังหวัดวางแผนพัฒนาจังหวัด และโครงการอย่างมีระบบ และโดยเฉพาะ ด้านการใช้งบประมาณให้มีการสร้างงานในต่างจังหวัดที่ไม่ใช่ภาคเกษตรกรรมให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะการกระจายงบประมาณดังกล่าวจะทำให้ภาคเอกชนในกรุงเทพมหานครขยายสาขาการจำหน่ายและให้บริการอื่น ๆ ในต่างจังหวัด เป็นการสร้างงานให้ประชากรแถบนั้น

๔.๑๕.๑.๔ ด้านสาขาเศรษฐกิจอื่น ๆ

การสร้างงานในสาขาเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น การคมนาคมขนส่ง การก่อสร้างและ
บริการอื่น ๆ จะเกิดตามมาด้วยในส่วนภูมิภาค เมื่อการสร้างงานด้านภาคเกษตร ด้านอุตสาหกรรม
และการกระจายการใช้งบประมาณเป็นไปตามเป้าหมาย

๔.๑๖ การสร้างงานดังกล่าว จะต้องมีการวางแผนงานและการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่องเป็น
ระยะยาว ปัจจัยที่จะต้องมียกคือ

(ก) ความเต็มใจและความพร้อมของรัฐบาลที่จะลดอำนาจจากส่วนกลางลง

(ข) ความเอาใจจริงเอาใจของรัฐบาลที่จะต้องการพัฒนาออกกรุงเทพมหานคร แม้ว่า
ในระยะต้น จะต้องมีการใช้จ่ายสูง แต่ในระยะยาวจะสามารถสร้างคนให้มีความรู้ อันจะเป็นการ
เพิ่มรายได้ทั้งของประชาชนและของรัฐ

(ค) รัฐบาลต้องยอมรับว่า กระบวนการสร้างงานจะต้องใช้เวลานาน รัฐบาลต้อง
สร้างกลไกติดตามประเมินผล อันจะเป็นหลักประกันในเรื่องการลงทุนให้เกิดประโยชน์อย่าง
เต็มที่

๔.๑๗ ส่วนการศึกษาในระบบโรงเรียนนั้น เมื่อมีความต้องการความรู้และทักษะ
เพิ่มขึ้นในส่วนภูมิภาค ในภาคเศรษฐกิจและบริการต่าง ๆ แล้ว ก็จะสามารถจัดฝึกอบรมให้
เหมาะสมกับความต้องการต่าง ๆ ได้

๔.๑๘ สำหรับในระยะสั้น ส่วนที่เป็นเรื่องเร่งด่วนก่อน คือการแบ่งกลุ่มเป้าหมาย
เยาวชนภาคเกษตรที่ทำงานต่ำระดับ กลุ่มเยาวชนที่ไม่มีความรู้ กลุ่มเยาวชนกรรมกรที่ความรู้
น้อยและไร้ทักษะ และกลุ่มเยาวชนที่ไม่รู้หนังสือ โดยจัดฝึกอบรมที่เสริมอาชีพ ที่กำลังมีอยู่
แล้วให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มผลผลิต และเพื่อเพิ่มรายได้

๕. เยาวชนกับคุณธรรม

คุณธรรมเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวที่ทำให้สมาชิกในสังคมหนึ่ง ๆ อยู่ร่วมกันได้ด้วยสันติสุข สังคมจะอยู่ไม่ได้ถ้ามีคนที่มีความรู้แต่ไม่มีคุณธรรม มีคนที่มั่งอ้าพและรายได้แต่ไม่มีคุณธรรม หรือมีผู้นำและผู้ตามที่ดีแต่ก็ไม่มีคุณธรรม เยาวชนที่ขาดคุณธรรมนอกจากจะทำให้เกิดปัญหาสังคมเฉพาะหน้าซึ่งต้องแก้ไขแล้ว ยังจะทำให้เยาวชนกลายเป็นสมาชิกที่ขาดคุณสมบัติและสมรรถภาพที่จะจรรโลงสังคมที่ดีต่อไปในอนาคตด้วย

สภาพและปัญหา

๕.๑ คุณธรรมเป็นส่วนของค่านิยมที่จะต้องพัฒนามาตั้งแต่เด็ก พร้อม ๆ กับการเสริมสร้างด้านอื่น ๆ ของบุคลิกภาพ ทั้งนี้ด้วยกระบวนการการเรียนรู้ทางสังคม (socialization process)

๕.๒ การขาดความเข้าใจของพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู และผู้ใหญ่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนของการพัฒนาเยาวชน การขาดความอบอุ่นและความรักโดยเฉพาะในครอบครัว ทำให้เกิดปัญหามากมายอันได้แก่ ปัญหาความไม่เข้าใจเยาวชน ปัญหาการไม่รู้จักริธีช่วยเหลือให้เยาวชนได้เข้าใจตนเอง และหากประกอบกับปัญหาด้านเศรษฐกิจสังคมด้วยแล้ว ก็จะผลักดันให้เยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอันไม่พึงปรารถนา กระทำผิด ตีดยาเสพติด มีอาชีพที่ไม่พึงประสงค์ ฯลฯ

๕.๓ ระบบสังคมที่สนับสนุนให้ผู้ใหญ่เกิดความเคยชินในเรื่องการใช้อำนาจหรือการขาดความเชื่อมั่นในตนเองของผู้ใหญ่ อันมีผลให้ผู้ใหญ่ไม่กล้าให้โอกาสเยาวชนเป็นตัวของตัวเอง ทำให้รากฐานของการพัฒนาบุคลิกภาพที่ต่อเนื่องมาแต่เยาว์วัยไม่มั่นคง เป็นเหตุให้เยาวชนถูกชักจูงไปในทางใดก็ได้โดยง่าย

๕.๔ สภาพของสังคมที่ไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนด้านคุณธรรม กระบวนการความผิดถูก กระบวนการความยุติธรรม กระบวนการความซื่อสัตย์ และคุณธรรมอื่นๆ หรือในกรณี

มีกฎเกณฑ์อยู่แล้ว แต่ไม่มีผลในทางปฏิบัติจริง หรือการที่สังคมไม่สามารถธำรงไว้แบบที่ดีที่เยาวชนเห็นเป็นแบบอย่างได้ เหล่านี้ล้วนทำให้เยาวชนรับรู้และเรียนรู้ถึงความขัดแย้งระหว่างภาพที่ควรเป็นและสภาพที่เป็นจริง มีผลให้เยาวชนสับสนในเรื่องความดีความงามและความกตัญญู ในที่สุดจะทำให้เยาวชนต้องเลือกเอาระหว่างการใฝ่คุณคดีย่างสูงส่ง หรือการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคม เพื่อความอยู่รอดและประโยชน์ของตนเองเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

๕.๕ รัฐจะต้องยืนยันความสำคัญของการมีคุณธรรมของคนในสังคม ระบุงูณธรรมให้พึงประสงค์ และใช้กลไกของรัฐเอง อันได้แก่ ผู้นำ ผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐ-สมาชิก กระบวนการยุติธรรม และสื่อมวลชนเป็นทัวแบบ และมีมาตรการส่งเสริมให้มีการประพฤติปฏิบัติทั้งในครอบครัว ในวงงานทุกอาชีพ และในความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคม

๕.๖ สนับสนุนให้มีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนพัฒนาการของเยาวชน รวมทั้งวิธีการอบรมเลี้ยงดู เฉพาะอย่างยิ่งที่ผ่านสื่อมวลชน เพื่อพ่อแม่และผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องด้วย รวมทั้งตัวเยาวชนเอง จะได้มีความเข้าใจตรงกัน เป็นการลดความขัดแย้งและลดช่องว่างระหว่างวัย

๕.๗ สนับสนุนให้เยาวชนมีกิจกรรมด้านศาสนา จริยธรรม ปรัชญา ทัววิธีการสังคมสงเคราะห์ และนันทนาการ เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนเรียนรู้คุณธรรมจากประสบการณ์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เรียนรู้วินัยในตนเอง เรียนรู้คุณค่าและความรับผิดชอบในงานจักค่าของเวลา เรียนรู้หลักธรรมในการครองชีวิต และพัฒนาความสำนึกต่อสังคมส่วนรวม

๕.๘ ดำเนินการให้เยาวชนทุกคน ทั้งที่อยู่และไม่อยู่ในระบบโรงเรียน ได้ร่วมกิจกรรมที่จะนำไปสู่ความซาบซึ้งในวัฒนธรรมของชาติ รู้จักธำรงรักษา คัดเลือก และพัฒนาเรดกทางวัฒนธรรมได้

๖. เยาวชนกับการเมืองการปกครอง

เยาวชนวันนี้ คือผู้บริหารปกครองบ้านเมืองในวันหน้า การไม่ให้โอกาสเยาวชนได้ฝึกฝนตนเองในเรื่องการเมืองการปกครองในทางสร้างสรรค์ หรือการให้ความรู้ทำให้เกิดความคาดหวังเรื่องการเมืองการปกครองในลักษณะอุดมคติที่ห่างไกลเกินไปจากสภาพความเป็นจริง อาจทำให้เยาวชนเกิดความรู้สึกต่อต้านและมีการกระทำที่ขัดแย้งรุนแรงกับระบบการเมืองการปกครองที่ปฏิบัติได้ในชีวิตจริง จึงสมควรมีมาตรการพัฒนาเยาวชนในด้านที่เหมาะสม

สภาพและปัญหา

๖.๑ ในอดีต บางครั้งเคยมีการมองเยาวชนว่า เป็นตัวการสำคัญในการก่อความยุ่งยากในการปกครองไม่ว่าในสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา หรือสถาบันทางการเมืองการปกครอง

๖.๒ แท้ที่จริงแล้ว เยาวชนอยู่ในวัยที่กำลังต้องการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของประเทศ จึงน่าจะต้องเปิดโอกาสให้ทราบข้อเท็จจริงรอบตัวเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการตัดสินใจ อันเป็นการเตรียมเยาวชนให้มีคุณภาพพร้อมที่จะรับช่วงอนาคตของชาติต่อไปได้อย่างเหมาะสม

๖.๓ ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้น มิได้เกิดขึ้นด้วยการพร่ำพูด แต่จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักการ ตั้งแต่ในระบบย่อยที่สุดของสังคม จนถึงระบบการเมืองการปกครองวิธทางแห่งประชาธิปไตยนั้น จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของคว้าม้เคารพในเกียรติ สิทธิ และศักดิ์ศรีของทุกคนรวมทั้งคว้าม้เสรีภาพที่ตงอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและความยุติธรรม

๖.๔ ทั้งผู้ใหญ่และเยาวชน จะต้องรับรู้ว่ามีช่องว่างระหว่างสิ่งที่ป็นจริงและสิ่งที่ควรจะเป็นในสังคม วิธีการแก้ปัญหาให้ได้ผล จึงมิใช่ด้วยการกดเก็บความคิดเห็นของเยาวชนที่

แสดงออกอย่างบริสุทธิ์ใจ แต่อยู่ที่การปฏิบัติของผู้นำในสังคมที่จะให้เกิดสภาพการเมืองการปกครองที่พึงประสงค์ขึ้นให้ได้

๖.๕ ปัญหาการเมืองการปกครองส่วนหนึ่ง เกิดจากประชากรในกลุ่มชนที่ต่างวัฒนธรรมจากประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ เยาวชนในกลุ่มต่างวัฒนธรรมนั้นจะเป็นพลเมืองผู้ใหญ่ที่ต้องเข้ามามีส่วนสืบทอดอนาคตของชาติต่อไป ปัญหาทั้งกล่าวจะคลี่คลายหรือทวีความรุนแรงขึ้นได้ ย่อมขึ้นอยู่กับการพัฒนาเยาวชนเหล่านั้นว่าเป็นไปในลักษณะใด

ข้อเสนอแนะ

๖.๖ เยาวชนควรได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองที่ถูกต้องและสมจริง รวมทั้งแนวทางการปรับปรุงสังคมที่จะเป็นไปได้โดยจะต้องรู้จักปรับช่องว่างระหว่างอุดมคติหรืออุดมการณ์ที่ห่างไกลกับสภาพที่เป็นอยู่จริงในสังคม

๖.๗ เยาวชนควรได้มีการฝึกฝนแบบอย่างกิจกรรมทั้งในและนอกระบบโรงเรียนที่เหมาะสมกับวัยในด้านต่าง ๆ อาทิ กิจกรรมการอาชีพ กีฬา นันทนาการ ดนตรี ศิลปะและวัฒนธรรม สังคมสงเคราะห์ พัฒนาชุมชน ฯลฯ โดยการรวมกลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในด้านการปกครองที่พึงประสงค์

๖.๘ ปัญหาด้านการเมืองการปกครองที่เกิดจากเยาวชนนั้น ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจและโอกาสในการมีงานทำไม่อำนวยให้เป็นไปตามความคาดหวังหรือความใฝ่ฝัน อันเป็นผลจากความไม่สอดคล้องของระบบการศึกษาและการฝึกอาชีพ ปัญหานี้จะป้องกันได้ด้วยการปรับระบบการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ และการพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้พร้อมรับแรงงานเยาวชน

๖.๙ ให้โอกาสเยาวชนที่สนใจได้มีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมืองการปกครองในประเทศอย่างเป็นระเบียบ มีขั้นตอนและกติกา เป็นเชิงผู้ช่วยหรือผู้ฝึกหัดรุ่นเยาว์ที่ต่อไปจะเป็นผู้ใหญ่ที่ปฏิบัติจริงภายในขอบเขตของกฎหมายบ้านเมืองที่เหมาะสม

๖.๑๐ ให้เยาวชนกลุ่มประชากรต่างวัฒนธรรม ได้รับการศึกษาอบรมและร่วมกิจกรรมที่ไม่ขัดกับความต้องการทางวัฒนธรรมของกลุ่มพร้อม ๆ กับสร้างความรู้สึกเป็นพลเมืองของประเทศชาติที่มีศักดิ์ศรีและสิทธิที่เสมอภาค และสัมพันธ์กับเยาวชนในกลุ่มประชากรอื่น ๆ อย่างกลมเกลียวสามัคคี

๗. เยาวชนกับสุขภาพ

เยาวชนจะศึกษาไม่ได้ ประกอบอาชีพไม่ได้ และเป็นพลเมืองที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมไม่ได้ ถ้าร่างกายไม่แข็งแรงสมบูรณ์และสุขภาพจิตไม่ดี โดยเฉพาะการมีความมั่นใจในตนเอง การปรับตัวได้ และความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง รวมทั้งการช่วยตนเองได้ทางเศรษฐกิจ และการมีคุณธรรมประจำตัว จะช่วยให้เยาวชนต้องกระทำผิด ตีดยาเสพติด เป็นโสเภณี หรือยี้ตมิชฉาชีพ ฯลฯ นอกจากนี้ สังคมน่าจะยอมรับและให้ความช่วยเหลือแก่เยาวชนที่พิการ พร้อมทั้งให้โอกาสเยาวชนที่มีปัญหาต่าง ๆ ได้คืนสู่สังคมในสภาพที่สามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและชุมชนได้เช่นเยาวชนอื่น ๆ

สภาพและปัญหา

๗.๑ โดยทั่วไป ระดับสภาวะสุขภาพของเยาวชนปัจจุบันไม่สู้จะเปลี่ยนแปลงจากระยะต้นที่ผ่านมามากนัก

๗.๒ อุบัติเหตุการเป็นพิษ และพลเหตุเป็นสาเหตุการตายที่สำคัญที่สุดของเยาวชน รองมาคือ ไข้จับสั่น โรคหัวใจ โรคเมรั้งทุกชนิด และโรคแทรกในการตั้งครรภ์ การคลอด และระยะอยู่ไฟ ตามลำดับ

๗.๓ สาเหตุส่วนใหญ่ของการป่วยของเยาวชนคือ โรคแทรกซ้อนการคลอด แท้ง การมีบาดแผล กระตุกหัก และไข้จับสั่น

๗.๔ โรคติดต่อที่เป็นกันมากที่สุดในกลุ่มเยาวชนคือ กามโรค และในช่วงที่ผ่านมา ยังไม่มีแนวโน้มว่าจะลดลง

๗.๕ อุบัติเหตุเป็นสาเหตุหนึ่งของความพิการของเยาวชน และมีแนวโน้มมากขึ้นตามลักษณะ มาตรการป้องกัน เฉพาะอย่างยิ่ง การป้องกันอุบัติเหตุในท้องถนนและในโรงงานจึงเป็นเรื่องสำคัญ

๗.๖ ปัญหาสุขภาพจิตของเยาวชนมีมาก ประมาณ ๑ ใน ๔ ของผู้วัยดำนัที่มา

รับการรักษากจากโรงพยาบาลจิตเวชทั่วประเทศ และเยาวชนชายเป็นโรคจิตโรคประสาทมากกว่า
เยาวชนหญิง ๒ เท่า และเยาวชนในภาคกลางมีปัญหาด้านสุขภาพจิตมากกว่าภาคอื่น ๆ

๗.๗ เยาวชนที่มีปัญหาสุขภาพจิตควบคู่ไปกับการมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม มัก
จะส่งผลให้เยาวชนมีแนวโน้มที่จะกระทำผิด ตัดยาเสพติด เป็นโสเภณี ยึดมิจฉาชีพ ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

๗.๘ รัฐพึงเน้นการป้องกันปัญหาสุขภาพกาย และสุขภาพจิตมากกว่าการแก้ไขด้วย
มาตรการ

ก. การให้บริการสาธารณสุขมูลฐานแก่เยาวชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ อันรวมถึง
การให้ความรู้แก่เยาวชนด้านการป้องกัน ด้านการออกกำลังกายและโภชนาการ ด้านเพศศึกษา
การพยาบาลเบื้องต้น

ข. ให้สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในด้านการให้ความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชน
ทั้งในเมืองและในต่างจังหวัด และ

ค. ให้บริการฟื้นฟูสภาพแก่เยาวชนที่ประสบปัญหาในลักษณะต่าง ๆ

๘. เยาวชนกับทรัพยากร

ประเทศมีทรัพยากรสำคัญ ผู้ที่รับผิดชอบในการพัฒนาเยาวชนจะต้องสำนึกในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด หมายความว่า ผลของการพัฒนาจะต้องตกอยู่กับเยาวชนจริง องค์กรเอกชนและประชาชน โดยเฉพาะในระดับพื้นที่ จะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการนี้ หน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนจะต้องประสานแผนและกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ยอมรับความจริง และพร้อมที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดได้ อาทิ การชลอการขยายงานหรือยุติโครงการที่ไม่บังเกิดผล ซึ่งจำต้องมีการสร้างกลไกติดตามและประเมินผลงานตามความเป็นจริงอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นหลักประกันว่า ทรัพยากรที่ใช้ ไปนั้นได้ผลคุ้มค่า

สภาพและปัญหา

๘.๑ มีปัญหาด้านโครงสร้างการบริหาร วิธีการ/กลไกการจัดสรรและบริหารทรัพยากรที่ทำให้การใช้ทรัพยากรขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๘.๒ ขาดแนวความคิดเกี่ยวกับการติดตามงาน และการประเมินผลงาน หรือถ้ามีการปฏิบัติ ก็มีได้อยู่ในรูปแบบที่จะนำผลมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการวางแผนหรือการวางโครงการได้

๘.๓ ระบบงานของรัฐยังไม่เอื้ออำนวยให้องค์กรเอกชน และประชาชน โดยเฉพาะในท้องถิ่นได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเยาวชน

ข้อเสนอแนะ

๘.๔ การจัดสรรงบประมาณเป็นแผนงาน/โครงการ/งานตามวิธี program budgeting จะช่วยเปิดโอกาสให้มีการประเมินผลการใช้ทรัพยากรที่เห็นได้ชัดและเปรียบเทียบระหว่างงานได้ชัดเจนขึ้น

๘.๕ ให้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้เชิงสังคม (social indicators) สำหรับใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาเยาวชนโดยเฉพาะ

๘.๖ ปฏิรูปโครงสร้าง และระเบียบกฎเกณฑ์การบริหารเพื่อกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นอย่างจริงจัง ป้องกันการทำงานซ้ำซ้อน และให้อำนาจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในตอน

๘.๗ หนุนแรงให้ประชาชนเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับใช้เงินภาษีอากรโดยรัฐ เพื่อให้เกิดมีระบบการรายงานผลงานต่อประชาชน (social accountability) และการถ่ายคล้ยอำนาจ □

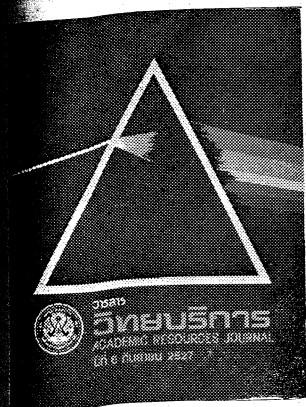
ลดราคาพิเศษ

วารสารวิทยบริการ คือวารสารวิชาการด้านบรรณารักษศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ และเทคโนโลยีทางการศึกษา จัดพิมพ์โดยสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอเสนอราคาพิเศษในจำนวนจำกัดแก่ผู้ที่สนใจต้องการเป็นเจ้าของทั้งชุดเพื่อความสะดวกในการค้นคว้าอ้างอิง ดังนี้

เล่มที่ ๑-๖ (๖ เล่ม) เดิม ๑๒๐ บาท ลดเหลือ ๑๐๐ บาท

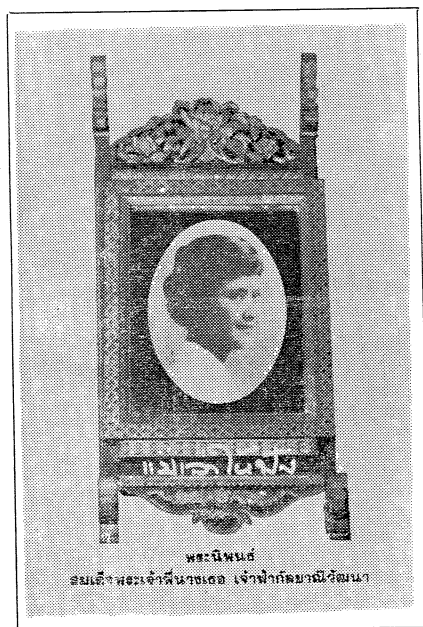
ฉบับปลีกเล่ม ๑-๕ เดิมเล่มละ ๒๐ บาท ลดเหลือ ๑๘ บาท

ติดต่อซื้อหรือสั่งจองได้ที่ นางสาวนศรี ชื่นชมพูนุท สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ หมายเลขโทรศัพท์ ๒๑๕-๐๘๘๖-๕ ต่อ ๒๒๑
ชำระเงินสด หรือ หนี้ดัดส่งจ่าย ปณ. จุฬาลงกรณ์

บรรณนิทัศน์หนังสือสำหรับเยาวชน

สุภัทรา ฉัตรเงิน

กัลยาณิวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้า. แม่เล่าให้ฟัง. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๕. ๒๖๔ หน้า, ภาพประกอบ.

พระราชประวัติระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๔๓-๒๔๘๑ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือ “สมเด็จพระย่า” ของชาวไทย ตั้งแต่ประสูติจนได้รับพระราชทานยศเป็น สมเด็จพระราชชนนี เป็นพระราชประวัติที่ชัดเจนและถูกต้อง พร้อมทั้งพระบรมฉายาลักษณ์สีและขาวดำ ๒๕๐ ภาพ กระทรวงศึกษาธิการจัดพิมพ์ในโครงการสร้างสวนสาธารณะ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เหมาะสำหรับเป็นหนังสือประกอบการศึกษาค้นคว้าวิชาสังคมศึกษา

ศึกษาวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้า. เวลาเป็นของมีค่า. กรุงเทพฯ : ด่าน
สุทธาการพิมพ์, ๒๕๒๓. ๑๕๐ หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นพระราชนิพนธ์ที่จัดทำขึ้นเนื่องในวโรกาสพระชนมายุครบ ๗ รอบ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเล่าถึงงานอดิเรกของสมเด็จพระศรีนครินทราบฯ พร้อมทั้งภาพตัวอย่าง งานอดิเรกแต่ละประเภท หนังสือเล่มนี้จัดทำด้วยความประณีต ภาพประกอบสวยงาม มีคำบรรยายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ นับว่าเป็นหนังสือที่มีคุณค่ามากเล่มหนึ่ง

ทำรสร สธกรกุล ลายสือไทย ๑๐๐ ปี. (ฉบับปรับปรุง) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา,
๒๕๒๖.

หนังสือลายสือไทย ๗๐๐ ปี เล่มนี้ ผู้เขียนได้เขียนขึ้นเนื่องในโอกาสที่ตัวหนังสือไทย
มีอายุครบ ๗๐๐ ปี เนื้อเรื่องมิได้เป็นหลักวิชาการมากนัก แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของรูป
ตัวหนังสือว่า พัฒนามาจากรูปตัวหนังสือใด ใช้เป็นหนังสือค้นคว้าอ้างอิงได้ดีเล่มหนึ่ง เป็น
หนังสือได้รับรางวัลชมเชยประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๖ จากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ

กุ่มเกล้า, มุลนิช, ในหลวง. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดโปรดักต์ดีไซน์, ๒๕๒๕.
(ไม่มีเลขหน้า) ภาพประกอบ.

รวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน แบ่งออกเป็น ๔ เรื่อง พร้อมด้วยภาพพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ทั้งภาพสีและขาวดำ เหมาะสำหรับเป็นหนังสือประกอบการศึกษาค้นคว้าวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

คู่มือเที่ยววุกกระดัง. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, ๒๕๒๕. ๘๖ หน้า. ภาพประกอบ.

ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณระจิง วณอุทยานแห่งชาติแห่งหนึ่งที่สวยงาม มีธรรมชาติ
ทุกรูปแบบกล่าวถึงการเตรียมการเดินทาง พร้อมทั้งตัวอย่างเส้นทางท่องเที่ยว ตลอดจน
แนะนำพันธุ์ไม้ต่าง ๆ มีภาพประกอบสีสวยสดมากมาย เหมาะสำหรับเป็นหนังสืออ่านประกอบ
วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย และวิชาเกษตรกรรมระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย

เจตนาพร (นามแฝง). *หลุยส์, อีโก้และเพื่อน*. กรุงเทพมหานคร : วลี, ๒๕๒๖.
๕๕ หน้า.

หนังสือเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของเด็กๆ ๔ คน ซึ่งกำพร้าพ่อกำพร้าแม่ ชีวิต
ของเด็กพวกนี้ต้องดิ้นรนต่อสู้อยู่เสมอเพื่อความอยู่รอด ตลอดเรื่องเป็นการผจญภัยช่วยเหลือ
เพื่อนลูกครึ่งคนหนึ่งที่กำลังอยู่ในอันตราย ผู้อ่านจะรู้สึกมีส่วนร่วมในการกระทำของเด็ก ๆ พวกนี้
และซาบซึ้งในน้ำใจที่พวกเขามีต่อกัน เป็นหนังสือที่ได้รับรางวัลชมเชยประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ประจำปี ๒๕๒๖ จากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ

จำลอง ผึ้งชลจิตร *คนขี้เมาขาว*. กรุงเทพฯ : กนกวรรณกรรม, ๒๕๒๗. ๑๐๒ หน้า.

นวนิยายเรื่องสั้นขนาดยาว แสดงชีวิตความเป็นอยู่และการต่อสู้เพื่อดำรงชีวิตของ
ชาวสวนยาง ในตำบลหนึ่งแถบจังหวัดภาคใต้ ที่รวมตัวกันต่อสู้กับอิทธิพลมืดของกำนันคนหนึ่ง
ซึ่งพยายามใช้อำนาจเงินของตัวเองรังแกชาวบ้าน บีบบังคับขู่เข็ญด้วยกำลัง ตัวละครสำคัญซึ่งเป็น
ตัวเงินเรื่องเด็กชาย ๒ คน ลูกชายของชาวบ้านกลุ่มนี้อยู่ในเหตุการณ์ต่อสู้ครั้งนี้ด้วย ใน
ตอนแรกชาวบ้านไม่สามารถต่อสู้กับพวกนักเลงเพราะขาดอาวุธ แต่แล้วเหมือนมีปาฏิหาริย์ คน
ขี้เมาขาว ซึ่งชาวบ้านเชื่อกันว่าเป็นผู้พิทักษ์ความดีได้มาปรากฏตัว และช่วยเหลือชาวบ้านทัน
เหตุการณ์คนขี้เมาขาวจึงกลายเป็นตำนานเกร็ดประวัติศาสตร์ของชาวบ้านนับแต่นั้นมา

สำนวนภาษาการบรรยายธรรมชาติในป่าแถบภาคใต้ และการใช้คำท้องถิ่นบางตอน
ให้ความรู้สึกถึงความเป็นอยู่ของชาวสวนยางได้ดี จึงเป็นเรื่องที่น่าอ่านอีกเล่มหนึ่ง

ชัยวัฒน์ อุปะตุกุล. *ชีวิตอมตะ*. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, ๒๕๒๔. ภาพประกอบ

ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการ บทบาท และผลกระทบของวิทยาศาสตร์ต่อสังคมมนุษย์
ผู้อ่านจะได้ทราบถึงเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในโลกของวิทยาศาสตร์ เขียนด้วย
สำนวนภาษาง่าย ๆ หนังสือเล่มนี้ได้รับรางวัลชมเชยประเภทสารคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ประจำปี
พ.ศ. ๒๕๒๔ จากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ

ภา เสวิกุล, *คู่มือก่อนเข้าครัว*, โดยนิลบล นวเรศ (นามแฝง) กรุงเทพฯ :

นิลบล, ๒๕๒๕. ๒๓๕ หน้า. ภาพประกอบ.

ผู้เขียนรวบรวมความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการประกอบอาหารทั้งของไทย และของฝรั่ง เนื้อหาออกเป็น ๕ ภาค ในแต่ละภาคให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาหารต่าง ๆ กัน มีภาพประกอบตลอดทั้งเล่ม หนังสือเล่มนี้ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทหนังสือสารคดี ประจำปี ๒๕๒๕ จากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ

ยศศักดิ์ (นามแฝง) *บ้านหนูอยู่หาดเสี้ยว*, พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ๒๕๒๗.

๕๐ หน้า.

เป็นเรื่องราวของชาวไทยซึ่งอพยพมาจากเชียงขวาง ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย ซึ่งเป็นตำบลที่มีชื่อเสียงทางด้านทอผ้าตีนจก ผู้แต่งได้ผูกเรื่องเป็นนวนิยาย อ่านเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ และขนบธรรมเนียมประเพณีของชนพวกร่วมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการทอผ้าตีนจกด้วย หนังสือนี้ได้รับรางวัลที่ ๓ ประเภทมัธยมศึกษาตอนต้นในเรื่องส่งเสริมอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม จากการประกวดหนังสือและเยาวชนชิงรางวัลบัวทองครั้งที่ ๓ ประจำปี ๒๕๒๑

กมล ราชวา. *คนบนต้นไม้*, กรุงเทพฯ : ต้นหมาก, ๒๕๒๗. ๑๔๘ หน้า.

รวมเรื่องสั้น ๑๓ เรื่องที่เขียนขึ้นระหว่างปี ๒๕๑๐ - ๒๕๑๖ มีลักษณะสะท้อนปัญหาและพฤติกรรมของผู้คนโดยทั่วไปในสังคมไทย ส่วนใหญ่นำคนในชนบท ผู้เขียนมุ่งให้ทุกเรื่องสื่อความคิดเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ไปสู่ผู้อ่าน เช่น "คนบนต้นไม้" ไม่เพียงสะท้อนภาพของชายผู้ปีนต้นไม้เพื่อเก็บลูกสาริกา หากแต่สะท้อนความคิดของเขาในยามอยู่บนต้นไม้ ที่นึกทวนถึงความสุขแบบนกซึ่งความสกปรกบนพื้นดินแตะต้องไม่ถึง ทั้งนี้ ผู้เขียนใช้วิธีนำเสนอในเชิงสัญลักษณ์ เหมาะสำหรับเยาวชนระดับอุดมศึกษา

ภัทรา จักรเงิน

ช่วยศาสตราจารย์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

**รายชื่อหนังสือคู่มือและหนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์
ของสมาคมห้องสมุดประเทศไทย**

	ราคา (บาท)
๑. Dewey Decimal Classification and Relative Index Ed. 19 (3 vols)	๓,๐๐๐
๒. Sears List of Subject Headings 12 Ed. Westby	๑,๒๐๐
๓. แผนการจัดหมู่ระบบทศนิยม เล่ม ๑	๒๐๐
๔. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่ พิมพ์ครั้งที่ ๔	๘๐
๕. การระวังกษาและซ่อมหนังสือ พิมพ์ครั้งที่ ๒	๗
๖. การใช้ห้องสมุด โดย ลมุล รัตทากร พิมพ์ครั้งที่ ๖	๔๕
๗. วิทยานุกรมบรรณารักษศาสตร์ โดย จารุวรรณ สินธุโสภณ	๒๕
๘. การอ่านและพิจารณาหนังสือ โดย จวีลักษ์ณ์ บุญยะกาญจน	๓๐
๙. บัตรรายการและหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย ฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่ โดย สุพัตน์ ส่องแสงจันทร์	๙๐
๑๐. แบบเรียนด้วยตนเองเรื่องการใช้บัตรรายการ โดย จวีลักษ์ณ์ บุญยะกาญจน	๒๐
๑๑. กระบวนการดำเนินงาน ศูนย์วัสดุตีพิมพ์และไมตีพิมพ์ (ศูนย์วิชาการ) โดย จวีลักษ์ณ์ บุญยะกาญจน	๒๕
๑๒. กรบรอบ ๒๒ ปี สมาคมห้องสมุดฯ	๕๐
๑๓. บรรณานิตยน์หนังสือวิชาบรรณารักษศาสตร์ และหนังสือชนะการประกวด	๑๐
๑๔. หนังสือที่ระลึกงานสัปดาห์ห้องสมุด ครั้งที่ ๑	๑๕
๑๕. ,, ,, ,, ครั้งที่ ๒	๒๐
๑๖. แนวตอบและเฉลยข้อสอบวิชาบรรณารักษศาสตร์ ชุด พ.กศ. ๒๕๐๖-๒๕๐๗ โดย ทวี-ชลัช	๖๕
๑๗. การใช้ห้องสมุดกับคุณหนู	๒๕
๑๘. หนังสือหอพระมณเฑียรธรรม	๒๕
๑๙. กรบรอบ ๓๐ ปี สมาคมห้องสมุด	๗๐

ผู้สนใจต้องการขอหนังสือ โปรดส่งเงินส่งจ่ายในนาม นางจรัส ศรีน้ำเงิน
เลขานุการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ทาง ปณ. สามเสนใน

วิสดู กรุ๊ป จำกัด อุปกรณ์ห้องสมุด

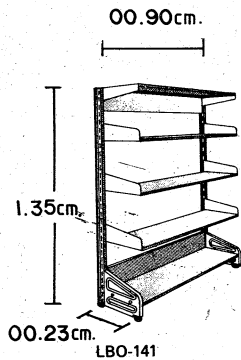
เครื่องหมายการค้า

Brownmark®

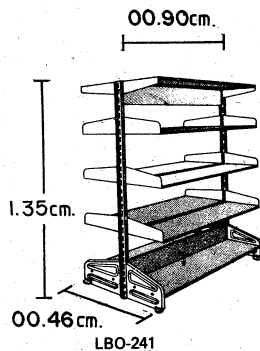
บราวน์แมค

ชั้นหนังสือ แบบหน้าเดียว
Single-Face Units

รุ่นใช้งานธรรมดา
Light Duty

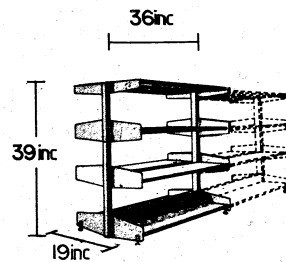

แบบ 2 หน้า
Double-Face Units

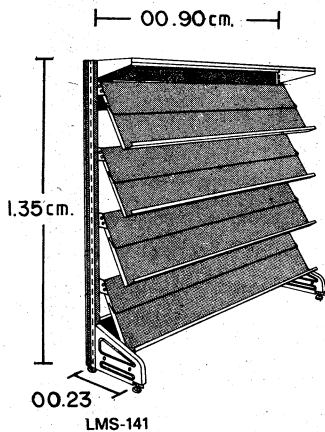

ชั้นหนังสือ
BOOK Shelves

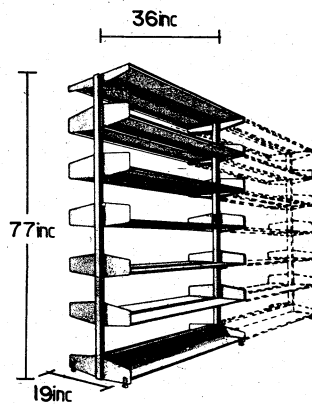
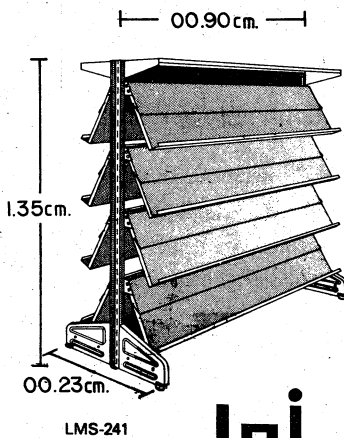
รุ่นใช้งานหนัก

ชั้นวารสาร แบบด้านเดียว
Magazine / Periodical Shelves

แบบ 2 หน้า

ป

ผลิตภัณฑ์จากเหล็กแผ่น

- Steel Fabricating Technology.-
- Shelving Products.-

- ชั้นแบบต่างๆใช้ในห้องสมุด
โรงพยาบาล
ศูนย์คอมพิวเตอร์

- ชั้นเหล็กจากเก็บของห้องพัสดุ
- ชั้นเลื่อนบนรางประตูปักพื้น
- ชั้นแบบซ็อกสำหรับงานนิทรรศการ
• สามารถเกี่ยวกับขึ้นโดยเฉพาะ

บริษัท โลหะประทีป อุตสาหกรรม จำกัด

สำนักงานใหญ่ - 26/3 ถนนศรีนครินทร์ (พัฒนาการ - บางนา)

อาคาร LPI ตำบลหนองบอน พระโขนง กรุงเทพมหานคร 10260 โทรศัพท์. 393 1668 9

หจก.บรรณกิจเทรดดิ้ง เอกลักษณ์
 แห่งหนังสือดี มีทั้งวิชาการ และ
 นวนิยาย หนังสือสำหรับเด็กต่าง ๆ
 ศูนย์กลางหนังสือที่ใหญ่แห่งหนึ่งของ
 ประเทศ จำหน่ายหนังสือทุกชนิด และ
 รับผิดชอบหนังสือเข้าห้องสมุดทุกแห่ง

ไฟฟ้าเป็นเหตุ

ผู้เขียน อานาจ เจริญศิลป์

ภาพ โกสินทร์ ชิตามร

จำนวนหน้า 10 หน้า ราคา 10 บาท

เรื่องของอุบัติเหตุที่เกิดจากไฟฟ้า ไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าภายในบ้านและนอกบ้าน ให้คำแนะนำป้องกัน เหมาะสำหรับเด็กและผู้ปกครองอ่าน

ทะเล

ผู้เขียน ประชุมพร สุวรรณตรา

ภาพ อูร กิจนิเทศ

จำนวนหน้า 12 หน้า ราคา 10 บาท

แนะนำเด็กให้รู้จักทะเล ทั้งประโยชน์และคุณค่าของทะเล ที่มีต่อชีวิตประจำวัน

ลูกหมีสองตัว

ผู้เขียน ประชุมพร สุวรรณตรา

ภาพ ปุ๋ย

จำนวนหน้า 12 หน้า ราคา 10 บาท

เรื่องแสดงความรักความห่วงใย ของพ่อแม่ที่มีต่อลูก และลูกควรเชื่อฟังคำของพ่อ จึงเป็นที่ยกย่องของคุณพ่อคุณแม่ และคนทั่วไป ทุกเล่มมีจำหน่ายตามร้านขายหนังสือและที่

-เซ็นทรัลทั้งสามแห่ง

-บิกเบลดีพาร์ทเมนต์ เฟลีนจิต

-ห้าง เอ บี ซี ศูนย์การค้า เซ็นทรัลพลาซ่า

สำนักพิมพ์ บรรณกิจ

34-42 ถนนนครสวรรค์ ผ่านฟ้า ก.ท.1 โทรศัพท์

281-4213, 282-5520, 282-7537 หลังโรงพยาบาลนคร

ลิโด้ สยามสแควร์ ซอย 2 ก.ท. 5 โทรศัพท์ 251-586

251-8478

หนังสือทุกเล่มสั่งซื้อได้ที่สำนักพิมพ์ของเราได้ส่งธนาคติ หรือเช็คไปรษณีย์ ส่งจ่ายป.ณ. ราชดำเนิน ถึง ผู้จัดการสำนักพิมพ์ บรรณกิจ ต่างจังหวัดเพิ่มค่าส่งเล่มละ 5 บาท ซื้อเกิน 10 เล่ม ค่าส่งฟรี.